

Nr. 5/6 - 2020

Fiskeri

Oppdrett

Bergverk og gruvedrift

Satser på sjøen

Helene Sofie Kleveland (21) fra Alsvåg var aldri i tvil om at det var fisker hun ville bli. Side 36

Selvforsynt

Etter en investering på drøyt 80 millioner kroner har Lødingen Fisk AS og daglig leder Truls Olsen sikret tilgangen på settefisk. Side 34-35

Vinterfisket truet

Kan arbeidsledige erstatte utenlandske sesongarbeidere?
- I en vanskelig tid må alle løsninger vurderes, mener daglig leder hos Berg Seafood i Svolvær, Jonas Walsøe. Side 6-7

AkvaFuture AS i Brønnøysund: - Produserer laks uten lus og rømming

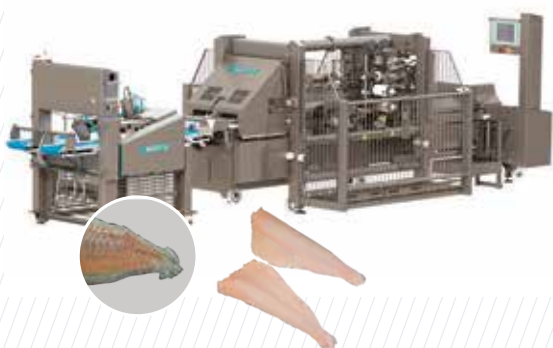
- Lakselus har vært den største utfordringen og veksthemmeren for norsk havbruk. Vi har utviklet løsningene som gjør at næringen kan vokse videre i sjø på en bærekraftig måte og utnytte konkurransefortrinnet vi har som kystnasjon, sier daglig leder i Akva Future Thomas Myrholt. Side 24-25

Spent på markedet i 2021

Sjømatprodusent Karl Alberth Hansen i Tromsø har et fall i omsetningen på 25 prosent i år. Han er spent på hva som skjer over nyttår, når store mengder med fisk skal selges på markedet i Europa.

- Allerede nå ser vi at små partier gir kraftig prispress, sier Hansen. Side 14-15

BAADER 582 + BAADER 59

Fileterings- og skinnemaskin for hvitfisk

Med fokus på produktkvalitet

- /// Elektronisk styrte maskiner
- /// Meget skånsom mot produkt
- /// Glatt overflate på filet
- /// Ubemannet overgang fra BAADER 582 til BAADER 59
- /// Hygienisk design
- /// Enkel adkomst for kontroll og justering
- /// Fleksibel for ulike arter
- /// Reseptbasert innstilling
- /// Tavle kan plasseres desentralisert

BAADER ///

BAADER NORGE AS
Telefon +47 70 16 98 20
Epost SalesNo@baader.com
Web www.baader.com

Leder

Tøffere tider for torskens

Starten på 2020 var et eventyr for fiskerne. De første ukene var preget av "fantasipriser" som lå rundt 50 prosent høyere enn samme periode i 2018.

■ - Det har aldri vært bedre å være torskfisker i Norge, var konklusjonen fra Råfisklaget. Seks år på rad hadde fiskeflåten hatt tidenes beste år.

■ Vår oversikt over de 50 største kystrederiene i Nord-Norge i 2019 dokumenterer en bit av denne gyldne perioden. Den samlede omsetningen for selskapene i utvalget økte fra 1,74 milliard kroner i 2018 til 2,3 milliarder i 2019. En omsetningsvekst på over 30 prosent!

■ Det samlede resultat før skatt økte i samme periode med nesten fire ganger, fra knapt 143 millioner til 527 millioner kroner. I snitt satt selskapene igjen med nesten 23 kroner på bunnlinjen for hver hundrelapp i omsetning i fjor.

■ 2019 var også året da samlet norsk sjømatekspert passerte 100 milliarder kroner. En milepæl var passert og det var all grunn til å juble og finne frem de fineste glassene fra skapet.

■ Global nedstenging i mars snudde hele situasjonen over natten. For sjømatnæringen ble det veldig merkbart at motoren som drar lasset i stor grad utgjøres av folk i bevegelse, på ferie eller på forretningsreiser. Både fangstnæring og havbruk rammes nå av et marked der restauranter og cateringbransjen ligger nede.

■ Her i nord så vi lysere på situasjonen da sommeren kom med sol og varme. Mot slutten av året må vi dessverre se 2021 i møte med en stor grad av usikkerhet. Markedene er i forandring og mye tyder på prisfall når store parti med fisk skal ut i markedet over nyttår. At torskkevotene økes med 20 prosent for 2021 er ikke positivt med tanke på at det kan bli et kjøpers marked. Eller de advarer og tegn som tyder på at spesielt torskens er hardt beskattet. Gruppen som vil merke dette mest er den samme som har hatt flere gullkantede år på rad, nemlig fiskeflåten.

■ Utfordringen som fiskeri og havbruk nå står overfor er ikke noe vi som bor i landsdelen kan distansere oss fra. Fangstene ute på feltet og fisken som svømmer i mærene er vår lokale motor, som får det

til å klinge i kassaapparatene i by og bygd. Som bidrar til direkte arbeidsplasser og ringvirkninger i andre bransjer. Som opprettholder sykehuset, skolen og butikken og som fyller puben på kvelden. Uten denne verdiskapningen ville det blitt veldig stille.

■ I denne utgaven belyser vi mange av de investeringene som finner sted i næringen. Innen havbruk skjer det nå en rivende utvikling, både med tanke på vekst - men også for å redusere miljøavtrykket og sikre den

produksjonen som allerede er etablert.

■ Vi har en heldig men også ansvarsfull posisjon som matleverandør til resten av verden. Krevende tider utløser kreativitet og midt opp i dette som skjer nå kan det oppstå nye løsninger og markeder. Vi har utfordringer - men helt klart også muligheter!

Hvor stolt er du av å være fra Nord-Norge?

67 % av unge voksne i Nord-Norge er svært stolt av å være fra landsdelen.

58 % av de spurte har også sterkere tilknytning til Nord-Norge enn til Norge, fylket eller byen/kommunen de bor i.

Dette kommer frem i Kbnn's spørreundersøkelse Barometer 2020, der 574 nordnorske unge voksne i alderen 18-34 besvarte en rekke spørsmål om livet i Nord-Norge.

30 % Andelen av unge voksne i Tromsø og Bodø som forventer å flytte til utlandet eller et annet sted i Norge i løpet av de neste fem årene. Totalt forventer 18 prosent av de som har vokst opp i Nordland å flytte ut av landsdelen, mot 15 prosent av de som har vokst opp i Troms og Finnmark.

90 % Er mest stolte av nordnorsk natur. Deretter følger historie (48 %) og musikk og underholdning fra Nord-Norge (28 %). De er minst stolte av Nord-Norges politiske innflytelse i Norge, samt Nord-Norges innflytelse i samfunnsdebatten. Under en fjerdedel av unge voksne mener at innbyggere blir involvert i viktige beslutninger for sitt lokalsamfunn.

Kilde: Kunnskapsbanken i Nord-Norge (kbnn.no)

Innhold

Nr. 5/6 - 2020

Leder - Tøffere tider for torskens	2	Batteridrift kutter utslipp med 70 prosent	28
Rekordår for Truls Svendsen	3	Klimaløft i oppdrettsnæringen	29
Fem tips til den nye lederen	4	Prosjekt Elvevoll settefisk	
Astafjord Ocean Salmon fikk medhold i klagesak	5	Elvevoll settefisk AS:	
Fiskeri		Investerte 100 millioner i ny RAS-teknologi	30
Permitterte kan redde vinterfisket	6	- Tidlig vinter skapte utfordringer	31
- Prispress og mindre fisk	8	- Godt samarbeid	31
Norsk sild mister miljøgodkjenning	10	- Mer miljøvennlig produksjon	32
Tregt år for tørrfisk	12	Prosjekt Lødingen fisk	
Spent på markedet i 2021	14	Lødingen fisk:	
Pilene peker opp for filét	16	- Selvforsyning sikrer produksjonen	34
Stort fall i november	17	Søring-karantene og fjernstyring	35
Oppdrett		Helene vil bli styrmann etter læretiden	36
Tross økte kostnader og minkende marginer:		Bergverk og gruvedrift	
Fortsatt god lønnsomhet for ørret og laks	18	Nussir et steg nærmere oppstart	37
Polarplast er tett på kundene	20	Tror på arbeidsplasser og ringvirkninger	38
Sjømatnæringen gir økte ringvirkninger	22	Steile fronter mot gruvedrift	39
Ferskere sjømat på skinner	23	Innovasjon	
AkvaFuture AS med løsning for bærekraftig oppdrettsvekst i sjø:		Innovasjon Norge	40
- Produserer laks uten lus og rømming	24	Lån og tilskudd til grønnere skipsfart	43
Foreslår trafikklysnytrale konsesjoner	25	Siste nytt om sjømatpisere i mange land	44
Grønn energi gir bedre arbeidsmiljø	26		

NORD-NORGES
NÆRINGS-
LIVS-
AVIS

NORDNORSK RAPPORT

ISSN 2535-793X

**UTGIVER
REDAKSJON**

Utgiver
Nordnorsk Rapport AS

Ansvarlig redaktør
Jonas Ellingsen
Tlf. 908 65 022
jonas@nnrapport.no

Bidragstere
Bjørn Arne Johansen
Alf Fagerheim

**ANNONSER
GRAFISK PRODUKSJON**

Daglig leder / annonser
Dag Danielsen
Tlf. 48 42 94 72
dag@nnrapport.no

Salgskonsulent
Tom Tornedal
Tlf. 451 97 497
tom@nnrapport.no

Layout / produksjon
AADX Reklame
Tlf. 911 69 930
aase@aadx.no

Trykk
Polaris Trykk, Harstad

**ABONNEMENT
ADRESSE**

Abonnement
Tlf. 41 49 54 48
abo@nnrapport.no

Årsabonnement
kr 1200,- pr. år

Adresse
Mikael Olsensveg 52,
9022 Krokeldalen

Hjemmeside
www.nnrapport.no

TALENT: Truls Svendsens karriere har bare gått en vei siden han viste seg på TV for første gang i 2005. 2019 ble et økonomisk rekordår for komikeren. Foto: Killian Munch/ Plan-B.

Rekordår for Truls Svendsen

Truls Svendsen (47) fra Tromsø har gjort karriere av å være profesjonelt udugelig. Det er har vært et lønnsomt valg.

Av - Jonas Ellingsen

“Ingen har brukt så lang tid som Truls på å krysse Grønland og han har nesten besteget et av verdens høyeste fjell. Han har intervjuet de største stjernene med middels god journalistikk og laget passe god mat med de største kokkene. Det er ikke en ting denne mannen får til. Truls Svendsen har gjort karriere av å være profesjonelt udugelig og har det helt topp.”

Beskrivelsen er hentet fra hjemmesiden til eventbyrået Plan-B AS, som Svendsen eier sammen med partnerne og medgründerne Thomas Numme, Harald Rønneberg og Nicolai Hansen.

Byrået har 45 kjente profiler i stallen, inkludert Jan Thomas, Petter Schjerven, Cecilie Skog og

Espen Lind. Svendsen eier 20,8 % av aksjene i Plan-B AS gjennom Truls Svendsen Holding AS. Datterselskapene til Plan-B AS - Plan-B Management AS og Plan-B TV AS - hadde i 2019 en samlet omsetning på nærmere 70 millioner kroner.

Rekordår

En titt på regnskapene viser at Truls Svendsen er en dyktig forretningsmann som helt klart får det til. I Svendsens eget eiendomsselskap er alt på stell med topp rating på lønnsomhet, soliditet og likviditet. 2019 ble et rekordår med resultat før skatt på 6,8 millioner kroner, noe som er en tredobling fra 2017 og 2017. Bokført egenkapital er på 11,8 millioner.

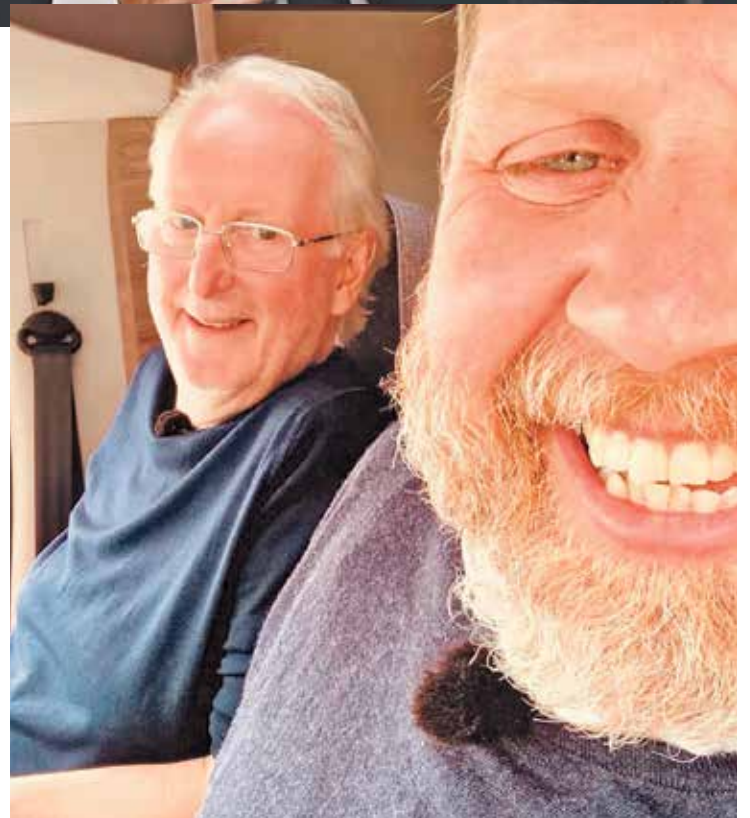
Salgsinntektene i 2019 var på 6,5 millioner kroner. I tillegg hadde selskapet finansinntekter på 1,6 million kroner. Svendsen er eneste ansatt i selskapet og tok i 2019 ut lederlønn og godtgjørelser på litt over en million kroner. Det ble ikke tatt ut utbytte fra selskapet i fjor. I sum har Truls Svendsen Holding AS generert inntekter på over 30 millioner kroner de siste ti år.

Skulle bli økonom

Svendsen vokste opp i Tromsø og flyttet til Oslo i 1993. Han studerte på BI hvor han møtte Harald Rønneberg. De to spilte i skolerrevyen og startet eventbyrået PLAN-B sammen.

Svendsen startet sin TV-karriere høsten 2005 i Senkveld med Thomas og Harald etter å ha fått jobben som utegående reporter, intervjuer og moromann av sin venn Harald Rønneberg. Vinteren 2007 var han programleder for NRK-programmet Kroppen. I løpet av åtte episoder kunne man lære om en kroppsdel og få informasjon på en lett og humoristisk måte.

I november 2008 fikk Svendsen oppmerksomhet i norske massemedier for et stunt han gjorde for Senkveld. Innslaget gikk ut på at Svendsen under den norske premieren av James Bond-filmen Quantum of Solace tilbød kjendiser på den røde løperen dry martinis samtidig som han drakk selv og ble etter hvert svært beruset. For stuntet vant han prisen for årets TV-øyeblikk under Gullruten 2009.

PARHESTER: Den folkekjære duoen Truls Svendsen og Eyvind Hellstrøm har i flere år underholdt de norske hjem på TV. Tidligere i år startet de også podkasten «Truls & Hellstrøm – tar munnen full». Foto: Selfie - Truls Svendsen

På reisefot

Siden har det gått slag i slag, der serier som “Tjukken & Lillemor” og “Truls á la Hellstrøm” står som høydepunkt innen norsk TV-underholdning.

En rød tråd gjennom Svendsens produksjon er reisene og møtet

med folk i hele Norge. I 2009 kjørte Svendsen gjennom Norge – sammen med Kristoffer Hegreberg, Christian Holst Meinseth og Martin Otterbeck – og besøkte folk som bor, jobber og reiser langs E6. NRK-programmet “E6 – en reise i nordmenns hverdag” ble en suksess med et gjennomsnittlig seertall på 820 000.

I TV2 - serien “Svendsen om Hansen og Jensen” sjekket Truls Svendsen og Solveig Kloppen oppfatningene nordmenn har om hverandre. Serien ble kåret til beste magasin- eller livsstilsprogram under Gullruten 2011. Våren 2014 reiste han på nytt rundt i Norge, denne gang i programmet Truls - oppdrag Hurtigruten. Serien ga ham publikumsprisen under Gullruten 2014.

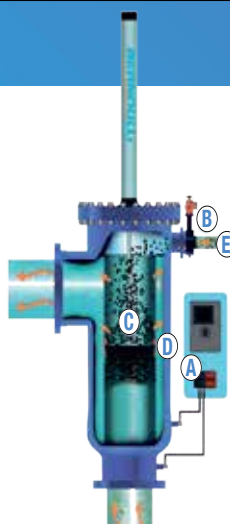
BERNOULLIFILTER

Det originale BernoulliFilter

Et helautomatisk filter for ferskvann, sjøvann og prosessvæsker.

Filtret motvirker effektivt gjentetting og smuss på trykksatte system.

Teknologien i filtret utnytter Bernoullis prinsipp.

A Spolsekvensen initieras antingen av en timerinnstilling eller av differentialtrycks-vakten innan någon blockering av filterkorgen orsakar flödesreducering.

B Under förspolningen öppnas spolventilen och större partiklar spolats ut.

C Under spolsekvensen förs en specialformad disk monterad på en pneumatisk cylinder in i filterkorgen där den skapar ett mellanrum mellan disken och filterkorgen.

D Flödes hastigheten ökar lokalt runt disken samtidigt som det statiska trycket minskas i enlighet med Bernoullis princip. Flödesriktningen reverseras och därmed frigörs partiklar som fäsnat på filterkorgens yta.

E De lösa partiklarna lämnar filteret genom spolutloppet.

Telefon 741 67 390 • www.teknor.no • norway@teknor.no

Det jeg lærte den første uken som leder har dannet grunnlaget for min lederstil.

Fem tips til den nye lederen

▶ Du blir også unngått til tider. Folk vil snakke og le til du vises. Så blir det plutselig stille.

Av - Jonas Ellingsen

- Jeg ble kastet inn i ledelsen. Brått og uventet. Jeg hadde bare jobbet noen måneder i markedsavdelingen da sjefen vår kunnegjorde: "Jeg drar ut neste uke. Tina vil være ansvarlig." Jeg var ikke så kjent med selskapet, prosessene eller personalet som andre. 26 år gammel var jeg også den yngste medarbeideren, forteller forfatter og mangeårig leder innen Marketing management, Tina L. Smith.

Her deler hun fem "skuddsikre hemmeligheter" som tjente henne godt den første uken, og som kan være nyttige for andre nye ledere:

1 Ta med mat

Jeg var nervøs helgen før debuten som sjef og bekymret for om jeg virkelig ville mestre dette. Avdelingen jobbet for å oppfylle fristen for et stort prosjekt. Vi måtte jobbe jevnt og effektivt for å holde skjema.

På vei til kontoret mandag morgen stoppet jeg og kjøpte ferske bagels og kremost. Man kan si at det var et billig frieri til mine medarbeidere. Men... det fungerte! De satte stor pris på maten og anerkjente det som gesten den var - et forsøk på å skape et positivt arbeidsmiljø. Mennesker er sosiale dyr, og

å spise er en sosial aktivitet. Det er noe magisk ved å samles uformelt med kolleger og hive innpå. Man glemmer hierarki og posisjoner - og bygger kameratskap.

Gjennom årene har jeg lært at det å ha mat på møtene fremmer kreativ tenkning (et must for idédugnad), løser opp spenninger og oppmuntrer til deltakelse. Det er vel verdt prisen for noen pizzaer, donuts - eller hva nå teamet ditt liker best.

2 Be om innspill

Allerede første dag oppsto en situasjon som krevde en lederbeslutning. Avdelingslederen så forventningsfullt på meg for et svar. Jeg hadde ingen anelse om hva jeg skulle si.

I fortvilelse uttalte jeg ordene som viste seg å være det beste styringsverktøyet jeg har kommet over: "Hva tror du?"

Han tok en pause, listet opp flere alternativer, og ga deretter sin mening om den beste måten å gå videre. Han hadde naturligvis helt rett. Hans kunnskap og analyse var på plass fordi han var nærmest problemet og hadde den nødvendige erfaringen.

Jeg har lært at dette nesten alltid er tilfelle. Som leder er du ikke pålagt å vite svaret på alt. Folk rundt

deg har ofte svaret og løsningene. "Hva tror du?" Det er virkelig så enkelt. Du vil oppnå respekt blant medarbeidere ved å respektere deres dyktighet og erfaring og søke deres mening. Du vil også ta mye bedre avgjørelser.

3 Ta avgjørelser

Når du har samlet inn informasjon fra dine kunnskapsrike medarbeidere og gjort din egen vurdering: Ta avgjørelsen og gå videre.

Den mest ineffektive lederen er den ubesluttsomme, etter min mening. Det forsinker arbeidet og legger større press på teamet. Det gir også signaler om at du er utrygg i rollen som leder.

HVA TROR DU?: En smart leder ber om råd fra erfarne medarbeidere som sitter nært problemet. Foto: Austin Ditsel - Unsplash.

4 Skap fortrolighet

Er du forfremmet til en stilling der du skal lede tidligere kolleger, så har du kunnskap om insiden. Du har sannsynligvis delt meninger og frustrasjon med dem, inkludert ting sjefen ikke burde høre. Nå er du sjefen. Bruk aldri noe som ble fortalt deg som kollega mot dem, nå som du er i en autoritetsposisjon. Det eneste unntaket vil være et etisk eller juridisk brudd, som du er forpliktet til å iverksette tiltak mot.

Å opptre med fortrolighet er den beste måten for å skape respekt og tillit.

5 Vær forberedt på å bli behandlet annerledes

Når du begynner å administrere mennesker (til og med midlertidig), blir du umiddelbart behandlet annerledes. Det kan være både positivt og negativt.

For eksempel vil medarbeidere vise deg tillit på måter som ikke alltid er komfortable. I min første uke som leder kom en ansatt til meg med et personlig problem. Jeg ble lamslått over graden av selvutlevering, som gikk langt utover det som virket passende i et forretningsmiljø.

Men ansatte er også mennesker, og som en del av livet må vi alle håndtere problemer og utfordringer. Noen har ingen andre steder å vende seg til. Det er fortsatt viktig å opprettholde en profesjonell avstand. Sørg for at du har ressurser til å dele med ansatte som har problemer, slik at du kan koble dem med støtte. Jeg garanterer deg, du trenger dem.

Du blir også unngått til tider. Folk vil snakke og le til du vises. Så blir det plutselig stille. Ikke bli fornærmet. Ansatte fortjener sin plass til å lufte eller ha private diskusjoner. Smil og lat som at du ikke legger merke til det.

TosLab – din leverandør av laboratorietjenester

- TosLab AS selger mikrobiologiske og kjemiske analyser av drikkevann, avløpsvann, næringsmidler, hygiene og miljø. Vi har et bredt spekter av akkrediterte analyser.
- TosLab AS bidrar med kompetansestøtte til å utarbeide internkontrollsystem, bestemme kritiske kontrollpunkt, kjemisk og mikrobiologisk rådgivning og kvalitetssikring etter regelverk og interne spesifikasjoner.
- TosLab AS tilbyr tjenester med høyest mulig kvalitet og er akkreditert av Norsk akkreditering i henhold til ISO 17025.

TosLab
www.toslab.no

refuse.no

OFFSHORE: Illustrasjonen viser ØyMerd sammenlignet med et konvensjonelt anlegg. Teknologien er hentet fra offshorebransjen, og merdene av betong skal gjøre det mulig å drive havbruk på mer eksponerte lokaliteter. Grafikk: Astafjord Ocean Salmon

Nærings- og fiskeridepartementet mener det flytende oppdrettsanlegget ØyMerd oppfyller kravet om betydelig innovasjon.

Av - Jonas Ellingsen

- ØyMerd er et godt dokumentert konsept, som løser mange oppgaver bedre enn dagens kommersielle anlegg. Vi mener prosjektet innebærer betydelig innovasjon. Derfor sender vi søknaden om utviklingstillatelse tilbake til Fiskeridirektoratet for videre behandling, sier fiskeri- og sjømatminister Odd Emil Ingebrigtsen.

Klaget etter avslag

Utviklingstillatelsene var en tidsbegrenset ordning fra 2015 til 2017. Formålet var å tildele tillatelse til prosjekter som bidrar til betydelig innovasjon i havbruksnæringen og som innebærer store investeringer. Selskapet Astafjord Ocean Salmon,

Astafjord Ocean Salmon fikk medhold i klagesak

som er eid av Kleiva Fiskefarm og Gratanglaks, søkte om 8 utviklingstillatelse til konseptet ØyMerd. ØyMerd er et trekantet flytende oppdrettsanlegg i betong basert på offshore-teknologi. Konstruksjonen skal tåle påkjenninger på eksponerte lokaliteter. Fiskeridirektoratet mente konseptet ikke oppfylte innovasjonskravet, og avsto søknaden i november 2018.

«Vi viser særlig til svakheter ved dokumentasjon av at konseptet er egnet til akvakultur av fisk på eksponerte lokaliteter», skrev direktoratet i 2018.

Selskapet klaget vedtaket inn for Nærings- og fiskeridepartementet, og avgjørelsen forelå i starten av desember.

Krever store investeringer

Departementet mener vilkåret om betydelig innovasjon er oppfylt. Saken går derfor tilbake til Fiskeridirektoratet, som blant annet skal ta stilling til om vilkåret betydelige investeringer er oppfylt. Dersom dette vilkåret også er oppfylt, vil direktoratet starte arbeidet med å vurdere hvor mange tillatelse som bør tildeles.

Offshore-konstruksjonen skal bygges av Kværner og teknologiselskapet Bemlotek, før den slepes nordover til Harstad. Tidligere prisanslag for Øymerd-konseptet har vært en halv milliard kroner. Nå er anslaget økt til 700 millioner kroner. Ifølge Bemlotek kan prosjektet gi over 500 årsverk i tilknytning til planlegging, bygging og oppdrag til underleverandører.

Daglig leder Marius Arvesen i Kleiva Fiskefarm/Astafjord Ocean Salmon sier til iLaks.no at man er glad for departementets avgjørelse, som bekrefter

ØyMerd som konsept. Nå avventer selskapet direktoratets videre behandling.

- For å kunne realiseres, må prosjektet ha tilstrekkelig risikoavlastning i form av antall tillatelse, sier Arvesen.

Constructor
Gonvarri Material Handling

Lagringsløsninger for fiske- /fryseindustrien og marine miljøer

Pallet Shuttle

Automatisk lagringsløsning for palletter

Dypstabling

For store mengder av samme varetype

Mobile Pallereoler

En enkel måte å øke lagringskapasiteten

Skipsreoler og skap

Skreddersydd for skipets hyllebehov

Refleks
båtovner
www.shelby.no

bruker ikke strøm
kan brenne kontinuerlig
mange modeller
muligheter for radiator
og varmtvannstank

over 30 års erfaring
eget serviceverksted
og komplett delelager

shelby teknikk as

4379 egersund
tlf. 51 46 18 00
faks: 51 46 18 01
e-post: post@shelby.no

TIDLIG UTE:
Daglig leder hos Berg Seafood AS i Svolvær, Jonas Walsøe, var tidlig ute med forslag om å tilby permitterte jobb på mottakene under vinterfisket. Nå jobber myndighetene for fullt med å finne løsninger.
Foto: Berg Seafood

Permitterte

Smitteutbrudd og stenging under vinterfisket vil være kroken på døra for mange fiskemottak. Arbeidsledige og permitterte nordmenn kan være nøkkelen til å holde hjulene i gang.

Av - Alf Fagerheim/Jonas Ellingsen

Nord-Norges kystrederier 2019 - de 50 største

Selskap	Kommune	Driftsinntekter		Driftsresultat		Resultat før skatt		Lønnsomhet*	Egenkapital	Soliditet
		2019	2018	2019	2018	2019	2018			
Tall i 1000 kroner										
ROLF ASBJØRN AS	Senja	115 232	48 221	75 962	-937	73 216	-5 653	64	45 435	53,0
ESKØY AS	Nordkapp	106 283	132 828	6 359	7 586	3 386	5 992	3	13 406	11,5
ØKSNES KYSTFISKE AS	Øksnes	100 265	120 836	24 812	25 407	13 087	8 362	13	40 954	6,9
LYDER FISK AS	Gamvik	100 230	78 226	6 601	7 600	3 483	6 728	3	10 516	22,6
ARNØYTIND AS	Skjervøy	99 967	45 209	65 515	11 894	69 159	10 991	69	67 101	38,5
ARVESEN AS	Ibestad	98 236	14 110	92 611	1 419	81 290	-2 669	83	168 833	48,3
BERG FISKERISELSKAP AS	Senja	85 035	61 096	28 070	371	25 738	-3 571	30	1 965	12,9
KRANSVIK AS	Vågan	84 781	24 567	23 798	2 946	15 922	500	19	45 291	29,8
LURØYVEIDING AS	Lurøy	71 901	66 906	22 652	12 961	19 762	10 090	27	94 249	49,6
CHRISMA AS	Tromsø	66 867	53 492	9 903	-2 749	5 650	-5 033	8	70 596	44,0
MELØYFJORD FISKERISELSKAP AS	Meløy	62 013	38 971	18 088	78	17 792	-1 202	29	218 099	76,0
ODDVAR NES AS	Senja	59 062	50 718	18 257	11 070	12 042	7 172	20	61 695	18,8
HAVBØR AS	Bø i Nordland	53 284	34 399	23 255	6 840	17 467	1 289	33	11 188	6,2
EINAR ERLEND AS	Meløy	52 391	42 643	14 021	8 410	13 826	6 513	26	50 907	34,8
ASBJØRN SELSBANE AS	Tromsø	51 389	53 801	7 275	7 517	3 769	3 730	7	104 167	43,8
NORDHAVET AS	Ibestad	47 854	37 421	11 593	2 958	8 532	-2 060	18	31 478	38,8
BALLSTADØY AS	Vestvågøy	47 054	42 625	10 869	8 800	5 493	3 776	12	11 016	8,0
BÅRAGUTT PELAGIC AS	Tromsø	44 248	43 463	2 480	7 651	281	5 713	1	54 395	26,5
GAMVIK KYSTFISKE AS	Gamvik	41 415	0	4 740	-116	2 222	-115	5	3 361	25,9
KRISTOFFERSEN FISKEBÅT AS	Øksnes	40 917	35 993	9 230	7 527	6 279	5 700	15	63 399	36,2
PARTREDERIET BJØRNSVIK ANS	Fauske - Fuosso	40 798	3 445	36 556	-645	36 551	-626	90	-254	99,0
SKAGØYSUND AS	Tromsø	39 019	36 983	12 260	12 042	11 389	11 485	29	47 203	38,1
VIDJENES AS	Båtsfjord	38 888	32 709	10 557	5 340	9 751	5 134	25	47 666	60,2
MYREFISK AS	Øksnes	38 234		9 462		2 930		8		3,1
SEGLA FISKEBÅTREDERI AS	Senja	35 860	31 405	3 774	4 924	1 238	1 931	3	68 182	33,8
MIKAL SOLHAUG AS	Båtsfjord	35 846	97 727	-14 592	34 332	-15 630	32 425	-44	47 858	38,9
SKULBAREN REDERI AS	Tromsø	35 759	32 016	8 215	8 628	7 677	7 659	21	18 911	20,7
STRAUMSKJÆR AS	Båtsfjord	35 208	4 422	29 780	583	29 535	420	84	3 824	74,5
BRØDRENE BAKKEN AS	Bodø	33 475	22 395	8 770	3 089	5 729	2 878	17	41 292	25,8
FRUHOLMEN SEAFOOD AS	Tromsø	32 717	51 746	2 477	28 895	321	26 667	1	15 959	17,3
OLAGUTT AS	Sortland	30 686	32 077	2 362	8 417	638	7 069	2	20 259	24,0
SENJEN FISKERISELSKAP AS	Senja	30 011	7 171	1 347	-1 688	18 992	-1 566	63	26 827	12,8
KÅRE GÅRDEN OG SØNNER AS	Skjervøy	29 936	15 485	14 629	922	14 463	41	48	19 075	49,8
MYRE KYSTRIFT AS	Øksnes	29 757	20 714	10 643	2 732	6 609	-1	22	16 027	14,7
POLAR PIONEER AS	Tromsø	28 605	24 464	-13 157	-13 271	-12 473	-13 804	-44	-67 494	-123,8
JARLE BERGS SØNNER AS	Værøy	28 570	25 127	7 878	5 429	6 202	3 893	22	2 569	26,8
ARHAUGFJORD AS	Meløy	27 988	32 932	-1 521	8 427	-3 035	6 820	-11	70 948	44,3
ØYNES KYSTFISKE AS	Vågan	27 325	22 596	773	-320	-2 369	-3 313	-9	49 705	34,1
ARCTIC PIONER AS	Tromsø	27 290	11 420	-13 534	-10 592	-13 118	-11 078	-48	-51 753	-120,4
MANIITSOQ AS	Skjervøy	26 525	30 466	-20 113	-13 092	-26 678	-16 952	-101	-19 841	-40,8
BOTNHAMN SJØ AS	Senja	26 484	31 395	4 184	13 223	1 582	11 055	6	37 700	27,7
ANDENES KYSTFISKE AS	Andøy	26 179	9 784	15 464	2 397	13 272	2 310	51	19 568	30,5
SENJALAND AS	Senja	25 619	4 689	21 335	478	21 283	414	83	11 825	72,9
FINNMARK KYSTFISKE AS	Hammerfest	25 471	23 062	3 508	3 134	2 194	1 929	9	4 375	10,8
DYPFJORD AS	Berlevåg	23 126	21 383	8 308	7 354	8 017	6 774	35	27 224	60,8
BALLSTADVÆRING AS	Vestvågøy	22 458	18 336	7 243	3 500	4 133	398	18	8 809	9,7
SKARHOLMEN AS	Bø i Nordland	21 403	20 397	3 349	3 979	587	1 777	3	6 557	9,0
SARA KARIN AS	Lyngen	21 009	22 467	805	2 304	-1 694	1 611	-8	4 852	5,4
HUSØY KYSTFISKE AS	Senja	20 762	7 142	2 379	112	-949	-698	-5	8 932	4,9
ØSTBAS AS	Båtsfjord	20 654	20 328	3 640	3 726	1 835	1 910	9	8 076	17,5
Totalt		2 314 086	1 739 808	642 872	251 592	527 378	142 815	17	1 662 932	24,3

* Lønnsomhet er oppgitt som resultat før skatt i prosent av omsetningen.

kan redde vinterfisket

Daglig leder hos Berg Seafood i Svolvær, Jonas Walsøe, var tidlig ute og foreslo at næringen må se til permitterte blant annet i reiselivsnæringen for å få tak i nok arbeidskraft under sesongen.

- Vi har vært avhengig av å hente utenlandsk arbeidskraft, fordi mange nordmenn ikke er interessert i denne type jobb. Nå er situasjon en annen, sier Walsøe til Nordnorsk Rapport, som beskriver situasjonen som utfordrende.

Hjulene må gå rundt

- Å måtte stenge 10 dager under vinterfisket vil være slutten for en del bedrifter, sier han.

Forslaget ga gjenlyd i bransjen og seilte nokså raskt opp i systemet. Rett før vinterfisket starter jobber flere departementer og etater inkludert NAV tett for at fiskeribedriftene skal bli mindre avhengige av utenlandsk arbeidskraft.

- Dette handler både om generelt smittevern og om å unngå stopp i produksjonen. Det vil være fatalt for bedriftene å måtte stenge i toppsesongen, sier fiskeri- og sjømatminister Odd Emil Ingebrigtsen. Han oppfordrer både arbeidsledige og permitterte i Norge til å melde seg.

Fikk napp

Berg Seafood AS har selv fått flere henvendelser og søkere fra reiselivsbransjen, og har hyret inn noen av dem til sine anlegg i Svolvær og Laukvik.

- Vi er en liten aktør med 25-30 ansatte i sesongen. Vi tar inn 5-6 faste ansatte fra Litauen, og siden vi er så små er det lettere å kontrollere. Vi er avhengig av flere sesongarbeidere, og muligheten for jobb er der. Men ikke alle har innsikt i hva arbeidet innebærer, og at de må holde ut i arbeidet i tre måneder, sier han.

Fra røde land

Det er bare dager igjen til det tradisjonsrike vinterfisket starter. Hvert år pleier mellom 3000 og 5000 sesongarbeidere å komme til Norge for å jobbe på fiskemottakene under noen hektiske vintermånedene. Til Norges største fiskerikommune, Øksnes, er det ventet 300 sesongarbeidere om kort tid. Fiskeriaktivitetene mellom januar

og april utgjør den klart største delen av verdiskapningen i kommunene. De første arbeiderne har allerede kommet, der mange er fra røde land som Latvia, Litauen og Romania.

Karantene

- Det vi trenger nå er at staten gjennomfører grensekontroll 24 timer i døgnet, 7 dager i uka uten opphold. Så trenger vi i tillegg bedre muligheter for å gjennomføre karantenehotell, sier Øksnes-ordfører John H. Danielsen til NRK.

Utenlandske arbeidere som skal inn i landet må først vise til resultat fra en negativ koronatest som ikke er eldre enn 72 timer. Deretter venter 10 dager i karantene, der bedriften må ha løsninger med enerom og eget toalett for hver enkelt. Alternativet er å leie plass på et karantenehotell.

- I praksis blir det umulig å gjennomføre dette, sier Danielsen. Lofoten Viking på Værøy møter utfordringene med en kreativ vri. 18 ansatte har takket ja til å bli Værøy i jula, i stedet for for å reise hjem. Gratis husleie i perioden, weekendtur til Bodø og ekstra julehygge i kantina er blant godene som tilfaller de som blir igjen.

UTFORDRING: Under vinterfisket pleier det å komme 300 sesongarbeidere til Øksnes. I år byr dette på store utfordringer for Myre Fiskemottak og de andre fiskeribedriftene i kommunen. Foto: Alf Fagerheim

Velkommen til Røst i 2021

Vi kjøper alle sorter fisk!

- Service/tjenester:**
- Rorbuer/egnebuer
 - Sløyving
 - 100 meter til butikk og bunkers
 - 500 meter til mekanisk verksted og slipp
 - God kaiplass
 - Egen velferdsstasjon med dusj/kjøkken/tv-stue
 - Rask levering
 - Middag til fiskerne

Kontakt oss:
Ansgar: 48 05 09 00 • Ståle: 41 59 37 52
Facebook: gleafiskemottak • www.glea.no

Skap til krevende miljøer

Fiskerincæring • Tunneller • Gruver

- Syrefaste skap
- Nyutviklet Merdeskap
- Rask levering fra lager i Norge
- Et rikholdig utvalg av tilbehør

Vil du vite mer? Les mer om våre Syrefaste skap: www.stansefabrikken.no/elektro

Stansefabrikken Products AS • Tel: 45 86 59 40
E-post: info@stansefabrikken.no • www.stansefabrikken.no

- Prispress og mindre fisk

2019 ble et kronår for Prestfjord AS. Også i 2020 har fisket vært brukbart, men daglig leder Johnny L. Johansen ser noen skyer i horisonten.

Av - Jonas Ellingsen

Et utfordrende marked og generelt mindre tilgjengelighet

på fisk er utfordringene han trekker frem.

- Torskafisket har gått bra i år, men i oktober og november har det vært svært labert. Heller ikke i desember har det vært noe sprekt fiske, sier Johansen.

Mindre fisk

Han forteller at rederiets båter nord i havet ser lite tilsig av torsk fra nord og øst. Det er få gode registreringer. Nå må båtene bruke dobbeltrål istedet for enkel trål for å fiske det samme volumet.

- Tilgjengeligheten er langt mindre enn normalt. Og nokså betenkelig med tanke på at torskekvote skal økes med 20 prosent neste år, sier daglig leder i Prestfjord AS.

Han vil ikke uttale seg skråsikkert om overfiske, men slår fast at det har vært ekstra mange utenlandske fartøy på feltene i år.

I likhet med andre rederi sliter også Prestfjord med å finne hyse. Da intervjuet ble gjort i midten av desember gjensto det 29.000

tonn rund fisk av den samlede kvoten.

Ny tråler

Et lyspunkt på slutten av året er levering av nytråleren F/T Sunderøy.

Gamle Sunderøy ble solgt i desember 2019 og rederiet har ventet på overtid på nybåten som ble forsinket på grunn av korona.

Nå har vi vært ute på første tur og båten fungerer godt. Den losses 15. desember og legger ut på ny tur frem til januar, for å ta det som gjenstår av kvota, forteller Johansen.

Restriksjoner i Kina

Han beskriver 2020 som et brukbart år, sett under ett. Nedgangen i priser fra april ble i stor grad oppveid av en svekket krone.

Han tror derimot det kan bli ytterligere prisnedgang på produktene i 2021 på grunn av korona-situasjonen.

- Vi sliter også med Kina, der det blir stadig flere restriksjoner og pålegg om sporing og

dokumentasjon. Alt tar lengre tid og er mer omstendelig enn før. Det blir stadig vanskeligere å få sendt fisk til Asia for foredling, for så å sende det tilbake igjen. Mange vil nok synes dette høres bra ut, men vi mangler i dag et produksjonsledd i Europa som kan bearbeide denne fisken, sier Johansen.

Heldig situasjon

Han slår fast at Norge som sjømatnasjon er i en heldig situasjon. Verden vil ikke slutte å etterspørre mat, men likviditeten er ikke så god som før. Kjøperen vil fortsatt handle men til en annen pris.

- Da kan vi velge å selge eller vente. Prestfjord har valgt å selge fisken fortløpende og ikke sitte lenge på gjerdet. Noen har en annen filosofi, men vi driver så stort at vi må være i markedet hele tiden, sier han.

Og legger til at det er fangstleddet som vil merke utfordringene mest hvis situasjonen utvikler seg.

- Kjøperne på land lever av sin margin, uavhengig av prisene. For fiskerne er det prisen som

LOKALPRODUSERT
Sjømat
FRA KYSTEN AV TROMS

Karl's
Fisk & Skalldyr

TELEFON 41 61 45 55
FAKS 77 63 17 11

E-POST post@karlsfiskogskalldyr.no
NETT www.karlsfiskogskalldyr.no

DET KJØLIGE OVERBLIKKET AV HELE EUROPA

THERMO-TRANSIT
miles ahead

Det er alltid lettere å få et overblikk fra toppen. Med utgangspunkt i Norge, samt nordlige Skandinavia, har Thermo-Transit skapt det perfekte distribusjonssystemet for kjøle- og frysegods - et system som strekker seg helt ned til det sydligste Europa.

THERMO-TRANSIT
miles ahead

www.thermo-transit.com
THERMO-TRANSIT Norge AS • Flatholmen 2, 6002 Ålesund
Oslo +47 64 98 05 50 • Ålesund +47 70 10 26 00 • Bø i Vesterålen +47 76 11 49 40 • Namsos +47 74 22 66 60

Vi er til for maritim næring!

Maritimt Forum er en samarbeidende stiftelse som arbeider for saker viktige for den maritime næring og vår medlemsmasse.

Medlemsmassen inneholder organisasjoner og bedrifter fra hele verdikjeden i den maritime næringsklyngen i Norge. Ta del i det maritime fellesskapet du også - ta del i et nettverk som har din bedriftsinteresse i fokus.

Vi er representert i hele landet.

Maritimt Forum Nord

<http://maritimt-forum.no/nord-norge>

Nord-Norges trålfåte 2019										
Selskap	Kommune	Driftsinntekter		Driftsresultat		Resultat før skatt		Lønnsomhet*	Egenkapital	Soliditet
Tall i 1000 kroner		2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2019	2019
NORDLAND HAVFISKE AS	Vestvågøy	743 535	741 357	188 636	198 988	178 744	189 887	24	389 223	35,5
PRESTFJORD AS	Øksnes	742 782	640 966	251 495	143 962	234 863	120 450	32	812 249	34,3
NERGÅRD HAVFISKE AS	Tromsø	602 480	621 865	207 448	208 430	190 303	206 909	32	83 775	8,6
FINNMARK HAVFISKE AS	Hammerfest	552 059	583 223	174 094	209 090	161 799	199 438	29	310 671	31,7
HAMMERFEST INDUSTRIFISKE AS	Hammerfest	246 364	252 236	96 051	86 840	95 704	85 906	39	90 967	41,5
HERMES AS	Loppa	181 647	167 504	46 470	45 725	34 498	35 397	19	40 124	8,7
AKER BIOMARINE ANTARCTIC AS**	Vestvågøy	170 261	148 493	3 071	7 079	-15 887	985	-9	112 894	22,6
ARCTIC SWAN AS	Alta	156 657	191 440	16 149	62 428	18 010	61 699	11	122 676	38,8
ENGENES FISKERISELSKAP AS	Ibestad	117 149	108 254	35 772	20 581	28 336	15 320	24	90 386	26,3
NORDFJORD HAVFISKE AS	Båtsfjord	70 629	36 652	16 726	9 062	16 074	9 084	23	73 333	70,6
Totalt		3 583 563	3 491 990	1 035 912	992 185	942 444	925 075	22	2 126 298	31,9

* Lønnsomhet er oppgitt som resultat før skatt i prosent av omsetningen. ** Aker Biomarine Antarctic har tråldrift rettet mot krill.

bestemmer inntekten. Vi har hatt en situasjon med selgers marked, men nå ser det ut til å snu.

Daglig leder i Prestfjord har et positivt håp til at vaksinene holder det de lover - og at det bidrar til å løse situasjonen.

- Med en gang folk får lov til å røre på seg, så er hjulene i gang igjen. Vi må se lyset i tunnelen, mener Johnny L. Johansen.

Stabilt godt for trålerne i fjor

Trålrederiene i Nord-Norge passerte tre og en halv milliarder kroner i omsetning i 2019.

Det var en vekst på rundt 92 millioner eller 2,6 prosent fra året før. Samlet resultat før skatt økte i samme periode fra 925 til 942 millioner. Nordfjord Havfiske AS hadde størst vekst i omsetningen i 2019, etterfulgt av Prestfjord AS.

Best lønnsomhet hadde Hammerfest Industrifiske AS med en lønnsomhetsmargin* på 39 prosent, etterfulgt av Prestfjord AS (32 %), Nergård Havfiske AS (32%) og Finnmark Havfiske (29%). Samlet lønnsomhetsmargin for selskapene i oversikten er 28 %.

Samtlige selskap hadde overskudd og flertallet hadde svært gode marginer. Unntaket Aker Biomarine Antarctic AS som tråler etter krill. Selskapet gikk såvidt i pluss i 2018 og i 2019 ble det et underskudd på nærmere 16 millioner kroner.

NY TRÅLER: Etter en del forsinkelser ble Prestfjords nye tråler F/T Sunderøy levert fra verftet i Spania i slutten av oktober. Foto: Prestfjord AS

MAREL SUPPORTERER FISKEINDUSTRIEN I NORD-NORGE

Vi tilbyr service og serviceavtaler tilpasset dine behov for forebyggende vedlikehold og stabil drift. Marel har servicekontor i Tromsø, Harstad og Stokmarknes.

For mer informasjon ring 64 83 80 00.

marel
FISH

Nordnorsk ringnotflåte og SUK 2019

Selskap	Kommune	Driftsinntekter		Driftsresultat		Resultat før skatt		Lønnsomhet*	Egenkapital	Soliditet
		2019	2018	2019	2018	2019	2018			
Tall i 1000 kroner										
DAHL FISKERI AS	Bodø	94 174	131 336	9 359	24 899	2 501	17 009	3	46 783	10,0
DØNNA HAVFISKE AS**	Dønna	92 648	231 670	25 163	160 841	18 314	154 021	19	100 864	
M. YTTERSTAD AS	Lødingen	82 097	68 338	21 588	13 912	18 654	8 131	23	204 593	55,8
SELVÅG SENIOR AS	Meløy	78 006	70 250	13 217	11 476	18 654	10 503	24	30 368	36,0
ODD LUNDBERG AS	Gratangen	56 614	59 518	7 637	20 056	2 282	18 209	4	132 883	32,4
BJARNE NILSEN AS	Hammerfest	39 725	42 397	7 447	8 872	7 097	8 418	18	11 226	27,5
SILFAKS FISKEBÅTREDERI AS	Måsøy	33 008	34 899	1 716	2 496	-1 331	-99	-4	56 967	28,9
ANDREASSENS REDERI AS	Bodø	31 007	33 487	3 479	9 882	3 803	10 025	12	18 681	66,7
STRAUMBERG DRIFT AS	Leirfjord	30 094	30 248	4 395	3 771	959	1 133	3	65 898	40,9
KETLIN AS	Sortland	29 172	29 856	1 890	3 935	1 758	3 951	6	58 422	77,1
REGINA FISK AS	Ibestad	27 828	32 783	8 788	10 300	8 983	10 477	32	17 721	68,5
RYGGEFJORD FISKEBÅTREDERI AS	Måsøy	26 079	21 051	1 263	140	-1 238	-2 189	-5	201	0,3
GRIMSHOLM FISKEDRIFT AS	Tromsø	24 921	26 939	1 759	4 446	-1 408	1 533	-6	201	0,3
Totalt		552 725	581 102	107 701	275 026	60 714	241 122	10	597 161	37,0

* Lønnsomhet er oppgitt som resultat før skatt i prosent av omsetningen. ** Dønna Havfiske AS ble fusjonert med Dahl Fiskeri AS og slettet i mai 2020.

ARCOS - KURS OG RÅDNING INNEN SIKKERHET OG BEREDSKAP

Arcos, Tromsø – er landsdelens største leverandør av kurs og rådgivning innen sikkerhet og beredskap.

For maritime kunder leveres de fleste kurs for offiserer og mannskap i henhold til STCW konvensjonen. Arcos leverer også kurs i fallsikring og tankredning.

Vi tilbyr således kurs til fiskeri og havbruksnæringen, offshorebasert maritim virksomhet, kystflåten, passasjer/cruiserederi og Sjøforsvaret.

For kunder fra offshorebransjen leveres praktiske kurs og lederkurs innen sikkerhet og beredskap – alle godkjent av Norsk Olje & Gass.

I tillegg leverer Arcos kurs for landbasert virksomhet – fallsikring, industrivern, brannvern, førstehjelp, kjemikaliedykking, røykdykking, varmt arbeider etc.

Arcos har konkurransedyktig hotellavtale i Tromsø sentrum som kursdeltakere kan benytte seg av. Hotellavtalen inkluderer daglig transport T/R Arcos kurssenter.

Arcos leverer kurs og rådgivning for petroleumsbransjen, maritim virksomhet og landmarkedet. Bedriften er godkjent av Forsvaret, Sjøfartsdirektoratet og Norsk Olje & Gass som opplæringsinstitusjon og Sikkerhetssenter.

Vi tilbyr helikopterevakueringstrening (HUET) i nye og moderne fasiliteter.

Arcos er sertifisert av DNV GL i hht. ISO 9001:2015. I tillegg er bedriften sertifisert leverandør av sikkerhetskurs til vindenergisekskaper i henhold til GWO (Global Wind Organisation) standard.

Arcos er også godkjent leverandør av D6 for havbruksnæringen, Fiskeskipper klasse C, D5L Fritidsbåtsskipper, ROC kurs samt kurs og rådgivning innen polarkoden.

www.arcos.no

Spørsmål og bestilling av kurs og rådgivning: Gå inn på www.arcos.no eller kontakt oss på tlf. 459 58 880.

FAKTA om MSC-merket

- Marine Stewardship Council (MSC) er en internasjonal ideell organisasjon, som forvalter miljømerke- og sertifiseringsprogram for sjømatprodukter.
- Bak står Marine Stewardship Council, en ideell organisasjon som opprinnelig ble startet av WWF og Unilever. Merkeordningen har vært selvstendig siden 1999.
- MSC-sertifisering er «bærekraftstempel» nummer én i internasjonal fiskerinæring, og mange aktører kjøper kun sjømat som er MSC-godkjent. Norske eksempler er Orkla, Findus, Ikea og Aker Biomarine.

Svakt ned for ringnot

Ringnotselskapene i Nord-Norge omsatte for 552 millioner kroner i 2019.

Det er en nedgang fra året før, da de 12 selskapene omsatte for 581 millioner kroner. Samlet resultat før skatt ble redusert med hele 77 prosent fra 2018 til 2019.

Nedgangen skyldes i stor grad store endring i tallene til Dønna Havfiske, som ble solgt i 2019 og fusjonert med Dahl fiskeri i år. Men det var også jevnt over en liten nedgang i omsetning og resultat hos de fleste rederiene i fjor.

Mest lønnsom drift var det Regina Fisk som sto for, med 32 kroner på bunnlinja for hver 100-lapp i omsetning. Deretter fulgte M. Ytterstad AS og Bjarne Nilsen AS med lønnsomhetsgrad på henholdsvis 23 og 18 prosent.

Bare tre av selskapene økte omsetningen i 2019: M. Ytterstad AS, Selvåg senior AS og Ryggefjord Fiskebåtindustri AS.

ROYAL THERMO

Kjøle- og Frysetransport

Royal-thermo A/S driver med alle typer kjøletransport, der fersk Laks står for det største volumet.

Frakt

Royal Thermo tar alle typer oppdrag! Vi har biler med full sideåpning for lange lengder og stykkgoods-system for mindre forsendelser.

Europa

Royal Thermo kjører til de fleste land i Europa, vi ordner papirer, CMR, og fortolling for våre kunder.

Royal Thermo AS - Økern Torgv. 4, 0580 Oslo | Telefon: 974 90 001 | booking@royal-thermo.no | www.royal-thermo.no

Norsk vårgytende sild (NVG) mister den viktige, internasjonale bærekraft-sertifiseringen MSC. Suspensjonen kan få betydelige økonomiske konsekvenser for norske fiskere og sjømat-selskaper.

Fra og med 1. desember var ikke norsk vårgytende sild lenger å regne for bærekraftig. Silda mister sin status som MSC-godkjent fiskeart og det prestisjetunge «blåfisk»-merke som følge av mangelfull forvaltning.

Også kolmule mister sin bærekraft-sertifisering.

Grunnen til suspensjonen er i følge NTB at Norge, Island, Russland, Grønland og EU, som sammen forvalter sildebestanden i våre havområder, de siste ti årene ikke har klart å bli enige om en felles kvoteavtale.

PROBLEMATISK: Uten MSC-sertifiseringen kan norsk vårgytende (NVG) bli utestengt fra flere viktige markeder - tross at bestanden er i god forfatning. Foto: Grethe Hillersøy - Norsk Sjømatråd

Norsk sild mister miljøgodkjenning

- Fare for overfiske

Resultatet er ifølge Marine Stewardship Council (MSC) at faren for overfiske er betydelig, og ikke i samsvar med MSCs krav til forsvarlig fiskeriforvaltning. Bortfallet av sertifisering gjelder også kolmule. Tidligere har norsk makrell også mistet MSC-statusen.

- Sertifiseringen krever at fiskebestandene er sterke, at fiskemetodene har minimal negativ påvirkning og at fiskeriet har en god forvaltningspraksis - noe disse fiskeriene ikke lenger kan være stolte av. Suspensjonen vil påvirke norske fiskere og selskaper, men det er politikernes skyld, uttaler MSC i en pressemelding.

- I god forfatning

- Uheldig, mener Pelagisk Forening, som representerer en rekke fiskebåtredere langs kysten.

- Fiskere og forskere opplever på tross av suspensjonen at silda er i god forfatning. Neste års kvote er satt høyere enn årets og er godt innenfor føre-var prinsippet, sier daglig leder Mariann Frantsen i foreningen til NRK.

- Norsk sild er tradisjonelt en svært ettertraktet internasjonalt. Frem til oktober hadde Norge eksporterte 202 000 tonn sild til en verdi av 2,5 milliarder kroner i årets ni første måneder. Polen, Tyskland, Russland og Egypt er blant de største importørene av norsk sild.

En annen type sild, nordsjøsilda, kan derimot overta markedet. Nordsjøsilden er fortsatt MSC-sertifisert så den vil gå inn i markedet som før uten problem. Flere mener nordsjøsilden blir enda mer etterspurt og i noen markeder kan bli den som erstatter norsk vårgytende sild. I flere markeder er de allerede substitutter for hverandre.

Norges sjømatråd er usikre på konsekvensene, nå som MSC-sertifikatet er inndratt.

- Tyskland er et veldig viktig marked, og der står MSC sterkt. Det betyr at innkjøperne krever det, sier Jan Erik Johnsen i sjømatrådet.

Norges største produsent av "Norsk" kvalitetsnotlin!

- Notlinproduksjon
- Montering av nøter
- Reparasjon av nøter
- Lagring av nøter
- Flær, tauverk, wire etc.
- 24 timers service bøteri

www.fiskenett.no

Gps posisjon : N°60 38, 403 E°05 00, 406

AS Fiskenet, 5936 Manger
Telefon : 56 34 98 60
Døgnvakt : 952 17 660

LOFOTEN VIKING

QUALITY SEAFOOD

Lofoten Viking AS er produsent og eksportør av pelagisk fisk samt hvitfisk. Vi omsetter for ca. 800 mill. kr. pr. år. Vårt anlegg ligger meget nært fiskefeltene i Vestfjorden og på Værøy i Lofoten. Vi har en frysekapasitet på ca. 900 tonn pelagisk fisk pr. døgn. Vi produserer ca. 85.000 tonn pelagisk og ca. 5.000 tonn hvitfisk pr. år. Noen av produktene er sild, makrell, lodde, torsk, hyse, sei, blåkveite, tørrfisk, lever, rogn og melke samt avskjær/ensilasje.

Her på Værøy har vi meget gode servicetilbud til fiskeflåten. Værøy Egenesentral AS, Værøy Isanlegg AS, Værøy Fryselager AS og Værøy Bunkers AS fyller behovene for små og store fartøy. Vi kjøper fisk hele året.

Vennligst ring oss for en uforpliktende samtale:
Arne Mathisen..... Tel: 92 03 55 55
Lorentz Hardy..... Tel: 92 68 67 77
Frode Hardy..... Tel: 92 06 60 35

Epost: post@lofotenviking.com
www.lofotenviking.com

Lofoten Viking AS

Ikke størst, men sulten og tørst!

Nordnorske produsenter av tørrfisk, klippfisk og saltfisk 2019 - de 20 største

Selskap	Kommune	Driftsinntekter		Driftsresultat		Resultat før skatt		Lønnsomhet*	Egenkapital	Soliditet
		2019	2018	2019	2018	2019	2018			
Tall i 1000 kroner										
LOFOTEN VIKING AS	Værøy	870 478	724 225	115 409	94 560	114 802	105 434	13	352 844	57,8
KARLSØYBRUKET AS	Karlsøy	558 399	490 205	24 021	-15 396	14 822	-24 353	3	47 258	13,0
BRØDRENE KARLSEN AS	Senja	429 861	434 767	1 440	1 746	170	914	0	8 700	11,5
STORBUKT FISKEINDUSTRI AS	Nordkapp	177 419	238 383	4 472	19 432	-2 048	18 205	-1	26 075	30,7
NERGÅRD FISK AS	Senja	177 051	0	-10 446	-42	-1 470	-44	-1	194 086	80,6
HERMANN EXPORT AS	Måsøy	176 748	120 469	2 556	3 846	5 403	6 766	3	47 993	63,6
NERGÅRD SØRØYA AS	Hasvik	169 388	203 477	-9 779	-9 772	-10 791	-11 658	-6	46 099	70,5
NORDVÅGEN AS	Nordkapp	158 787	149 506	2 381	3 045	1 432	2 982	1	17 312	34,8
HOLMØY FISKEMOTTAK AS	Øksnes	119 554	116 667	-5 796	-5 392	-6 875	-7 040	-6	16 269	20,8
HENRY JOHANSEN DRIFT AS	Tromsø	78 938	61 826	1 812	1 161	1 969	1 250	2	14 176	78,6
RIKSHEIM FISK AS	Vågan	75 793	17 798	10	-2 707	-974	-3 309	-1	-229	-1,5
TORSVÅGBRUKET AS	Karlsøy	69 639	63 935	2 006	998	799	95	1	11 552	24,5
ÅRVIKBRUKET AS	Skjervøy	69 549	61 437	1 110	1 034	161	268	0	2 558	19,9
BRØDRENE BERG AS	Værøy	63 315	85 970	4 469	7 380	3 964	7 409	6	26 953	60,1
BJØRN GJERTSEN AS	Flakstad	55 632	45 345	406	1 648	-145	1 291	0	3 553	34,8
NORTH EXPORT AS	Nordkapp	52 207	61 287	-1 014	319	-1 066	145	-2	20 927	86,3
JM LANGAAS DRIFT AS	Flakstad	49 734	51 803	7 228	10 465	6 643	11 122	13	49 731	66,3
RAMBERG FISK AS	Flakstad	49 193	65 596	2 390	-559	1 625	241	3	4 712	24,5
STOCCO AS	Bø i Nordland	48 643	38 370	-381	1 168	-1 124	1 360	-2	3 481	21,1
Totalt		3 450 328	3 031 066	142 294	112 934	127 297	111 078	1	894 050	42,0

Produksjon/salg av tørrfisk **

Selskap	Kommune	Driftsinntekter		Driftsresultat		Resultat før skatt		Lønnsomhet*	Egenkapital	Soliditet
		2019	2018	2019	2018	2019	2018			
Tall i 1000 kroner										
SAGA FISK AS	Vågan	307 120	254 054	18 141	12 177	15 745	9 616	5	29 112	24,4
SUFI AS	Flakstad	239 907	108 123	12 200	13 368	5 966	11 725	2	33 900	23,0
JOHN GREGER AS	Røst	173 560	107 709	11 665	4 795	7 984	82	5	47 833	72,5
RØST SJØMAT AS	Røst	110 180	116 089	11 756	8 872	11 832	9 437	11	24 968	37,3
H. SVERDRUP AS	Moskenes	102 190	61 091	8 702	5 028	7 159	3 754	7	23 390	71,0
ASKUR AS	Hammerfest	96 588	99 596	7 936	3 507	10 946	3 919	11	49 877	89,7
NIC HAUG AS	Vestvågøy	84 172	94 689	3 927	7 364	4 308	7 347	5	19 495	44,5
AS GLEA	Røst	78 749	58 728	6 186	3 762	4 762	3 202	6	51 897	44,3
BERG SEAFOOD AS	Vågan	55 272	46 848	1 584	370	957	-155	2	2 566	24,8
Totalt		1 247 738	946 927	82 097	59 243	69 659	48 927	6	283 038	47,9

* Lønnsomhet er oppgitt som resultat før skatt i prosent av omsetningen. ** Selskap med tørrfisk som viktigste produkt.

GLACIO

Cold Chain Logistics Partner

TJENESTER

Fryselager Innfrysning & Tining Superkjøl Stuffing & Stripping Kjølager & Tollager Transport

VÅRE AVDELINGER

Fredrikstad Havn / Rakkestad

EXCELSIOR: Berg Seafood har utviklet og lansert et eget nisjeprodukt for norske markedet. Foto: Espen Mortensen

► Tidene har forandret seg, og forbrukerne krever mer gryteklare produkter.

www.glacio.no

Tregt år for tørrfisk

LOINS: Tørrfiskloins skjæres for hånd og pakkes i gryteklare pakninger. Foto: Espen Mortensen

Utfordringer i markedene har gjort at Berg Seafood har snudd seg mot hjemmemarkedet.

Av - Alf Fagerheim

- Det viktigste er å få fart på omsetningen av fisk og holde kjøpekraften i gang. Stopper kjøp av fisk opp, så stopper fisket også. Det sier daglig leder hos Berg Seafood, Jonas Walsøe. Han peker på lånegarantiene fra staten som et viktig coronatiltak for å hjelpe bedrifter med likviditet gjennom vintersesongen.

- De færreste kommer bra ut av året som har gått, men mange sitter lenge med varelager og har bundet opp kapital i lagrene. En statlig lånegaranti er derfor viktig for hele næringen for å holde hjulene i gang.

Mange om beinet

Walsøe driver selv en av Lofotens mest tradisjonsrike fiskeribedrifter, som gjennom generasjoner har tatt imot fisk og produsert tørrfisk. Vinterfisket utenfor Lofoten har alltid vært den viktigste perioden for tilgang på råstoff, men kampen om råstoffet blir stadig tøffere.

- Vi hadde en situasjon sist vinter der vi betalte tidenes høyeste pris for torsken. Ære være de som er fiskere og de som tar imot fisken, men vi opplever at marginene blir mindre. Vi tar all

vår fisk fra kystfiskeflåten. Men struktureringer på flåtesiden gjør at det blir mange om beinet og tilgangen blir tøffere, sier Walsøe. Han legger ikke skjul på at enkelte av hans konkurrenter med eierforhold i trålflåten har noen konkurransefortrinn med tanke på tilgang på råstoff, som de andre ikke har.

Utfordringer

Sist vinter tok de imot 1500 tonn torsk og skrei ved sine to anlegg i Svolvær og Laukvik. Om lag 60 % av fisken ble pakket fersk for eksport, primært for det europeiske markedet. Slik prisene var i sesongen, var det ikke forsvarlig å sjanse på å videreforedle mer. Resten gikk til produksjon av boknafisk og tørrfisk. Covid-19 har ført til store utfordringer i markedet, både for fersk fisk og i de tradisjonelle tørrfiskmarkedene. Til Italia har nedgangen i tørrfiskeksporten vært på hele 23 % i høst.

Tregt år

Walsøe forventer at andelen som videreforedles i vinter vil bli større, og at Europa tar en større andel av eksporten.

- Det har vært utrolig tregt år, både for fersk fisk og tørrfisk. Spesielt siden det viktigste tørrfiskmarkedet, Italia, har stengt ned et par ganger siden i vår. Vi tør ikke ta så store sjanser i Italia ettersom kjøpekraften i landet er redusert. Det betyr at vi sitter på store varelager lenger utover høsten, sier han.

- Men vårt fortrinn som en relativt liten aktør, i forhold til store produsenter som har en mer ensidig produksjon, er at vi kan snu oss rundt i vintersesongen.

Positive trekk

Det har vært positive trekk i eksporten av tørrfisk under pandemien. Blant annet ser de en økning i noe mer utradisjonelle markeder som England og USA.

- Næringen har hatt en økning til England og USA de siste månedene. Primært kan det knyttes opp til områder i de to landene der det bor innvandrere fra land som har tradisjon med tørrfisk, forteller han.

Bedriften har de siste årene tatt grep om tørrfiskproduksjonen, og har lansert flere produkter for det norske markedet. De var tidlig på banen med å utvanne tørrfisk-produkter og har gjen-

BERG SEAFOOD: Formann Freddy Nikolaisen (tv), daglig leder Jonas Walsøe og produksjef Alex Kuosmanen hos Berg Seafood. Foto: Espen Mortensen

nom sin produksjon løftet tørrfiskens noen hakk.

- Tidene har forandret seg, og forbrukerne krever mer gryteklare produkter. Vi produserer både utvannet tørrfisk, boknafisk og lutefisk for hjemmemarkedet. Ferdigproduktene har en god smak og konsistens, og vi har kun fått positiv tilbakemelding på våre produkter, forteller Walsøe.

Kjøpekraft

At de satser mer på ferdigprodukter til det norske markedet, og ikke til mer tradisjonelle markeder, handler i stor grad om pris og kjøpekraft.

- Det er dyrt å videreforedle i Norge. Alt vi produserer skjæres for hånd. Det betyr at kvaliteten blir bedre og prisen høyere.

Han trekker frem lutefisk som et av produktene som har hatt en positiv vekst de siste årene. Det produseres årlig om lag 3000 tonn lutefisk i Norge. Og selv om Berg Seafood har en beskjeden produksjon av lutefisk, er han optimistisk på vegne av den tradisjonelle norske retten.

- Vi ser en større etterspørsel etter lutefisk og vår totale produksjon av ferdige tørrfiskprodukter øker, sier Walsøe. ➡

Mobil
Smøremidler

Finn vårt nærmeste tankanlegg:
bunkeroil.no

NÅR KVALITET ER LIVSVIKTIG!

DRIVSTOFF OG Mobil SMØREMIDLER LEVERES OVER HELE KYSTEN AV Bunker Oil AS!
Våre avdelinger: Bergen: 55 11 95 30 – Ålesund: 70 10 47 47 – Tromsø: 77 66 41 20

- Spent på marke

Etter nesten 20 år med sammehengende vekst skaper pandemien omsetningsfall og utfordringer for Karls Fisk og skalldyr AS. Eier og daglig leder Karl Alberth Hansen frykter at sjømatnæringen og fiskeeksporten får en tøff start i det nye året.

FOSEN GJENVINNING AS

SKIPSOPPHUGGING – JERN – METALLER

Vi kjøper fartøy til hugging
Kjøp og salg av brukt skipsutstyr / brukte motorer
Ballastjern på lager, både kuler og barrier

Fosen Gjenvinning as Kirkholmen 7177 Revnes Telefon: 72 53 44 3

www.fosengjenvinning.no

**Karls Fisk og skall-
dyr AS satte ny
omsetningsrekord
i 2019. I år blir det
en nedgang på 25**

**prosent og innehaver
Karl Alberth Hansen
er spent på hva 2021
vil bringe.**

Av - Jonas Ellingsen

- Markedet i Europa ligger nede med brukket rygg. Selv med lite fisk i markedet, opplever vi at små partier senker prisene. Hvor skal vi selge fisken over nyåret, når sesongen starter og store volum tas på land spør Hansen.

Bearbeiding og konservering av fisk 2019 - de 25 største **

Selskap	Kommune	Driftsinntekter		Driftsresultat		Resultat før skatt		Lønnsomhet*	Egenkapital	Soliditet
		2019	2018	2019	2018	2019	2018			
Tall i 1000 kroner		2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2019	2019
MYRE FISKEMOTTAK AS	Øksnes	527 618	547 203	6 467	16 950	5 885	15 853	1	49 156	53,8
INSULA PRODUKSJON AS	Vestvågøy	463 888	276 874	-86 869	-2 971	-91 791	-4 399	-20	75 008	22,9
AQUARIUS AS	Lurøy	383 009	286 402	100 730	52 390	96 762	46 350	25	87 330	36,6
WILSGÅRD FISKEOPPDRETT AS	Senja	361 431	275 025	86 440	33 512	88 415	34 153	24	395 899	64,9
EGIL KRISTOFFERSEN & SØNNER AS	Bø i Nordland	298 425	245 762	29 991	45 764	58 567	208 080	20	824 854	79,9
GAMVIK SEAFOOD AS	Gamvik	105 668	79 504	9 312	4 445	8 308	3 291	8	51 664	68,2
OLDERVIK FISKEINDUSTRI AS	Tromsø	103 082	63 722	2 159	1 305	1 820	968	2	5 378	23,3
NORD SENJA FISK AS	Senja	94 408	68 051	1 284	987	452	296	0	6 330	28,6
ARNØY LAKS SLAKTERI AS	Skjervøy	83 846	80 026	2 478	3 896	684	2 150	1	13 688	15,7
NORDKYN SEAFOOD AS	Gamvik	82 883	95 581	-2 539	-7 981	-4 131	-9 560	-5	-9 303	-51,0
KARLS FISK & SKALLDYR AS	Tromsø	82 589	67 622	9 629	8 278	9 786	8 535	12	13 190	35,1
ARCTIC CATCH AS	Vardø	79 710	67 340	1 276	615	1 074	-125	1	-4 441	-27,8
MODOLV SJØSET FISK AS	Træna	79 016	83 956	-4 254	4	-6 656	-2 161	-8	2 548	5,1
CIBUS DRIFT AS	Bodø	71 542	94	-1 064	-6	-1 341	-6	-2	-750	-22,8
BERLE FISK AS	Berlevåg	69 399	67 074	1 502	501	988	490	1	5 030	33,8
SKJÅNESBRUKET AS	Gamvik	66 433	35 913	1 149	168	827	327	1	2 006	14,6
STEINFJORDEN SJØMAT AS	Vestvågøy	64 989	57 518	2 342	3 291	2 237	2 816	3	5 447	47,8
SKJERVØY FISK OG SKALLDYR AS	Skjervøy	63 673	64 663	7 903	9 761	8 458	10 569	13	17 136	52,1
VARDØBRUKET AS	Vardø	61 636	78 057	-2 260	277	-2 461	-8	-4	2 870	16,8
NORTH CAPELIN HONNINGSVÅG AS	Nordkapp	57 864	47 017	7 770	453	7 044	-840	12	14 987	46,7
LORENTZEN FISK AS	Tromsø	52 758	41 132	530	-6 171	391	-6 425	1	5 462	52,3
DRAGØY GROSSIST AS	Tromsø	50 318	42 752	4 969	4 588	4 993	4 589	10	7 839	59,0
ARCTIC FILET AS	Senja	44 409	37 262	-591	-2 623	-1 062	-3 183	-2	2 750	10,0
EMBLA BÅTSFJORD AS	Båtsfjord	40 045	36 832	6 141	3 245	6 156	3 252	15	16 781	73,7
CALANUS AS	Tromsø	28 799	34 975	-10 817	-2 486	-7 609	1 652	-26	124 852	76,0
CAPE FISH GROUP AS	Nordkapp	7 604	7 262	2 090	-5 951	2 246	1 058	30	26 424	38,0
Totalt		3 425 042	2 787 619	175 768	162 241	190 042	317 722	4	1 742 135	32,8

* Lønnsomhet er definert som resultat før skatt i prosent av driftsinntektene.

** Selskapene i oversikten sorterer under NACE bransjekoden 10.209 - Slaktning, bearbeiding og konservering av fisk og fiskevarer ellers.

det i 2021

▶ Det var 99 prosent fall i leveransene fra første dag med nedstengning.

Korena-effekt fra første dag

Karls Fisk og Skalldyr leverer et stort spekter av sjømat og ferdigvarer til restauranter, hoteller, cateringtjenester og dagligvarebutikker i Norge. Mens dagligvaremarkedet går som normalt, er det nesten full stopp hos hotell og restauranter.

- Det var 99 prosent fall i leveransene fra første dag med nedstengning. Stans i reiseliv og turisme ga umiddelbart utslag hos oss, sier Hansen, som anslår at restaurant og catering utgjør en femtedel av omsetningen på årsbasis.

Følsomt marked

70 prosent av råstoffvolumet selges som rund ferskfisk til eksportører. Når Nordnorsk Rapport ringer, deltar den daglige lederen i pakking av to tonn kveite som skal med fly til USA. Samme dag sendes 29 paller med fersk fisk til Europa.

Også på eksportsalget merker Tromsø-bedriften en betydelig nedgang, spesielt i det europeiske markedet.

- Det er bare noen dager siden et mindre parti fersk torsk fra Danmark senket kiloprisen med 10 kroner i EU-markedet. Det forteller sitt om utfordringen vi møter over nyttår. De to første ukene går kanskje som normalt, men med et daglig volum på 50-100 tonn blir markedet fort mettet. Jeg frykter at eksporten til Europa går på en smell nokså raskt, spår Hansen.

Halvert i november

Karl Alberth Hansen hadde ingen ambisjoner om en stor bedrift med mange ansatte da han startet for seg selv i 2003. Han ville bare skaffe seg et leverbød.

Men etter to år hadde omsetningen passert 10 millioner kroner. I 2019 omsatte selskapet for 82 millioner, etter jevn vekst over flere år. Bedriften har i dag et tjuetalls ansatte på hel og deltid.

Nå går det raskt andre veien. I november hadde Karls fisk og skalldyr bare halvparten av normal omsetning. Salgsinntektene vil bli redusert med

20 millioner i 2020, noe som tilsvarer en fjerdedel av omsetningen.

Tærer på likviditeten

Likevel har selskapet holdt driften i gang uten oppsigelser. Hansen slår fast at bedriften i denne krevende tiden er "lykkelig som liten" og kan møte utfordringene med omstilling. Noe en spesialisert filetfabrikk med 30 ansatte ikke har mulighet til.

- Vi kan snu oss raskt rundt og legge om produksjonen på dagen. Filetering, røyking, tørking eller salting... Av en torsk kan vi produsere 28 produkter.

Samtidig er det begrenset hvor mye vi kan produsere for lager. Vi vet jo ikke hvor lenge denne pandemien vil vare, sier lederen.

- Vi har en liten karamell å suge på i form av god likviditet. Vi har prioritert å ta samfunnsansvar og holde alle ansatte på jobb hele denne tida. Ingen har vært sendt hjem og i "skamkråa". Støtten fra det offentlige kan vi derimot se langt etter. Løftet om at alle korona-rammede bedrifter skulle få hjelp, gjelder ikke for oss. Vi faller igjennom i regelverket og har så lang tatt alle tap på egen kappe, sier Karl Alberth Hansen.

As a leading marine and industrial refrigeration company, Øyangen AS design and supply green environmentally friendly RSW and freezing plants all over the world. The supply includes delivery of plants to new building as well as rebuilding, service and conversions from phased out refrigerants to Ammonia, Co2 and other environmental friendly refrigerants. Øyangen AS is the only Norwegian 'Howden Compressors Ltd' certified service partner and compressor unit builder. Our main office is located in Ålesund, at the west coast of Norway.

Sales Manager: Bernhard Øyangen 90 06 60 94 bernhard@oyangen.no
General Manager: Kåre Lynghjem 90 36 67 89 klynghjem@oyangen.no
Technical Manager: Kjell-Arne Røssevold 46 92 12 88 kar@oyangen.no
Service / After sales: 70 10 06 90 office@oyangen.no

For kystens verdier

Telefon: 77 66 01 00
www.rafisklaget.no

Prisene på filéprodukter holder seg relativt stabile i et koronarammet marked. Kombinert med lavere priser på råstoff kan det slå positivt ut for foredlingsindustrien i 2021.

Av - Jonas Ellingsen

Pilene peker opp for

Norsk sjømatråds statistikk for november er ikke hyggelig lesning for sjømateksportørene. Det er nedgang over hele linja på grunn av nedstengning og redusert etterspørsel fra restaurant- og cateringbransjen. Filetprodukter har derimot både økning i volum og lavere prisfall.

For fryste fileter av torsk er det fortsatt vekst, både i volum og pris.

Blant alle utfordringer skapt av pandemien er dette isolert sett en hyggelig korona-effekt for fabrikkleder Jørn-Åge Stikholmen ved Lerøy Norway Seafoods

avdeling på Melbu. Anlegget er rendyrket for produksjon av fryste fileter. Allerede i april kjørte fabrikken doble skift for å møte kundenes dreining fra fersk til frossen vare. At flere markeder nå opplever en ny nedstengning ser ut til å forlenge trenden inn i det nye året.

Etterslep

- Råstoffet har vært dyrt i 2020 og det har presset våre marginer. Hvis råstoffprisene nå presses nedover i større grad enn filetproduktene, ja da har vi en mulighet til å ta igjen en del av etterslepet, sier fabrikklederen til Nordnorsk Rapport.

VI KJØPER FISK 24/7

På alle anleggene

GIMSØYA

MYRE

HONNINGSVÅG

MOSKENES

TA KONTAKT MED TED FOR PRIS OG AVTALE

☎ 913 47 380
✉ ted@mfish.no

SØRHEIM HOLDING

Hamnbogv. 16, 8178 Halså
Tlf. 75 72 19 20
www.sorheimholding.no
postmaster@sorheimholding.no

Eier og driver fiskefartøylene:
M/S Selvåg Senior N-24-ME
og M/S Meløyfjord N-51-ME

Lerøy Norway Seafoods AS med forretningsadresse i Båtsfjord driver fabrikker i Berlevåg, Båtsfjord, Forsøl, Kjøllefjord, Melbu, Stamsund, Sørvær og Tromvik. Selskapet har etter kjøpet av trålrederi og fabrikker fra Norway seafoods gjort betydelige investeringer ved anleggene, deriblant ombygging til produksjon av spiseklare produkter i Stamsund. Fabrikken på Melbu er modernisert med nye produksjonslinjer og utvidet kapasitet.

Positiv utvikling

Lerøy Norway Seafoods hadde i 2019 en omsetning på vel 1,3 milliarder kroner. Et negativt resultat før skatt på nesten 170 millioner tilsier at selskapet tapte 13 kroner for hver hundrelapp i omsetning i fjor.

Stikholmen slår fast at det har vært magre tider for landindustrien i flere år. Han mener derimot at Lerøy har gjort strategisk riktige valg gjennom sine investeringer og forteller

Frysing av fisk, fiskefileter, skalldyr og bløtdyr 2019 **

Selskap	Kommune	Driftsinntekter		Driftsresultat		Resultat før skatt		Lønnsomhet*	Egenkapital	Soliditet
		2019	2018	2019	2018	2019	2018			
Tall i 1000 kroner										
LERØY NORWAY SEAFOODS AS	Båtsfjord	1 300 150	1 335 871	-155 637	-104 231	-168 939	-109 780	-13	241 641	29,8
NORDLAKS PRODUKTER AS	Hadsel	672 151	533 583	16 886	-16 292	51 272	-38 120	8	340 577	76,4
STELLA POLARIS AS	Senja	541 821	429 792	20 796	21 725	8 896	11 658	2	73 573	29,9
AS BÅTSFJORDBRUKET	Båtsfjord	248 295	250 232	8 963	7 457	8 923	7 399	4	37 975	27,7
NERGÅRD SILD AS	Senja	197 464	204 295	18 453	24 291	17 601	23 517	9	42 212	31,6
TOBØ FISK AS	Måsøy	127 311	183 756	5 073	8 538	2 863	9 145	2	18 967	30,3
HOPEN FISK AS	Vågan	109 870	82 136	-832	-3 349	-976	-3 505	-1	7 507	40,0
J. M. NILSEN FISK AS	Andøy	103 838	100 647	-1 514	805	-2 833	-294	-3	73	0,3
SALTEN N950 AS	Gildeskål	91 052	64 219	14 287	22	13 905	-362	15	97 180	75,8
LYNGEN REKER AS	Lyngen	83 655	61 475	2 346	603	2 228	462	3	6 494	44,9
JOH H PETERSEN AS	Tromsø	75 981	64 228	3 109	929	2 893	745	4	8 059	48,7
NAPP SJØMAT AS	Flakstad	56 022	44 689	739	-1 158	738	-1 166	1	2 006	10,7
ASTAFJORD SLAKTERI AS	Gratangen	48 943	55 130	-5 186	1 193	-6 053	453	-12	31 299	47,0
FINNMARK FISK AS	Gamvik	43 778	30 180	-62 321	-46 066	-66 865	-49 964	-153	-66 106	-118,6
NERGÅRD BØ AS	Bø i Nordland	4 841	14 244	-5 706	-9 121	-5 775	-9 635	-119	36 363	95,4
BLEIK FISK AS	Andøy	3 452	3 431	36	780	-109	676	-3	3 171	40,0
LYNGEN SEAFOOD AS	Lyngen	2 874	1 967	1 966	423	1 185	304	41	12 505	78,0
SEAGOURMET NORWAY AS	Båtsfjord	2 246	12 497	-6 794	-27 707	-8 604	-29 305	-383	-59 085	-8 779,3
Totalt		3 713 744	3 472 372	-145 336	-141 158	-149 650	-187 772	-33	834 411	-455,1

* Lønnsomhet er definert som resultat før skatt i prosent av driftsinntektene.

** Selskapene i oversikten sorterer under NACE bransjekode 10.202 - Frysing av fisk, fiskefileter, skalldyr og bløtdyr.

filét

Stort fall i november

I november ble det eksportert sjømat for 9,4 milliarder kroner. Det er en nedgang i verdi på 11 prosent, eller 1,2 milliarder kroner, sammenlignet med november i fjor.

Ved utgangen av november var det eksportert sjømat for 96,6 milliarder kroner. Det er en nedgang på 1 milliard kroner, eller en prosent, målt mot samme periode i fjor. Fjorårets november var svært sterk, og det må man også ta hensyn til, siden årets novembertall sammenlignes nettopp med den måneden. Samtidig hadde verdifallet vært større om ikke den norske kronen hadde vært så svak, sier direktør for markedsinnsikt

og markedsadgang i Norges sjømatråd, Tom-Jørgen Gangsø.

Lyspunktet er eksport av 58000 tonn makrell til en verdi av 928 millioner kroner i november. Det er en økning

i volum på 45 prosent. Sammen med sild er makrell et produkt som hovedsakelig selges i dagligvarehandelen, har lang holdbarhet og er billigere enn mange andre produkter.

FORTJENT OPPTUR:

Et vanskelig marked kan bidra til et løft for filétproducentene neste år. Foto: Lerøy Norway Seafoods AS

► *Pilene peker rett vei for Lerøy-fabrikken på Melbu, mener Stikholmen.*

at pilene peker rett vei for fabrikken han leder på Melbu.

- Vi kommer til å nå de sorte tallene raskere enn vi trodde på forhånd. Det er positivitet ved anlegget, forteller han.

på å påvirke driften i 2021. Det er utfordrende tider for hele næringen. Vi må først og fremst krysse fingrene for at vi kan holde hjulene i gang, sier Jørn-Åge Stikholmen.

Om endrede spisevaner alene vil gi et langvarig løft for fabrikkens produkter, vil han ikke spå sikkert om. - Logistikk, fraktpriser og fare for eventuell smitte og nedstenging av anlegg er faktorer som kan være med

DAHL FISKERI AS

Boks 1355, 8001 Bodø
Epost: post@dahlfiskeri.no
www.dahlfiskeri.no

Vi eier og disponerer fartøyene
M/S «Kvannøy»
og **M/S «Senior»**

 Troms og Finnmark fylkeskommune
Romssa ja Finnmárku fylkkagielda
Tromsø ja Finmarkun fylkinkommuuni

Fagskolen i Troms
Romssa fágaskuvla

Har du behov for maritim utdanning eller kurs i nord?

Fagskolen i Troms, avdeling Maritime og marine fag tilbyr utdanning og kurs til den maritime næringen. Vi har moderne simulatorer både på maskin og dekkssiden, lokaler plassert sentralt i Tromsø samt oppdaterte instruktører og lærere. Vi tilbyr:

Utdanninger

- Maskinoffisersutdanningen – vi tilbyr toårig utdanning som gir teoretisk kompetanse helt opp til M1 sertifikat.
- Dekksoffiserutdanningen - vi tilbyr toårig utdanning som gir teoretisk kompetanse helt opp til D1 sertifikat.

Begge studiene gis som et toårig studium stedbasert i Tromsø.

Kurs

- GOC – General Operators Certificate
- ECDIS - Electronic Chart Display and Information System
- Hurtigbåtkurs
- Høyspentkurs

Hvis du har behov for andre kurs enn de som er nevnt ovenfor, ta gjerne kontakt så er vi behjelpelige.

Kontaktinformasjon

Ivan.jorgensen@tffk.no • Telefon +47 904 77 248
www.fagskolen.tromsfylke.no/

NORDNORSK RAPPORT

NORD-NORGES NÆRINGSLEVEN

Abonner på Nordnorsk Rapport!

KAMPANJE:

40 % rabatt på helårsabonnement

~~1200,-~~ 720,-

Bestill på:
abo@nnrapport.no

Tross økte kostnader og minkende marginer: Fortsatt god lønnsomhet for ørret og laks

UTFORDRING: Algeutbruddet i mai 2019 medførte ekstraordinær innsats og store kostnader for mange oppdrettere i Nord-Norge i 2019. Her evakuerer Nordlaks fisk fra lokaliteten Kalvhodet. Foto: Nordlaks/Ivar Johnsen

For fjerde år på rad er det nedgang i det samlede resultatet for oppdretterne av laks og regnbueørret. Men lønnsomheten er fortsatt høy - og selskapene i Nord-Norge presterer bedre enn gjennomsnittet.

Av - Jonas Ellingsen

Høye priser er årsaken til det gode resultatet, men økte kostnader truer imidlertid lønnsomheten. Det går det frem av Fiskeridirektoratets lønnsomhetsundersøkelse for 2019, der konklusjonen er at lønnsomheten er fortsatt god for oppdretterne av laks og regnbueørret.

Direktoratets beregninger viser at produsentene hadde et samlet ordinært resultat før skatt i 2019 på 22,7 milliarder kroner. 22 milliarder av dette kom fra selskapene med matfiskproduksjon. Tilsvarende tall var 0,7 milliarder kroner for selskapene med settefiskproduksjon.

Superprofitt i 2016

Beregningene viser at samlet ordinært resultat før skatt har vært høyt siden rekordåret 2016. Etter flere år med jevn prisvekst skjøt prisene i været i 2016, og økte fra 35 kroner til nesten 53 kroner pr kilo laks. Prishoppet ga merkbare utslag på bunnlinja. Oversikten med nøkkeltall viser at oppdretterne i Nordland samt Troms og Finnmark hadde driftsmarginer på henholdsvis 40,6 og 41,7 dette året.

Prisene har siden holdt seg rundt 2016 nivå. Men når tallene for påfølgende år justerer for inflasjon, fremgår det at samlet ordinært resultat for fjerde år på rad er nedadgående.

Driftsmargin

Det var en nedgang i gjennomsnittlige driftsmargin fra 32,4 prosent i 2018 til 27,6 prosent i 2019 for selskapene med matfiskproduksjon av laks og regnbueørret, men en gjennomsnittlig driftsmargin på 27,6 prosent må fortsatt sies å være høy, slås det fast i undersøkelsen.

Det fremgår også at de nordnorske selskapene som inngikk i undersøkelsen, 17 i Nordland og 10 i Troms og Finnmark, hadde høyere driftsmarginer på henholdsvis 33,8 % og 28,4 %. (Selskap med konsesjoner på tvers av regiongrensene er utelatt)

I settefiskproduksjonen av laks og regnbueørret er det en betydelige lavere driftsmargin enn i matfiskproduksjonen av laks og regnbueørret. Beregninger viser imidlertid en økning i gjennomsnittlig driftsmargin fra 11,2 prosent i 2018 til 15,6 prosent i 2019 i dette produksjonsleddet.

Høye priser

Gjennomsnittlig salgspris pr. kg var også høy i 2019. Prismessig er situasjonen i 2019 mye lik 2017 og 2018. Gjennomsnittlig salgspris pr. kg solgt laks var kr 50,28 i 2019 mot kr 50,25 i 2018, mens gjennomsnittlig salgspris pr. kg solgt regnbueørret var kr 41,69 i 2019 mot kr 44,91 i 2018.

Lakseprisene i Norge har blitt hjulpet av begrenset volumvekst globalt, og av en svekkelse av norske kroner mot de viktigste markedsvalutaene.

Kostnadene øker

Resultatene fra lønnsomhetsundersøkelsen viser at produksjonskostnadene har vært økende over flere år. Fra 2001 til 2019 har produksjonskostnadene pr. kg økt med 58,8 prosent. Fra 2018 til 2019 økte gjennomsnittlig produksjonskostnader pr. kg med 14,8 prosent. Gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg var kr 34,54 i 2019.

Årsaken til kostnadsøkning fra 2018 til 2019 var en generell kostnadsøkning, samt økte kostnader som følge av sykdom. I tillegg bidro algeutbruddet i Nord-Norge til økte kostnader i 2019.

Gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg var på sitt laveste i 2005. Da var gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg kr 18,58 (i 2019-kroneverdi).

Tallene i undersøkelsen er basert på 84,7 prosent av tillatelsene med settefiskproduksjon, og 67,8 prosent av tillatelsene med matfiskproduksjon av laks og regnbueørret.

HISTORISKE NØKKELTALL: Nøkkeltallene viser at oppdrettsnæringen har hatt en ujevn vei frem til dagens lønnsomhetsnivå. Etter rekordåret 2016 har imidlertid marginene hatt en fallende trend. Kilde: Fiskeridirektoratet

Matfiskproduksjon - laks og regnbueørret

Nøkkeltall fra Fiskeridirektoratet

Gjennomsnittstall for Nordland

		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Totalrentabilitet	%	12,5	19,3	34,7	14,4	9,5	24,9	19,8	20,6	31,3	29,2	22,9	23,6
Driftsmargin	%	13,9	21,6	33,9	17,0	9,3	28,4	26,0	25,8	40,6	35,4	35,2	33,8
Likviditetsgrad 1	%	212,5	204,4	192,9	226,8	232,8	257,6	284,2	274,0	200,4	220,2	399,3	321,3
Egenkapitalandel	%	36,2	40,1	42,9	45,0	44,6	49,6	53,4	54,2	52,3	55,7	67,7	68,0

Gjennomsnittstall for Troms og Finnmark

		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Totalrentabilitet	%	6,3	12,0	25,8	9,6	5,8	9,0	24,0	17,2	37,5	27,7	29,5	21,2
Driftsmargin	%	9,1	17,3	29,9	14,5	7,9	29,5	26,5	21,0	41,7	33,4	35,0	28,4
Likviditetsgrad 1	%	182,0	179,8	215,3	181,4	185,5	159,3	180,6	141,9	165,9	162,4	167,5	210,6
Egenkapitalandel	%	30,9	31,0	41,3	37,6	37,3	29,5	46,4	38,8	44,7	48,1	54,2	58,5

Oppdrettsselskap i Nord-Norge 2019 - de 20 største										
Selskap	Kommune	Driftsinntekter		Driftsresultat		Resultat før skatt		Lønnsomhet*	Egenkapital	Soliditet
		2019	2018	2019	2018	2019	2018			
Tall i 1000 kroner										
CERMAQ NORWAY AS	Steigen	3 485 695	3 352 453	1 148 452	1 118 516	1 166 875	1 150 427	33	3 457 351	58,1
NOVA SEA AS	Lurøy	2 933 067	2 552 294	1 015 847	918 104	1 108 119	1 000 091	38	2 578 762	77,5
NORDLAKS OPPDRETT AS	Hadsel	2 892 105	2 611 818	800 616	1 004 088	869 956	1 063 095	30	3 641 224	76,6
LERØY AURORA AS	Tromsø	2 089 939	2 337 915	671 422	948 912	655 604	936 174	31	1 032 416	33,6
GRIEG SEAFOOD FINNMARK AS	Alta	1 798 360	1 656 939	557 331	586 138	534 845	567 597	30	956 045	42,1
NRS FARMING AS	Alta	1 518 503	1 838 902	471 832	613 465	450 214	600 928	30	699 263	32,7
EIDSFJORD SJØFARM AS	Sortland	950 725	801 681	312 416	320 375	318 663	328 044	34	938 394	68,0
Kvarøy Fiskeoppdrett A/S	Lurøy	793 780	888 578	79 610	83 104	75 197	108 781	9	315 169	48,1
ELLINGSEN SEAFOOD HOLDING AS	Vågan	718 041	812 901	270 471	334 827	266 203	328 595	37	817 150	58,2
ELLINGSEN SEAFOOD AS	Vågan	697 941	731 692	273 628	286 398	274 698	285 742	39	705 323	69,6
LOVUNDLAKS AS	Lurøy	612 866	307 376	256 483	128 085	422 827	131 099	69	649 015	51,7
GIGANTE HAVBRUK AS	Bodø	602 999	554 932	170 267	113 730	185 099	120 653	31	630 162	63,8
FLAKSTADVÅG LAKS AS	Senja	593 573	565 605	228 343	223 752	227 543	224 059	38	206 596	36,5
SALAKS AS	Salangen	404 970	482 800	35 330	148 695	40 225	155 501	10	488 293	79,0
ARNØY LAKS AS	Skjervøy	342 991	332 564	69 456	92 335	67 134	91 059	20	248 567	68,3
SELØY SJØFARM AS	Herøy i Nordland	341 372	219 399	107 101	50 924	105 014	50 084	31	195 005	63,1
GRATANGLAKS AS	Gratangen	337 755	368 710	109 125	105 414	112 106	108 261	33	424 916	81,5
Kleiva Fiskefarm AS	Ibestad	312 236	369 858	91 156	112 024	94 224	113 950	30	359 362	62,5
AKVAFUTURE AS	Brønnøy	307 537	155 041	-8 515	30 863	-29 597	16 557	-10	80 632	16,2
LOFOTEN SJØPRODUKTER AS	Vestvågøy	304 988	311 672	80 187	93 799	82 327	94 521	27	279 034	69,0
ØYFISK AS	Øksnes	265 269	211 519	90 246	80 044	90 060	80 796	34	179 086	55,7
Totalt		22 304 712	21 464 649	6 830 804	7 393 592	7 117 336	7 556 014	30	18 881 765	57,7

* Lønnsomhet er oppgitt som resultat før skatt i prosent av omsetningen.

► *Lønnsomheten er fortsatt god for oppdretterne av laks og regnbueørret.*

NORDNORSK RAPPORT

NORD-NORGES NÆRINGS-
LIVSAVIS

Annonsér i Nordnorsk Rapport!

Nordnorsk Rapport er kort fortalt videreførelsen av tidligere Nærings-Rapport, en næringslivsavis for Nord-Norge der flere i teamet har hatt en kontinuerlig fartstid siden nittitallet.

Nord-Norge trenger en næringslivsavis, en aktiv kanal som setter fokus på rammebetingelsene, utviklingen og mulighetene i landsdelen. Den oppgaven skal vi ikke overlate til en redaksjon i Akersgata.

Vi vil synliggjøre bredden i nordnorsk næringsliv, og bidra til økt kontakt mellom kjøper og selger.

Vi vil gi bedrifter bedre innsyn i konkurrentenes suksesser – og belyse hvorfor suksessene noen ganger uteblir.

Redaksjonelt videreføres tradisjonen om uavhengighet.

Vi har en desentralisert struktur som dekker hele landsdelen. Teknologien gjør dette mulig – og effektivt. Vi har en målrettet og presis distribusjon som kommer våre annonsører i møte, og arbeider hele tiden med å perfektionere denne.

Atradius er sjømatnæringens kredittforsikringsselskap.

Kontakt oss på 67 83 71 00 eller www.atradius.no og hør mer om hvordan vi sikrer ditt salg.

Modulbånd med fokus på renhold og hygiene!

Habasit M5085 flush grid 2" er spesielt utviklet for bruk i norsk fiskeri industri og har ved flere anledninger vist seg å være en smart investering for å redusere rengjøringskostnader. Spart tid på renhold gir mer tid for produksjon.

Høyere materialtetthet og jevnere overflater gjør dette unike transportbåndet til et av markedets ledende i applikasjoner med fisk. Høyere material kvalitet fører til enklere renhold, bedre hygiene og lengre levetid. Kontakt Habasit for nærmere informasjon.

habasit
M5085
Flush Grid 2"

Habasit Norge AS
info.se@habasit.com
www.habasit.no
+47 23 960 725

Habasit – Solutions in motion

Polarplast er tett på kundene

AKTIVITET: Fulle ordrebøker og stor aktivitet har gjort at Polarplast har hatt en jevn vekst de siste årene.

Fulle ordrebøker har gitt suksess for teknologibedriften Polarplast AS. Ni av ti oppdrag er for kunder innen oppdrettsnæringen.

Av - Alf Fagerheim

- Vi har hatt mye å gjøre de siste årene. Målet vårt har ikke vært å bli enormt stor på kort tid, men gradvis bygge oss opp. Det ser bra ut fremover. Selv om det er kort horisont på mange prosjekter, vet vi at større prosjekter kommer inn etter hvert, forteller daglig leder Lasse Willumsen i Polarplast AS.

Høy kompetanse

Bedriften er lokalisert på Innndyr i Gildeskål kommune, og har spesialisert seg på prosjektering og sveising av PE-plast (Polyetylen). PE-plast benyttes mye på land- og sjøanlegg i oppdrettsnæringen, samt ledningsnett til vann og kloakk. Det er også innen oppdrettsnæringen bedriften har hovedvekten av sine kunder og oppdrag.

Willumsen forteller at kravene og dokumentasjon for både landbaserte og sjøbaserte oppdrettsanlegg, blant annet for

risikoanalyse, prosjektering, drift og redusere risiko for rømming, er blitt vesentlig større og strengere. Det har derfor vært viktig for dem å opparbeide seg høy biologisk kompetanse innen akvakultur for å være konkurransedyktig i markedet.

- Vi har spesialisert oss på landbaserte anlegg og utføring av RAS-anlegg, der vi utfører både prosjektering av VA-løsninger, PE-kar, kledning av betong- og stålkonstruksjoner, sveis av rør, plater og kar, forteller han.

Fulle ordrebøker

Siden starten i 2013 har ordrebøkene for Polarplast vært fulle, og bedriften har vokst fra kun to ansatte, til å bli en solid kompetansebedrift med 23 ansatte. På bare få år har de mer enn firedoblet omsetningen, og omsatte for 36,3 millioner kroner i 2019. Om lag 90 % av oppdragene til Polarplast er for kunder innen oppdrettsnæringen.

- Vi har mange lokale kunder i Salten og Helgeland, men også kunder i Troms, Finnmark og Trøndelag som våre folk reiser på oppdrag til. Vi har til og med oppdrag på Island, fortsetter han.

Tett på kundene

For snart fire år siden etablerte de seg med et 1700 m² stort produksjonslokaler i Glomfjord Industripark, ettersom de fikk

flere større kunder i Glomfjordområdet. Herfra er de tett på smoltanleggene i Sundsfjord, Glomfjord og Reppen, samt Aminor på Halså og flere andre kunder.

- Det har vært et jevnt nivå av oppdrag og nok jobb til alle, sier Willumsen. Han tror årsaken til at de har vokst jevnt siden starten handler om tillit i markedet og nærhet til kundene.

Samtidig har det vært viktig å samarbeide med andre aktører for å få anbudene.

- De skaffer oss jobb, og vi har tilgang på kompetanse som mange andre ikke har. For oss sitter kvalitet i ryggmargen, og vi har høy kvalitet i det vi gjør. Vi må gjøre en god jobb, da har vi alle forutsetninger for videre oppdrag. Vi må tenke langsiktig, bygge anlegg som varer lenge, og bidra til at næringen ikke flytter ut.

Stabil arbeidsstokk

En viktig forutsetning for vekst har vært å få tak i de rette folkene, utdanne egne folk i sveisefaget og bygge opp lokal kompetanse.

- Vi har en stabil arbeidsstokk, med mange dyktige arbeidere som har ulik kompetanse på mange områder. Vi satser mye på å få tak i lokal arbeidskraft fra Salten-området, og har lær-

POLARPLAST: Daglig leder Lasse Willumsen i Polarplast AS. Alle fotos: Polar Plast AS

PE-PLAST: Polyetylen-plast er miljøvennlig og har lang holdbarhet.

linger både som plastsveisere, plastmekaniker og i thermoplast. Disse fagene er umulig å lære på skolen, så all opplæring skjer gjennom bedriften. Vi ser derfor etter folk som vil fortsette i bedriften etter læretiden, sier han.

Ettersom mange av oppdragene ligger utenfor Salten-regionen

blir det mye ansvar for den enkelte ansatte.

- Vi har en flat struktur i bedriften, noe som gjør at det følger mye ansvar med oppdragene for hver enkelt. Vi har mange dyktige folk og tror ansvar gjør arbeidsdagen mer interessant, sier Willumsen til slutt.

AUKRA™

NYE LØSNINGER TIL FISKERI OG HAVBRUK

Aukra Maritime kan levere komplette løsninger på løfte- håndteringsutstyr og sikkert dekkshåndterings utstyr til alle typer fartøy.

Våre kraner er bygget etter meget høye kvalitetskrav for bruk i offshore- og fiskeri industri. Andre kombinasjoner tilgjengelig på forespørsel. Alle kranmodeller kan leveres med DNV-sertifisering.

Se mer på www.aukramaritime.no

Tjenester tilknyttet hav og kystbasert akvakultur 2019

Selskap	Kommune	Driftsinntekter		Driftsresultat		Resultat før skatt		Lønnsomhet*	Egenkapital	Soliditet
		2019	2018	2019	2018	2019	2018			
Tall i 1000 kroner										
GILDESKÅL FORSKNINGSSTASJON AS	Gildeskål	590 830	546 955	184 733	122 401	182 880	121 157	31	311 420	51,7
NORTH SALMON SERVICE AS	Herøy i Nordland	156 540	142 833	24 169	23 623	17 796	16 546	11	121 043	32,8
BRØNNBÅT NORD AS	Ibestad	103 960	82 967	51 330	34 886	48 008	30 264	46	144 299	45,3
FINNSNES DYKK & ANLEGG-SERVICE AS	Senja	91 973	67 924	18 330	6 810	17 760	5 908	19	34 239	40,3
AQUAVISNING AS	Vågan	68 329	12 291	30	63	65	66	0	23 942	82,7
FRØYA SALMON AS	Vestvågøy	56 117	136 694	5 917	-613	6 017	-677	11	17 813	83,7
AKVAPRINS AS	Senja	55 426	43 893	3 416	4 898	683	2 879	1	3 573	2,8
NOFI OPPDRETTSERVICE AS	Tromsø	48 514	45 690	5 725	8 036	4 558	7 052	9	26 231	40,1
HYDRO FISH CARE AS	Herøy i Nordland	48 399	26 282	11 532	393	10 416	-432	22	17 670	59,0
HÅLØY HAVSERVICE AS	Ibestad	46 532	35 637	4 103	4 414	1 938	2 287	4	28 156	33,2
BRA-VASK AS	Herøy i Nordland	46 472	31 954	9 911	-3 005	8 131	-4 323	17	13 906	25,0
SEAFOOD SECURITY AS	Gildeskål	41 114	48 654	5 306	15 564	5 362	15 565	13	14 919	34,2
MARIN HELSE AS	Tromsø	27 892	27 649	3 115	4 604	3 090	4 588	11	8 747	61,9
HERØY SERVICEBÅT AS	Herøy i Nordland	23 269	19 393	2 401	-453	2 155	-642	9	7 387	39,4
MILJØFLÅTEN AS	Sortland	19 823	14 775	6 535	1 276	5 622	95	28	31 909	47,0
PHARMAQ FISHTEQ AS	Nesna	19 198	17 039	-728	-769	-789	-806	-4	7 660	28,7
SBS TEKNIKK AS	Brønnøy	16 607		651		544		3	3 497	56,5
BARENTSDYKK MEHAMN AS	Gamvik	16 125	15 920	1 195	932	930	664	6	8 671	39,0
AQUA SUPPORT AS	Måsøy	11 188	6 889	2 136	3 022	1 460	2 684	13	5 204	23,2
NOVA MASTER AS	Lurøy	11 156		1 250		192		2	2 144	3,3
SLENESET AQUA SERVICE AS	Lurøy	10 739	4 587	488	-1 024	130	-1 210	1	1 857	18,5
HELGELAND OPPDRETTSERVICE AS	Lurøy	9 910	9 060	1 549	-1 124	1 187	-1 432	12	2 387	11,4
SALMON CENTER AS	Bodø	7 824	4 623	1 408	109	1 006	58	13	14 914	54,1
Totalt		1 527 937	1 341 709	344 502	224 043	319 141	200 291	12	851 588	39,7

* Lønnsomhet er oppgitt som resultat før skatt i prosent av omsetningen.

PLASTSKJÆRING: Polarplast har spesialisert seg på plastskjæring og sveising av PE-plast.

Vi pumper alt som flyter, også det som knapt nok flyter

REKORD SYSTEM

Rekord System – Rognevegen 2, 4351 Kleppe – Web: www.rekordsystem.no - Tlf: 51422620 – E-post: Post@rekordsystem.no

OPPDRETTSKAR: Bedriften bygger merder og kar i PE-plast til smoltanlegg. Flere av kundene er i Salten og Helgeland.

ROSTEIN AS - LAKSENS FØRSTEVALG!

Helt fra laksenæringens spede begynnelse har Rostein levert innovative, robuste og løsningsorienterte tjenester.

Vår transporttjeneste ivaretar dyrevelferd og miljø på en riktig måte. Hos Rostein skal all laks reise på første klasse. Vi vet at både laksen, våre kunder og en hel verden av lakseelskere fortjener det beste.

Vi er stolt over vår fortid og gleder oss til fortsettelsen.

VÅR REISE HAR KNAPT BEGYNT - BLI MED OSS INN I FREMTIDEN!

Rostein AS | 6487 Harøy | Tlf: 712 75 650 | Epost: office@rostein.com | www.rostein.com

► Det har vært et jevnt nivå av oppdrag og nok jobb til alle, sier Willumsen.

FÔRPRODUKSJON: Produsenter av laksefôr utgjør en betydelig del av verdiskapningen hos selskaper innen havbruksbasert verdikjede.

TEKNOLOGI: Teknologi- og serviceleverandører til sjømatnæringen har vokst både i sysselsetting og verdiskapning i perioden 2015 til 2018.

Sjømatnæringen gir økte ringvirkninger

Teknologi- og serviceleverandører til sjømatnæringen sto i 2018 for en samlet verdiskapning til BNP på 32,4 milliarder kroner, og sysselsatte 28 400 årsverk landet over.

Av - Alf Fagerheim

verdikjeden ga et totalt bidrag på 10,3 milliarder kroner, mens bidraget fra den havbruksbaserte verdikjeden utgjorde ca 28 milliarder kroner. I rapporten pekes det på at teknologi- og leverandørbedriftene innen fiskerier næringen hadde en topp i 2016. Dette relateres til et spesielt høyt investeringsnivå innen fiskerier næringen, sammenlignet med 2015, 2017 og 2018. I perioden var det en samlet vekst i antall sysselsatte på 7,1 årsverk, og i 2018 var det totalt sysselsatt

9 370 årsverk hos bedriften innen fiskeribasert verdikjede.

Positiv vekst

Ser man nærmere på utviklingstrekk for havbrukssektoren, har teknologi- og leverandørbedrifter til denne sektoren hatt en positiv utvikling i perioden 2015 til 2018, med en samlet vekst i verdiskapning på 28,7 %. Også antall årsverk har hatt en positiv vekst i samme periode, fra 19 090 til 23 400.

Førselskapenes er en av de mest betydningsfulle leverandørene til havbruksnæringen. Produsentenes direkte betydning av verdiskapningen for havbruksrelaterte selskaper utgjorde 2,7 milliarder kroner eller 18 % i 2018. Det er en nedgang fra 2015 på 6 %. Selv om ikke antall produsenter er redusert eller salget av fôr er endret, forklares nedgangen med at aktiviteten blant de øvrige leverandørene til havbruksnæringen har økt i samme periode.

Bidrar mest

Produksjon av fiskefôr er likevel den næringskategorien som bidrar mest til den direkte verdiskapning-

► Også antall årsverk har hatt en positiv vekst i perioden 2015 til 2018, fra 19 090 til 23 400.

gen i 2018. Engroshandel (eksklusive fisk og skaldyr) og faglig, rådgivende og tekniske tjenester følger deretter. Når det gjelder sysselsetting innen fôrproduksjon utgjorde dette en direkte sysselsetting på 777 årsverk i 2018, eller 8 %, av den totale direkte sysselsettingen. Ringvirkningene for øvrig utgjorde en andel på 133 årsverk eller 1 % av de totale ringvirkningene.

Det kommer frem i SINTEF-rapporten «Ringvirkningsanalyse for teknologi- og serviceleverandører til sjømatnæringen 2016-2018». Disse bedriftene utgjør en viktig del av sjømatnæringen, og består av en rekke ulike typer bedrifter som leverer svært ulike produkter og tjenester til en samlet sjømatnæring.

Ringvirkninger

Alene stod disse bedriftene for et BNP-bidrag på 15,2 milliarder kroner i 2018, mens ringvirkningene i det øvrige norske næringslivet utgjorde 17,2 milliarder kroner. Målt i sysselsetting er det beregnet til ca 28 400 årsverk. Det er en vekst på 22 % i verdiskapning og 18 % i årsverk fra 2015. Veksten i verdiskapning og sysselsetting fra 2015 til 2018 for disse bedriftene stemmer overens med veksten i lønnsomhet og investeringsnivået innen havbruksnæringen.

Flere sysselsatte

Analysen viser at verdiskapningen i den fiskerirelaterte

ANNO 1976

KVARØY

FISKEOPPDRETT

40
1976-2016
YEARS WITH SALMON

FAMILIEJUVELEN

Kvarøy Fiskeoppdrett har alltid vært en familiebedrift og vi mener at det er én av grunnene til at vi har lyktes, fordi det gir oss perspektiv og dybde i det vi driver med. Det lar oss følge hjertet og prioritere en langsiktig verdikjede fremfor kortsiktig fortjeneste.

Laks av beste kvalitet fra Ytre Helgeland

KOBBVÅGLAKS AS

VI LEVERER ÅR ETTER ÅR

8850 Herøy - Mob. 905 85 478 - post@kobbvåg.no

Ferskere sjømat på skinner

CARGONET: Administrerende direktør Erik Röhne. Pressefoto: CargoNet

GODSTOG: CargoNet på vei over Saltfjellet. Illustrasjonsfoto: Øystein Grue/Bane Nor

EUROPA: Sjømat fra Nord-Norge vil bli ett døgn ferskere når den når kundene ute i Europa. Her fra fiskemarkedet i Madrid. Foto: Alf Fagerheim

Sjømaten fra Nord-Norge sparer ett døgn til markedet i Europa med nytt direktetog fra Narvik.

Av - Alf Fagerheim

Godstogselskapet CargoNet startet i slutten av oktober opp et sjømattog (ARE Seafood) fra Narvik til Malmö med faste ukentlige avganger. Tidligere har toget, og sjømaten fra Nord-Norge, tatt omveien innom Oslo for omlasting. Med den første direkte togruten fra Narvik til Malmö blir sjømaten fra Nord-Norge om lag ett døgn ferskere når den kommer frem til kundene i hele Europa.

Fremtidig vekst

Det er forventet en vesentlig fremtidig vekst i sjømatproduksjonen i Nord-Norge. Sjømatnæringen trenger bedre transportkapasitet for å eksportere økte volumer av fersk fisk på en effektiv måte. Samtidig ønsker fiskeindustrien å flytte mer sjømat over fra vei til bane.

- Mer effektive og klimavennlige transportløsninger styrker konkurransekraften for sjømatnæringen i Nord-Norge. Vår rolle er å legge til rette for det. Jeg vil gi honnør til sjømateksportørene som har uttrykt sterke ønsker om å etablere denne nye transportrutene, og til transportørene som er sentrale

leverandører for næringen, sier administrerende direktør Erik Röhne i CargoNet.

Et fullastet sjømattog har plass til om lag 700 tonn sjømat. Målet til CargoNet er å utvide tilbudet til flere ukentlige avganger i løpet av neste år. I tillegg til tidsbesparelsen vil et tog med daglige avganger fjerne over 10 000 trailerturer og redusere Co2-utslipp med over 25 000 tonn i året.

Stor tro på toget

CargoNet har gått sammen med flere sjømateksportører for å åpne opp en ny transportåre for sjømat mellom Nord-Norge og Sør-Sverige, og videre ut i Europa. De gjennomførte i mai to prøvetog, fullastet med fersk sjømat, der målet var å etablere faste ukentlige avganger mellom Narvik og Malmö. Fra Malmö blir sjømaten sendt videre med togforbindelser i Europa eller omlastet på trailere. Polen, Frankrike og England er blant landene som vil få fisk fra direktetoget.

Blant sjømateksportørene som er med på samarbeidet er Nordlaks og Cermaq Norge, i tillegg til flere logistikselskaper.

- Det nye direktetoget gir kundene ferskere fisk og lavere matsvinn, det vil vri mer tungtransport fra veien over til bane og det vil bidra til å redusere utslippene forbundet med transport av sjømaten. Mer

effektive togruter med kortere transporttid er veldig viktig for konkurransekraften til nordnorsk sjømat, sier administrerende direktør Roger Mosand i Nordlaks Produkter AS på Stokmarknes.

- Vi har stor tro på dette toget, som er godt tilrettelagt for sjømateksport. Vår næring er helt avhengig av rask og bærekraftig transport av våre produkter til markedet. Denne løsningen vil være et løft både i forhold til kortere transporttid og redusert miljøbelastning, sier Ståle Slemmen, Logistics Manager i Cermaq Norway AS.

Besparelser for miljøet

Både REMA Distribusjon, Nor-Log Thermo AS og ASKO Transport ønsker tilbudet velkommen og ser muligheter for å flytte volum fra vei til bane, samt å redusere utslippene.

- Vi ser her at vi har en mulighet til å ta mer ansvar og redusere utslippene ytterligere ved å sørge for optimal utnyttelse av REMA Distribusjons transportmateriell. Når CargoNet nå starter med avganger til Malmö, så er det naturlig at vi sammen med eksportørene støtter opp om denne løsningen. Dette gir samtidig også en mulighet til å flytte noe volum fra bil til bane fra Sør-Sverige inn til Norge, sier Rune Herje, Transportdirektør REMA Distribusjon.

- Vi i ASKO Transport stiller oss positive til ARE Seafood, hvilket kan åpne muligheter for økt volum av næringsmidler på bane i begge retninger, sier John Strand, Direktør i ASKO Transport. Også administrerende direktør, Erlend Pekeberg i Nor-Log Thermo AS ønsker tilbudet velkommen.

- Det er et stort tidspres for å få fersk fisk ut i markedet i Europa så raskt som mulig, og det krever mye av de som skal ivareta logistikken fra hav til bord. Jeg er sikker på at CargoNet vil ivareta sin del av logistikk kjeden på en god måte, og etter beste evne sikre at fisken ankommer Malmö til rett tid.

...ENTEC

Tankar og kar for fiskeri, oppdrett og industri

- Vi leverer komplette tankar og kar for fiskeri, oppdrett og industri
- Vi produserer den kjente BRIMERTanken

www.entec.no

Med egne patenterte løsninger klarer teknologi- og oppdretts-selskapet AkvaFuture AS i Brønnøysund å produsere laks i lukkede sjømerder - uten lus og rømming.

Av - Jonas Ellingsen

- Lakselus har vært den største utfordringen og veksthemmeren for norsk havbruk. Vi har løsningene som gjør at næringen kan vokse videre i sjø på en bærekraftig måte, og samtidig utnytte det konkurransefortrinnet vi har som kystnasjon.

Det sier daglig leder i Akva Future Thomas Myrholt til Nordnorsk rapport. Den tidligere aksjestrategen og sjømatanalytikeren forlot Oslo i sommer og begynte i ny jobb for et selskap han mener har en svært spennende fremtid.

- I løpet av ni år har Aqua Future bygd opp unik kompetanse og løsninger. Selskapet har innfridd kravene om innovasjon som var bakgrunn for at det ble tildelt to utviklingskonsesjoner og tre FOU-konsesjoner. Vi håper myndighetene ser potensialet i det som er utviklet her - og legger til rette for mer bærekraftige konsesjoner, sier Myrholt.

AkvaFuture AS med løsning for bærekraftig oppdrettsvekst i sjø: - Produserer laks uten lus og rømming

Lusefri laks

Selskapet ble startet opp i 2011 av Anders Næss og og driver i dag tre oppdrettsanlegg med lukkede merder. Lusefrie merder medfører at det ikke er behov for mekanisk eller kjemisk avlusning, som er en stor påkjenning både for fisken og miljøet. I følge AkvaFuture bidrar dette til økt dyrevelferd og en dødelighet på under fem

prosent - mot 15-20 prosent i tradisjonelle anlegg.

Konseptet

Anleggene består av merder med lukket pose i stedet for åpen not. Den lukkede posen holdes oppe av en flytering i plastmateriale som igjen er omsluttet av og sammenkoblet med en betongring. Til betongringen er det montert en sertifisert not for dobbel sikring mot rømming.

Friskt og lusefritt vann hentes på 25 meters dyp og pumpes inn i merdene fra fire kanter, slik at det oppstår en strøm som laksen kan svømme mot og dermed holde seg aktiv og sunn.

I tillegg blir slam i form av avføring og matrester samlet opp og hentet ut gjennom et avløp i bunnen av posen. Slammet kan omdannes til biogass og gjødsel, og allerede i dag kjører busser

FORSKNING OG PRODUKSJON: Hamnsundet er en av AkvaFutures tre lokaliteter i Brønnøysund kommune. Med tre forsknings-konsesjoner og to utviklings-konsesjoner produserer selskapet nærmere 6000 tonn lusefri laks pr år. Vesentlige deler av slammet samles opp og brukes til biogass. Alle fotos: AkvaFuture as

i Trondheim på biogass produsert i Verdal, basert på slam fra AkvaFuture.

Multitrofisk havbruk

I følge Myrholt er målet å suge opp og gjenvinne vesentlige deler av slammet på en energieffektiv måte. - Vi har en utfordring med å hente ut de mest finoppløste massene. Her har vi siden 2017 hatt et prosjekt basert på integrert multitrofisk havbruk i samarbeid med universitetet i Göteborg, der vi forsker på oppdrett av blåskjell og sukker-tare utenfor anlegget, som tilføres disse næringsstoffene. Lykkes vi også her, har vi en komplett loop i henhold til sirkulær økonomi. Miljøavtrykket fra oppdrettsvirksomheten blir minimalt, sier Myrholt.

Miljølaks

Laksen fra AkvaFuture har ingen mekaniske skader fra avlusning. At laksen svømmer i strøm gjør at fiskekjøttet er fast. Fasongen er slankere og minner om villaks, i følge selskapet. Basert på bærekraftig produksjon uten lus og med minimale utslipp, markedsføres produktet som Miljølaks. Thomas Myrholt mener produktets kvalitet og lave miljøavtrykk kan sammenliknes med organisk eller premium laks, som kan gi 30 - 40 kroner mer pr kilo i markedet.

- Denne merverdien klarer vi bare delvis å ta ut med dagens volum og produksjon. Å bygge en merkevare krever at vi er i butikkhyllene hele tiden, men pr i dag kan vi ikke tilby ukentlige leveranser. Vi er i dialog med flere interesserte kjeder, men begrenset volum og leverings-evne er en hemsko, sier han.

Trenger rammevilkår

I 2018 gikk selskapet med 35 ansatte for første gang med overskudd. Av en omsetning på 204 millioner kroner satt AkvaFuture igjen med et overskudd på nesten 12 millioner kroner. I 2019 omsatte selskapet for 307 millioner kroner, og gikk til topps i DN's kåring av Norges fremste gasellebedrift.

IT'S ABOUT FISH, AND SO MUCH MORE

DNV GL is your partner for safe and sustainable fishing and aquaculture projects and seafood production. You will benefit from our extensive experience with inshore and onshore fish farming projects, assurance of offshore constructions and operations, risk management of marine and offshore units, sustainable programmes for fish and fish well-being, and classification of fishing vessels, fish carriers and service vessels to ensure safer and greener operations.

Find out more: dnvgl.com/offshore-aquaculture

SAFER, SMARTER, GREENER DNV·GL

- Dette er en flott anerkjennelse av jobben som er gjort, men for å utvikle oss videre trenger vi støtte i form av rammevilkår, uttalte styreleder Brynjar Forbergskog under prisutdelingen.

Han etterlyser en ny konsesjonsordning som favoriserer oppdrettere som tar bærekraft mer på alvor og mener myndighetene har vært lite offensive for å innfri partiprogrammenes ambisjoner om bærekraftig vekst i havbruksnæringen.

Vil satse i Norge

- Vi har brukt åtte år på å utvikle en teknologi som forhindrer

lakselus, reduserer utslipp og som har ekstra sikring mot rømming. Norsk havbruk utfordres i stadig større grad av global konkurranse, og da håper vi politikerne ser mulighetene i det vi har fått til. Vi ønsker å utvikle oss videre i Norge, sier styrelederen til Nordnorsk Rapport.

I 2016 søkte AkvaFuture om 10 utviklingskonsesjoner, men fikk to. Disse har selskapet nå søkt om å få konvertert til ordinære konsesjoner. De tre forskningskonsesjonene utløp i år, men er forlenget frem til 2024.

KOBLES SAMMEN: Merdenes utside danner en åttekant som kan sammenstilles med flere produksjonseenheter og utgjøre kompakte anlegg i sjøen.

POLITIKERE: En rekke politikere og miljøorganisasjoner har besøkt AkvaFuture. Her forklarer medgründer og operasjonell sjef Trond Otto Johnsen for distrikts- og digitaliseringsminister Linda Hofstad Helleland (H) og styreleder Brynjar Forbergskog.

Foreslår trafikklysnøytrale konsesjoner

AkvaFuture er medlem av bedriftsnettverket Flo Sjø sammen med seks andre norske selskap som satser på lukkede anlegg i sjø.

Sammen med klyngen Stiim Aqua Cluster og Norsk Industri ber de Nærings- og industridepartementet vurdere en ordning for trafikklysnøytrale kommersielle tillatelser. En slik ordning vil åpne for vekst i teknologi som tilfredsstiller trafikklyssystemets krav, uavhengig av farge på produksjonsområdene,

- Det eksisterende regelverket for oppdrettstillatelser skiller pr i dag ikke på verken teknologivalg eller miljøpåvirkning. Eventuell vekst reguleres strengt gjennom trafikklyssystemet, som baserer seg på en enkelt indikator – lakselus – og situasjon for vill laksefisk over store myndighetsdefinerte produksjonsområder. Det tildeles i dag tillatelser til oppdrett av laks i sjø i Norge bare i områder som har lav påvirkning på vill laksefisk. En oppdrettstillatelse (780 tonn MTB) verdsettes derfor til svært høye priser, opp mot 150-200 millioner kroner .

Vekst flyttet på land

- Landbaserte resirkuleringsanlegg hefter ikke ved konsesjonsavgifter, og dette har bidratt til betydelig kommersiell investeringsvilje i slike anlegg i Norge. Det er ikke uventet at investeringene kommer, da landbasert produksjon i prinsippet er eneste mulighet

for reell vekst uten å belaste eksisterende biomassetak i sjø. Uten vederlag for konsesjoner regner en enklere hjem lønnsomhet i prosjektene. Det er sannsynlig at det samme skiftet kan skje i sjø, dersom flytende lukket oppdrettsteknologi gis liknende rammebetingelser som landbasert produksjon,

skriver nettverket i innspillet til departementet.

250 nye tillatelser

Flo Sjø viser til et bakteppe av global pandemi, fallende oljepriser, utsatte bransjer og økende arbeidsledighet og mener tidspunkt er rett for å stimulere til vekst i havbruksnæringen, samtidig som en bidrar til økt bærekraft i matforsyningen.

- Å åpne for eksempelvis 10% vekst gjennom teknologi som tilfredsstiller trafikklyssystemets krav, kan gi milliardinvesteringer på kort sikt, og vil være et solid bidrag til sysselsetting langs kysten både i oppbyggingsfasen og i drift, skriver Flo Sjø. Nettverket foreslår at det bør åpnes for tildeling av inntil 250

tillatelser under denne ordning over en 4-årsperiode

Økt global konkurranse

Nettverket underbygger behovet for rask omstilling med at «hele verden» har fått opp øynene for lakseproduksjon. Globalt arbeides det i ulike faser med godt over 100 store prosjekter for landbasert produksjon, med god hjelp fra norske investerings- og kompetansemiljøer.

- Norge som havbruksnasjon står i reell fare for å tape terreng og markedsandeler til disse initiativene om ikke nye mekanismer for bærekraftig vekst blir tatt i bruk, mener Flo Sjø.

Prosessbåt – kostnadseffektivt, bærekraftig, god fiskevelferd

Over 10 års erfaring med bløgging på merdkanten

- Uovertruffen biosikkerhet – mekanisk lukket.
- Eliminerer dødelighet under transport og risiko ved lasting.
- Betydelig økt fiskevelferd.
- Bærekraftig løsning for fisketransport.

For more information, kontakt:
kjetil@napier.no > +47 906 49 083

NAPIER

www.napier.no

Grønn energi gir bedre arbeidsmiljø

Stilhet, frisk luft og null CO2-utslipp. Slik har hverdagen blitt for røktere som jobber ute på lokalitetene til Nordlaks.

Av - Alf Fagerheim

For de ansatte ute på forflåtene har arbeidsdagen blitt en helt annen, etter at selskapet har elektrifisert flere og flere av anleggene.

Elektrifisering

Selskapet har vært tidlig ute

med å få frem mer miljøvennlige løsninger for driften av flåtene, og den første flåten ble elektrifisert allerede rundt midten av 90-tallet. På den tiden var det kun snakk om en liten flåte og en liten lokalitet. De siste tre-fire årene har selskapet virkelig satt fart på elektrifiseringen og fått strøm ut til de store lokalitetene og flåtene. For ett år siden ble dieselaggregatene ved Nordlaks sine lokaliteter Dypingen og Brattøy skrudd av, og anleggene koblet til landstrømskabler. Siden den gang har ytterligere to lokaliteter blitt koblet til landstrøm, mens tre anlegg er under utbygging. Når disse er på plass, har selskapet elektrifisert

36 av sine 40 lokaliteter. De siste fire lokalitetene jobber selskapet med å finne løsninger på hvordan de skal klare å få tilkoblet strøm.

Støyfritt

- For oss er det en fryd å komme på jobb ute på flåtene, uten støy og eksos fra aggregatene. Dette er en vann-vinn-situasjon for både oss, selskapet og miljøet, forteller Eddmar Osvoll i Nordlaks. Han er driftsleder for lokalitetene Dypingen, Vestnes, Øvergård, som ligger i Kvern-sundet mellom Bjarkøy og Grytøy. Sistnevnte lokalitet er en av de som det jobbes med for å finne en løsning på hvor kablene skal legges. I tillegg styrer han lokaliteten Høgholmen i Flatøysundet. Her ble det koblet til landstrøm allerede i 2016.

På lokaliteten i Dypingen ble det satt ut smolt høsten 2019. Med

DYPINGEN: Lokaliteten i Dypingen ble elektrifisert høsten 2019, og er en av 36 lokaliteter hos Nordlaks som nå har stengt diesel-aggregatene.

Grytøyfjellene som bakgrunn og utsikt over mot Bjarkøy og Senja er det få som kan skryte av slike arbeidsforhold. For å få realisert utbyggingen av strømkabler og koblet flåten til strømmettet, måtte det strekkes 2500 meter med landkabel gjennom et til dels ulendt terreng fra trafostasjonen på nordspissen av Vikran på Grytøy og til Akkarnes, hvor det ble lagt sjøkabler ut til selve flåten.

Prossessen

Hele prosessen startet med at selskapet gjorde en henvendelse til det lokale nettselskapet om fremføring av strøm til et punkt på land nærmest mulig lokaliteten. Deretter har nettselskapet og Nordlaks har vært i dialog med grunneiere om oppføring av trafostasjon, tilførsel til stasjonen og utlegg av sjøkabel fra trafostasjonen til lokaliteten.

- Vi har etter hvert et ganske velsmurt maskineri, hvor nettselskapene fører opp trafokiosk, vi selv legger sjøkabel og den lokale leverandøren Berg Elektro

står for utførelsen av alt som har med installasjon av sjøkabel og el-opplegg på flåtene å gjøre, fortsetter Martinussen.

Kun tilsyn

- Det betyr mye for arbeidsmiljøet at tre av de fire anleggene ved Bjarkøy nå er koblet på landstrøm. Støyen fra anleggene er betydelig redusert, utslippene av eksos fra aggregatene er borte og arbeidsdagen er endret, kan Osvoll fortelle.

- Det har vært arbeidskrevende å drive på den måten som det ble gjort, både med tanke på service av aggregatene, teknisk tilsyn og olje- og dieseltilførsel. Nå gjør vi bare tilsyn med det elektriske anlegget, og har bedre tid til røkting av fisken. Vi er likevel nødt å ha aggregatene som backup i tilfelle lengre strømbrudd, men det har hittil ikke skjedd.

Miljøperspektiv

For en næring som hele tiden holdes under oppsyn av myndighetene, miljøorganisasjoner og «folk flest» er det viktig

Prima kvalitet fra Helgelandskysten!

Stolt produsent i over 40 år!

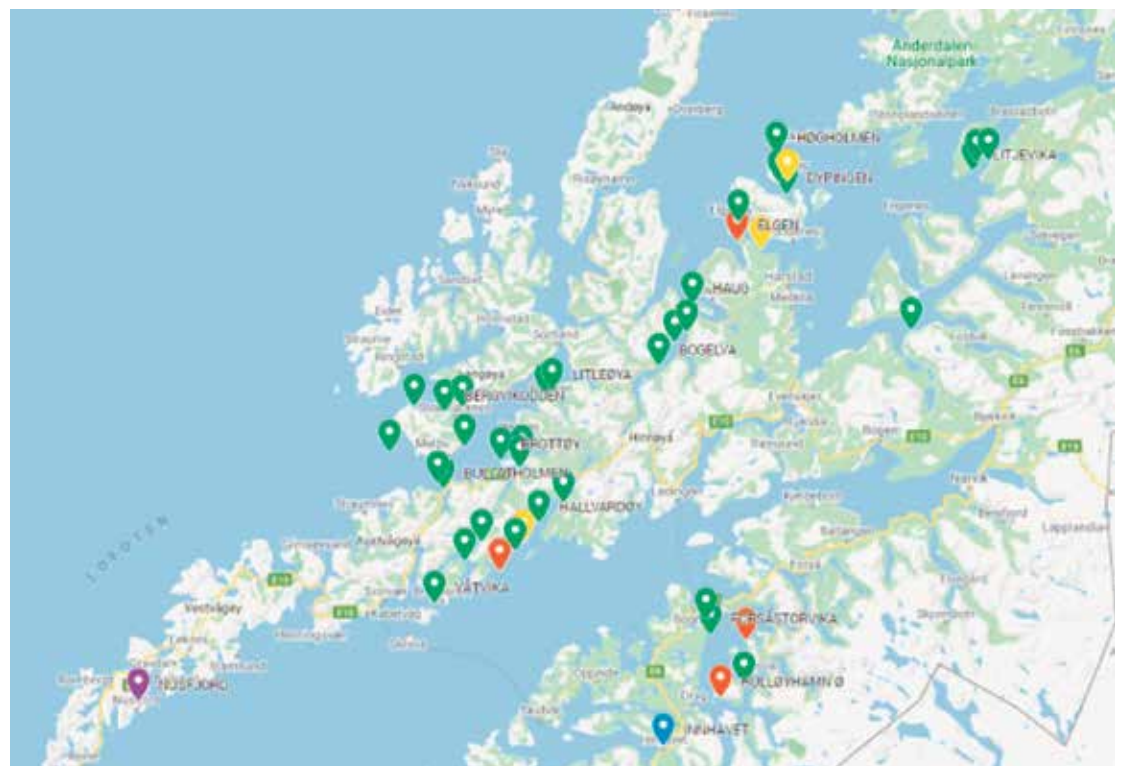
Seløy Sjøfarm AS har sine anlegg ved de ytterste øyene på Helgelandskysten. Her gir vi laksen de beste levevilkårene som gjør at vi kan tilby markedet et førsteklasses produkt.

SELØY SJØFARM

Herøy - Mobil: 977 51 350 - post@sjofarm.no

KART: Nordlaks sine lokaliteter. Grønt: elektrifisert. Gult: i prosess. Rødt: ikke startet. Blå: landbasert med egne vannkraftverk (smolt). Lilla: ordinær landbasert (smolt). Kart: Nordlaks

å utvikle seg i et miljøperspektiv. Han mener det er en genistrek av selskapet å satse på fornybar energi på flåtene, og er stolt over å jobbe i et selskap som tør satse på gode miljøløsninger.

- Det er en generell oppfatning at oppdrettsnæringen ikke tar miljøaspektet på alvor. Næringen er i førersetet når det gjelder forskning og utvikling for å kunne drive i et best mulig miljøperspektiv. For oss er det innovativt å satse på gode klima- og miljøløsninger, og landstrøm er et godt eksempel på et innovativt, godt og effektivt miljøtiltak for å redusere det totale CO₂-utslippet. Vi er inne i en god sirkel med tanke på å redusere vårt klimaavtrykk, sier han.

Besparelser

Nordlaks har i snitt om lag 18 lokaliteter som til enhver tid er i drift, og forbruket vil avhenge av hvilke flåter som er i drift og hvor stor biomasse som er i sjøen. Når alle disse ble driftet med dieselaggregat tilsvarte det et årlig forbruk på ca 1,35 millioner liter diesel, eller om lag 4000 tonn CO₂. Selskapet opplyser om at etter at det ble installert LED-belysning på flåtene ble forbruket redusert ganske betydelig. Hvis man da antar at utgangspunkt var dieseldrevne flåter med gammeldags belysning, så er besparelsen på nærmere 1,5 millioner liter diesel i året.

Nullutslipp

Elektrifisering av anleggene gir ikke bare en betydelig reduksjon av CO₂, tilnærmet nullutslipp, men også en reduksjon i driftskostnadene. Kommunikasjonssjef i Nordlaks, Lars Fredrik Martinussen forteller at selskapet foreløpig ikke har en tallfestet målsetting når det gjelder klimagassutslipp for å redusere sitt klimaavtrykk, men de er på vei i riktig retning.

- Vi kommer nok dit, men jobber inntil videre ut fra et prinsipp om å stadig effektivisere vår drift med hensyn til energiforbruk og klimagassutslipp, sier han.

Nordlaks har gjennomført flere klima- og miljøtiltak for å redusere sitt klimaavtrykk. Selskapet har egne vannkraftverk på sine settefiskanlegg, og dekket i fjor selv ca 60 % av energibehovet. Anleggene er utformet med tanke på energieffektivisering og gjenvinning av varmeenergi på sine settefiskanlegg. Også

på fartøysiden ligger de i forkant og har to nye gass-batterihybride brønnbåter med landstrømtilkobling i bestilling. Disse vil redusere utslippene av CO₂ og NO_x betydelig sammenlignet med dieseldrift.

DRIFTSLEDER - Det en fryd å komme på jobb ute på flåtene, uten støy og eksos fra aggregatene, medgir Eddmar Osvoll hos Nordlaks avd Bjarkøy. Foto: Alf Fagerheim

FRA FLÅTA: Utsikt fra forflåten i Dypingen.

Verdens mest avanserte landbaserte stamfisk- og rognanlegg

Vår lokalisering i Salten byr på kortreist rogn for kunder i Nord-Norge, hvor mye av den nasjonale veksten vil komme i årene fremover.

Med fem individuelle soner kvalifiserer anlegget til bransjens høyeste nivå av biosikkerhet. Fordi vi holder stamfisken på land, kan vi påvirke fiskens kjønnsmodning og levere kvalitetsrogn hver eneste uke i året.

I tilknytning til anlegget har vi også etablert en egen Cryolab med frossen melke som sikrer tilgjengelighet av den beste genetikken tilpasset våre kunders behov.

Det betyr økt bærekraft og økt konkurransekraft for hele næringen.

Du kan lese mer om anlegget på salmobreed.no/salten/overview

Kontakt vår salgsavdeling

Tommy Holmvåg
Regionsleder salg Nord
thommy.holmvag@bmkgenetics.com
+47 928 99 047

Petter-Johan Hauknes
Salgssjef Nord-Norge
petter.hauknes@bmkgenetics.com
+47 975 40 591

**SalmoBreed
Salten**

SNETIND er en av fôrflåtene som får installert batteripakker om bord.

HYBRID: Kleiva Fiskefarm har investert i hybrid batteriløsning av type Fjord Hybrid til to av sine fôrflåter. Alle foto: Kleiva Fiskefarm

FAKTA: Kleiva Fiskefarm

Familiebedrift drevet av familien Arvesen fra Engenes i Ibestad kommune. Selskapet har drevet med oppdrett av laks siden 1986, og har virksomhet i Ibestad, Gratangen, Harstad og Kvæfjord kommune.

Batteridrift kutte utslipp med 70 prosent

Kleiva Fiskefarm tar i bruk grønn teknologi på sine lokaliteter og fôrflåter for å redusere CO2-utslipp.

Av - Alf Fagerheim

Kleiva Fiskefarm er i full gang med å installere batteripakke på to av sine fôrflåter, Snetind og Åtinden. Batteriløsningen er av type Fjord Hybrid, utviklet av selskapet Fjord Maritime AS, og er et alternativ til landstrøm og/eller i kombinasjon med landstrøm. Systemene er allerede

kjøpt, og skal monteres og igangsettes i løpet av januar 2021.

Hybrid løsning

Hybridløsninger er ment for fôrflåter som ligger langt unna vanlig infrastruktur, og der man ikke har mulighet til å koble seg til landstrøm.

- Vi ønsker å strekke oss lenger, og da ble løsningen fra Fjord Maritime foretrukket. Selskapet er godt etablert og kunne vise til gode referanser. Da var valget enkelt, sier daglig leder i Kleiva Fiskefarm, Marius Arvesen.

- Vi har et sterkt fokus på miljø og bærekraft, noe som er i tråd

med vår grønne satsing for å gjøre driften mer bærekraftig. Selskapet jobber kontinuerlig med å se utviklingsmuligheter og satser på å investere i grønn teknologi. Batteripakkene fra Fjord Maritime er et eksempel på hvordan vi arbeider i praksis for å redusere fotavtrykket vårt.

Reduserer forbruket

Systemet er fullautomatisert og vil etter planen hjelpe generatorene etter behov når det trengs mer kraft. Målet er mest mulig batteridrift på dagtid, mens man lader via dieselgeneratorene noen timer på natt. Beregninger viser en total reduksjon på over 70 % for hver flåte, og samlet sett reduseres CO2-utslippet med ca 347 tonn årlig.

Arvesen forteller videre at anlegget skal overvåkes via Fjord Kontroll, som er en programvare ment for oversikt og driftsoptimalisering. Fjord Maritime viser til andre eksempler i næringen der finjustering av systemene deres kan utgjøre en årlig reduksjon i kostnader på om lag 70 000 kroner. Det handler altså om detaljer.

- Vi har store forventninger til at systemet vil kunne gi ytterligere besparelser for oss over tid, sier han.

Ny hverdag

Han trekker også frem Enovas støtteordning for energi og klimatiltak i industrien, som gjør det mulig å delfinansiere denne type klimaløsninger.

ROBUSTE ARBEIDSBÅTER I ALUMINIUM

PROMEK

Promek AS, Kaiveien 90
N-6570 Smøla • Tlf. 7154 4444
post@promek.no

Støtte til batteripakker	Fylke	Støttebeløp
Egil Kristoffersen og Sønner AS	Nordland	685 200
Emilsen Fisk AS	Nordland	659 362
Kleiva Fiskefarm	Nordland	674 000
LetSea AS	Nordland	880 224
Lofoten Sjøprodukter AS	Nordland	1 080 000
Lofoten Sjøprodukter AS	Nordland	1 080 000
Mortenlaks AS	Nordland	1 070 231
Selsøvik Havbruk AS	Nordland	1 050 000
Seløy Sjøfarm AS	Nordland	1 080 000
Seløy Sjøfarm AS	Nordland	1 080 000
Seløy Sjøfarm AS	Nordland	1 080 000
Seløy Sjøfarm AS	Nordland	1 080 000
Øyfisk AS	Nordland	1 070 231
Eidsfjord Sjøfarm AS	Troms/Finnmark	765 000
Kleiva Fiskefarm AS	Troms/Finnmark	674 000
Nordlaks Oppdrett AS	Troms/Finnmark	736 338
Salaks AS	Troms/Finnmark	669 600
Salaks AS	Troms/Finnmark	669 600
Salaks AS	Troms/Finnmark	669 600
		16 753 386

KLEIVA Fiskefarm ved daglig leder Marius Arvesen.

- Ved hjelp av gode tilskuddsordninger fra Enova kan selskaper få opptil 50 % i støtte fra klima- og energifondet til denne type investeringer. Selskapet har allerede elektrifisert flere av sine flåter og lokaliteter med landstrøm. Det har gitt en bedre arbeidsdag for de ansatte ute på flåtene.

- Å koble flåtene til batteridrift vil uten tvil gjøre noe med arbeidsmiljøet og redusere støy på flåtene. Det vil dessuten være positivt for oss med tanke på vårt miljøregnskap, fortsetter han.

Gjenbruk

Et annet ledd i selskapets miljø-satsing er gjenbruk av utstyr. I fjor bygde de et eget lager- og verkstedbygg, hvor de blant annet reparerer utstyret i stedet for å kassere det.

- Det er stor slitasje på utstyr ute på anleggene, men vi kan nå vise til et miljøregnskap som er meget positivt. Tidligere kasserte vi utstyr som bøyer og lignende når de var utslitte. Nå har vi fasiliteter som gjør at vi kan reparere dette innendørs, og dermed få opp graden av gjenbruk. I tillegg er det jo flott at vi i den forbindelse kan benytte det lokale næringslivet til akkurat dette. Her snakker vi ringvirkninger og arbeidsplasser, noe som vi virkelig brenner for, sier Arvesen til slutt.

Klimaløft i oppdrettsnæringen

Flere og flere oppdrettsanlegg tar i bruk landstrøm eller batteripakker for å redusere utslippene fra forflåtene.

Tekst: Alf Fagerheim

Oppdrettsnæringen i Nord-Norge fikk i år tildelt 26,2 millioner kroner gjennom Enovas støttetilbud Energi- og klimasatsinger i industrien for å ta i bruk grønn teknologi som skal bidra til å redusere utslippene fra forflåtene.

I alt fikk 19 prosjekter i Nord-Norge støtte fra Enova til å installere batteripakker på forflåtene, mens fem prosjekter, som NRS Farming AS står bak, fikk støtte til å koble til landstrøm kombinert med batteripakker.

- Produksjon og foredling av fisk er vekstnæring som vi skal ha med oss inn i lavutslippssamfunnet. Flere og flere i denne næringen gjør nå noe med energibruken og klimagassutslippene sine. De tre siste årene har Enova støttet over 200 prosjekter i sjømatnæringen med totalt 483 millioner kroner, sier markedssjef Oskar Gårdeman i Enova.

Norske oppdrett hadde i 2018 et forbruk på 100 millioner liter diesel i året. Det tilsvarer et årlig utslipp fra 150 000 dieselmotorer. Som nasjon har Norge som målsetting at norsk industri skal være utslippsfri innen 2050, og allerede innen 2030 skal vi ha redusert våre utslipp med 40 %. For å få det til må fossile energikilder erstattes med lav- eller nullutslippsenergi, som produseres gjennom vannkraft, vindkraft eller solceller.

«100% norsk villfanget sjøfryst filet»

RAMMOENTM
FRESH FROZEN AT SEA

Ramoen AS Keiser Wilhelmsgt. 23, N- 6003 Ålesund - Telephone: +47 70 11 84 50 - E-mail: post@ramoen.no - www.ramoen.no

- Mange hender i arbeid

NORDLAKS

Elvevoll settefisk AS: Investerte 100 millioner i ny RAS-teknologi

Smoltens nye fødestue i Storfjord har et totalareal på 1.700 m². Et tyvetalls entreprenører med fagområder fra både bygg og betong til maling og elektro har vært involvert i prosjektet.

Av - Bjørn Arne Johansen

Vi takker Thermica AS for oppdraget som ansvarlig prosjekterende og 3D-koordinator i prosjektet.

Vi har utført fasadeentreprisen på Elvevoll Settefisk, herunder leveranse og montasje av dører

HEKSAGON

Tlf.: 91 33 22 32 • Selvikåsen 5 • 3077 SANDE I VESTFOLD

SMOLTENS FØDESTUE: I oktober sto det 1.700 kvadratmeter store anlegget til Elvevoll settefisk AS klart. Hovedentreprenør på prosjektet var Thermica AS, mens overleveringen av det ferdige anlegget skjedde tidlig i desember. Foto: Elvevoll Fisk

Når Nordnorsk rapport slår av en prat med de forskjellige aktørene på det nye produksjonsanlegget til Elvevoll settefisk AS har overtakelsen av prosjektet nylig funnet sted. Selve byggingen startet i september i fjor og hadde en total kostnadsramme på 32 millioner kroner.

Daglig leder for Elvevoll Settefisk, Sigmar Arnarsson, er svært optimistisk med tanke på en mer effektiv smoltproduksjon, både med hensyn til volum og kvalitet.

– Per i dag har vi produsert omlag 1,4 mill smolt på cirka 100 gram i snitt. Vi forventer å fordoble biomassen. Samme antall fisk, med små økninger ved behov, men dobbel størrelsen på fisken. Vi ønsker en større, mer robust smolt.

Å levere høykvalitetsmolt på rett tidspunkt, gjør at produksjonen fra rogn til slakt blir så smidig som mulig, forklarer Arnarsson.

Overgangen fra gammel til ny teknologi ble tidlig identifisert som en utfordring.

– Et RAS-anlegg er et teknologisk løft som er stort for oss. Derfor var det også viktig å velge en leverandør som kunne ha god oppfølging, forklarer Arnarason.

Valget som leverandør av RAS-anlegg falt på Billund Aquaculture AS. Selskapets kjerneprodukt er et landbasert resirkuleringsystem for vann, eller RAS (Recirculating Aquaculture Systems) som det heter på fagspråket.

LEDERTRIO: Fra venstre: Daglig leder for Elvevoll settefisk, Sigmar Arnarsson, prosjektleder Børre Mørkve i Thermica, samt Sondre Høidalen i Billund Aquaculture. (pressefoto)

Vi har vært ansvarlig prosjekterende på VVS-siden og utførende rørlegger på Elvevoll Settefisk

Tlf.: 77 71 02 53

Mobil: 41 43 82 01

- Tidlig vinter skapte utfordringer

Hovedentreprenør Thermica AS har lang erfaring og høy kompetanse innbygg til kontor, lager og næringsmiddelindustrien, deriblant spesialiserte bygg for fiskeindustrien.

Thermica har også hatt nøkkelroller i større prosjekter for blant andre Asko, Bama, Bring, Nortura, samt Coop.

Prosjektleder for Thermica på byggeprosjektet har vært Børre

Mørkve. Han forteller at prosjektet i Storfjord både har vært artig og interessant å være en del av, med samarbeidspartnere og en byggherre som alle har vært innstilt på dra i samme positive retning. Anleggsperioden har gått som planlagt, uten de store uforutsette hendelsene:

– Det mest utfordrende var nok at vinteren kom veldig tidlig i 2019. Vi hadde håpet på en mer normal vinter, men snøen kom allerede i oktober og ble liggende, forklarer han. Tidlig vinter skapte dog ingen forsinkelser, fastslår Mørkve:

– Vi fulgte tidsplanen, men det drar selvsagt på seg kostnader. Både for oss og byggherren.

Selv om selskapet stort sett gjør sine oppdrag på Østlandet, er oppdragene i Nord-Norge alltid velkomne, mener Mørkve.

– Vi er ti personer som driver med prosjekter i Thermica, og et par av disse trives veldig godt i nord. Så det er absolutt et område vi ønsker å drive prosjekter i og jobbe mer med. Dette er også litt historisk betinget. Thermica har et miljø der man har jobbet mye med kjøll og frys. Slike anlegg følger gjerne kysten og vi har derfor jobbet mye opp mot fisk, forklarer Børre Mørkve.

▶ Oppdragene i Nord-Norge er alltid velkomne, mener Mørkve.

- Godt samarbeid

Spider Industrier AS har levert elektroinstallasjonene til prosjektet.

Selskapet holder til på Tomasjord i Tromsø og er en del av Haneseth-gruppen som har sitt nedslagsfelt fra Mo i Rana i sør til Kirkenes i nord. Daglig leder Geir Pedersen er fornøyd med prosjektperioden selskapet har vært med på på Ellevoll.

– Vi har sammen med lokal installatør Elektroport as på Lyngseidet gjort bygg- og tekniske elektroinstallasjoner både i nyanlegget og i opprinnelig anlegg. Prosjektet har vært spennende og med utfordringer hvor vi sammen med byggherre og andre entreprenører har funnet gode løsninger, sier Pedersen som gratulerer Ellevoll med et flott og tidsriktig produksjonsanlegg.

Gratulerer med nytt bygg!

BAKS AS har utført projektering og bygging av vei, grunnarbeidsentreprise, levert erosjonssikrede støttefyllinger tilpasset stedlig geologi samt landmålingsarbeider.

I tillegg har vi levert erosjonssikrede støttefyllinger tilpasset stedlig geologi.

BAKS®

Telefon: 915 46 555 • Kitdalveien 816 • 9046 OTEREN

- Mer miljø- vennlig produksjon

Billund Aquaculture AS har hatt hoved-entreprisen på prosessutstyret, men har også hatt andre leveranser som fiskekar til prosjektet.

Selskapet har stått bak over 500 RAS-avdelinger i 30 land verden over. For den norske delen av selskapet, Billund Aquaculture Norway, er dette det 5. prosjektet som er under oppføring i Norge.

Sondre Høidalen er administrerende direktør i Billunds norske underavdeling. Å resirkulere vannet og bruke det flere ganger gir for det første minimalt vannforbruk, men også stabil produksjon, lavere energiforbruk og redusert miljøpåvirkning, forklarer han.

– Et tradisjonelt gjennomstrømmingsanlegg henter vann direkte fra elva, som går inn i karene og ut igjen i sjøen. I et RAS-anlegg resirkuleres 99,5 prosent av vannet. Det gir bedre

► RAS er en vel-etablert teknologi og vi som selskap har fokus på sikkerhet og velvære for fisken.

kontroll på vannkvalitet, mindre utslipp ved at man får rensert alt og man sparer energi, forklarer Høidalen.

Energibesparelsen skjer ved at RAS-anlegget tar vare på varmen i vannet. Dermed slipper man å varme opp vannet fra 1 til 14 varmegrader.

– Det gir også mindre sjanse for uønskede virus og bakterier i anlegget.

Billund Norge er et datterselskap av det danske Billundkonsernet som har mer enn 30 års erfaring innen fagfeltet. Akkurat nå er morselskapet i gang med et prosjekt i Laksefjorden i Finnmark.

– RAS er en veletablert teknologi og vi som selskap har fokus på sikkerhet og velvære for fisken. Vi prioriterer god vannkvalitet

FØR: Bildet viser anlegget før utbyggingen tok til.

og klart vann for fisken. Det er viktige parametre for oss, forklarer Sondre Høidalen.

For å forberede seg på overgangen til RAS-teknologi ble norske Morefish hentet inn for å kurse de ansatte i Elvevoll settefisk AS, kan Arnarsson fortelle.

– Det var veldig nyttig. Da vi fulgte byggeprosessen underveis kunne vi identifiserer mange av tingene vi lærte på kurset. Omstillingen kunne være utfordrende, derfor var det viktig å være godt forberedt, forklarer Arnarsson.

Elvevoll tok over selve bygget allerede i oktober, og man har

holdt alle tidsrammer i prosjektperioden. Fisken i anlegget vil bli utplassert i januar.

– Vi har vært fornøyd med hele perioden. Det har vært godt samarbeid med begge partnerne, både Billund og Thermica, og som jeg har skjønnet har samarbeidet dem imellom også vært bra, sier Arnarsson. ►►

Tank-hallen sett fra utsiden

Spider Industrier AS har levert elektroinstallasjonene i prosjektet.

Selskapet holder til på Tomasjord i Tromsø.

Spider Industrier ble etablert i 1987 og vi jobber innenfor alle felt innen elektro. Alt fra ren elektroinstallering, automasjon, sentral driftskontroll, alarmsystemer og fiberanlegg. Vi er innom det meste om det har en eller annen form for strøm og signal, forteller daglig leder Geir Pedersen.

Bedriften har i dag over 40 ansatte, og er en del av Haneseth-gruppen som har sitt nedslagsfelt fra Mo i Rana i sør til Kirkenes i nord, og som med sine over 400 ansatte innen elektro og rør er en av landsdelen største største aktører.

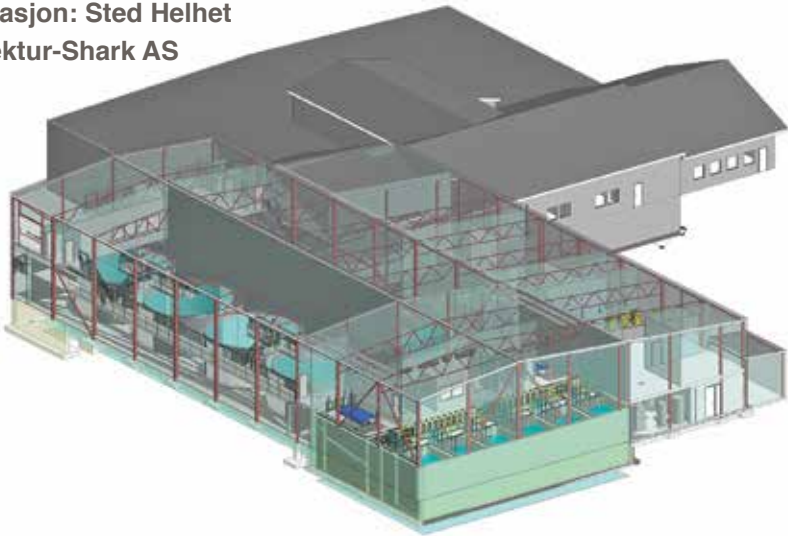
Daglig leder Geir Pedersen er fornøyd med prosjektperioden selskapet har vært med på Elvevoll. Vi har sammen med lokal installatør Elektrosport as på Lyngseidet gjort bygg- og tekniske elektroinstallasjoner både i nyanlegget og i opprinnelig anlegg.

– Prosjektet har vært spennende og med utfordringer hvor vi sammen med byggherre og andre entreprenører har funnet gode løsninger.

Vi gratulerer Elvevoll med et flott og tidsriktig produksjonsanlegg.

Illustrasjon: Sted Helhet
Arkitektur-Shark AS

NYTT OG BLANKT: Etter store investeringer i nytt vanninntak, ny produksjonshall og et utvidet energianlegg kan settefiskanlegget levere smolt av god kvalitet - til riktig tid.

3D-illustrasjon av nyanlegget til Ellevoll Settefisk.

UTEN FROSTPROBLEMATIKK

VENTILASJON OG VARMEGJENVINNING-AGGREGAT TIL RAS

Produkter av høy kvalitet, bygget i glassfiber-armert polyester.
Gjenvinner varmen fra CO2 lufterene.
30+ års levetid i RAS-anlegg og payback tid på 2-3 år.

www.rasventilasjonssystem.no

**Vi har utført reguleringsarbeidet
for Ellevoll Settefisk AS**

Vi takker for oppdraget og gratulerer med ferdigstillelsen!

AR-Ing AS

Rådgivende ingeniør og taksering

Postboks 112, 9189 SKJERVØY • Tlf. 77 77 72 70 • roald@ar-ing.no

Vi takker for oppdragene med bygging av
Ellevoll Settefisk AS og Lødingen Fisk AS

Thermica as

www.thermica.no

Spesialentreprenør innenfor:

- Kjøle- og fryselager
- Bygg for næringsmiddelindustrien
- Lager/logistikkbygg og andre kombibbygg.

Lødingen fisk: - Selvforsyning sikrer produksjonen

Lødingen Fisk har brukt 80 millioner kroner på å bygge nytt klekkeri og startfôringsavdeling med RAS-teknologi.

Av - Bjørn Arne Johansen

Den nye avdelingen på 1.600 m² sto klar allerede i juni, og tiden frem til nå har blitt brukt til å få prosessutstyret på plass og klart til bruk.

Der Lødingen Fisk tidligere kjøpte yngel fra en annen settefisk-leverandør, skal selskapet i frem-

tiden kjøpe ferdig befruktete egg til eget klekkeri for å utvikle yngelen selv, forklarer daglig leder Truls Olsen.

– Et godt løft for anlegget vårt. Vi hadde et eldre gjennomstrømningsanlegg og har tidligere kjøpt yngel fra et annet settefiskanlegg. Når vi nå investerer i eget klekkeri er det for å bli selvforsynt med yngel og sikre produksjonen av yngel. Det er et kjempeløft for både oss og selve anlegget, sier Olsen.

Ved hjelp av eget klekkeri vil man også forbedre biosikkerheten.

– Det er en smitterisiko å få fisk fra et annet anlegg. Med eget

klekkeri fjerner man et ledd innen smitte, forklarer han.

Kapasiteten blir på 4,3 millioner rognkorn, som kan utvides til 5,7 millioner om man har behov for det. En konsesjonsøknad for å utvide produksjonen ble også levert for ett år siden.

– Vi investerer ikke primært for å øke produksjonen, det er for å sikre den produksjonen vi allerede har. Det er en stor avdeling, men vi har kapasitet til å forsyne et mye større anlegg, og legger dermed grunnlag for hva som kan skje videre, forklarer Olsen.

ANLEGGET: Oversikt over settefiskanlegget til Lødingen Fisk

SELVFORSYNT: Daglig leder Truls Olsen kan opplyse at investeringen i eget klekkeri gjøres for å bli selvforsynt med yngel og sikre produksjon av yngel. Også her har Thermica vært hovedentreprenør. Foto: Lødingen fisk AS

RENSING: I denne delen av anlegget skjer biofiltrering av det resirkulerte vannet. Foto: Thermica AS

Vi har vært prosjekterende og utførende entreprenør på deler av elektroentreprisen på Lødingen Fisk AS sitt nye anlegg!

Vi takker Thermica AS for jobben og gratulerer Lødingen Fisk AS med flott anlegg!

abc
EL-MONTASJE

Labakken 3
8400 Sortland
abce@vkbb.no
90 02 33 83
/abcelmontasje

-because the world is a tough place

**Vi har levert Acrylicon®
industrigulvbelegg i
Nord-Norge i over 25 år**

Vi takker for oppdraget med gulvlegging til de nye driftsbygningene til både Ellevoll Settefisk AS og Lødingen Fisk AS.

TÅLER MER – VARER LENGRE

Ta gjerne kontakt med oss for et uforpliktende tilbud!

25 år
ACRYLICON
1994 - 2019
NORD-NORGE AS

Telefon: 75588080
Jernbaneveien 30, 8012 Bodø
Epost: bjorn.hugo.hansen@acnn.no
www.acrylicon.no

Søring-karantene og fjernstyring

Mens RAS-teknologien er levert av maltesiske The AquaBioTech Group, har Thermica hatt hovedentreprisen også på dette byggeprosjektet.

Byggeperioden varte fra august 2019 til juni 2020, og bygget ble levert i tide i henhold til avtale. – Faktisk leverte vi en uke før tiden, sier Holland.

At prosjektet forløp uten hendelser som forsinket levering kan tilskrives både flaks og

kompetanse. – Vi fikk jo en pandemi med søring-karantene midt oppi det hele. Blant annet måtte jeg fjernstyre prosjektet i fem uker. Det var selvsagt ubeleilig, men vi var litt heldig med timingen og hadde godt med tid, forklarer Holland.

Med utenlandsk arbeidskraft fikk prosjektet også en del praktisk utfordringer som måtte løses. – Vi måtte sikre godt smittevern, samtidig som vi skulle drive dette fremover, sier Holland.

Når Nordnorsk rapport slår av en prat med Holland sitter han i bilen på vei langs Helgelandskysten for å rekke et fly etter en jobb på Åmøy. Han trives godt

med å jobbe ute i distriktene. Og i enkelte tilfeller er det også en fordel sammenlignet med prosjekter i store byer, mener han.

– Det er moro å jobbe ytterste ute på den nøgne ø. Det er som regel godt samarbeid med guttene på anlegget som finner løsninger og hjelper til. Alle kjenner alle og de vet hvor man skal finne hjelp. Alle prøver bidra til at dette skal gå på best mulig måte. Det er lettere å få hjelp, råd og bistand utenfor de store sentrene. Vi trives veldig godt med å jobbe på denne måten, sier Holland.

God planlegging og samkjøring mellom byggherre, hovedentreprenør og de tekniske fagene er helt essensielt i slike prosjekter. For prosjektene blir jo alltid justert litt underveis, konstaterer sivilingeniøren med 36 års erfaring i faget.

– Det vet man. Da må man være fleksibel og sørge for at det ikke gir merkostnader og forsinkelser. Tett samarbeid med både byggherre og de tekniske fagene er viktig i en sann prosess. I dette prosjektet var det enkelt. De har mye kunnskap selv. Jeg opplevde godt samarbeid, både prosjektmessig og praktisk, fastslår Gunnar Holland avslutningsvis.

TEKNOLOGI: Et RAS-anlegg involverer mange pumper og tilhørende styringssystemer. Bildet viser et utsnitt fra "Equipment Bay". Foto: Thermica AS

TANK-HALL: Laksen som til slutt ender opp i kjøledisken, starter sin oppvekst i dette overvåkede og kontrollerte miljøet. Foto: Thermica AS

BRANNKONSEPT LEVERT AV

CONSULT
GRUPPEN

Vi hjelper deg å finne byggetekniske løsninger som balanserer estetiske, økonomiske og sikkerhetsmessige behov

For oss handler det om å tenke kreativt - hver dag!

38 00 09 99 | www.cgr.no

Helene vil bli styrmann etter læretiden

Helene (21) angret ikke på valget om å bli fisker. Nå tar hun læretiden om bord på autolinebåten Maja 2.

STYRMANN: Helene Sofie Kleveland (21) fra Alsvåg var aldri i tvil om at det var fisker hun ville bli. Foto: Alf Fagerheim

LITT GØY må man få lov til Praksisen hadde hun om bord på Gadus Njord. Foto privat

Av - Alf Fagerheim

- Jeg angret ikke et sekund på valget jeg har tatt om å bli fisker. Det er en spennende utdanning og man lærer stadig noe nytt, sier Helene Sofie Kleveland (21) fra Alsvåg i Vesterålen.

- For tiden ligger båten på verksted i Svolvær, og etter planen skal vi i gang med vinterfisket fra midten av januar, sier hun videre. Mens hun venter på å komme seg på havet igjen jobber hun ekstra på coopen på Myre.

Autolinebåt

Etter at hun var ferdig med VG2 fiske og fangst ved Sortland vg.

skole i vår fikk hun seg lære-plass om bord i autolinebåten Maja 2, som eies og driftes av Roger Hay og Maja Fiskebåtrederi fra Stam-sund. Det var et valg som hun er strålende fornøyd med.

- Vi har fisket en del utenfor Myre og Andenes, og fisket har vært bra. Det har vært spennende og lærerikt å være med på, forteller hun fornøyd.

Hun er en del av mannskapet på fire. De er som regel ute på havet tre dager i strekk, og det kan bli lange og travle dager om bord. Som lærling har hun også en del teoretiske oppgaver som skal leveres inn underveis.

- Jeg har som oftest tid etter hver tur til å sette meg ned å jobbe med oppgavene, etter-som det kan bli rimelig hektisk når vi er ute på fiske.

Vil bli styrmann

Etter å ha vært i praksis om bord på tråler sist vinter, hadde hun et ønske om også å ta læretiden på trål. Hun fikk hjelp av Opplæringskontoret i Nordre-Nordland (OKNN) til å sende søknader til noen rederier.

- Det var trålere jeg var vant å være med, og jeg har en bror på trål. Så jeg hadde håpet på plass på trål, men jeg var åpen for det

meste som ville dukke opp med tanke på lære-plass, sier hun.

- Jeg har lyst å se hva som skjer etter læretida. Det virker veldig spennende å jobbe noen år først, og få erfaring. Det er jo et spennende yrke, der man lærer mye hele tiden. Jeg er glad i å lære nye ting, som jeg tar med meg videre i jobben. Det er likevel viktig å sette seg noen mål, sier Helene og legger til at hun ønsker å ta styrmannsutdanning (dekksoffiser) med tiden. Og gjerne få seg jobb som styrmann på tråler.

Teknisk kunnskap

Hun har bodd hele livet i Alsvåg i Vesterålen. Havet og fisket var derfor en naturlig del av oppveksten. Fiskeryrket fikk hun inn fra barnsbein av, og var med både bestefaren og faren på fisketurer på sjøen.

- Jeg har bestandig likt havet og fiske, og har hele tiden visst at dette ville jeg også holde på med, sier hun.

Veien til lærling i fiske og fangst var for Helene litt annerledes enn for andre lærlinger. Etter grunnskolen gikk hun første året på studiespesialisering, før hun tok Teknologi og industriell produksjon (VG1) og Maritime fag (VG2).

- Det har ikke vært helt bortkastet. Jeg har lært å sveise og dreie, og det er greit med litt teknisk kunnskap også for en fisker, fortsetter hun.

Praksistid

Utdanningen innen fiske og

fangst tok hun ved Sortland vgs avdeling Øksnes, og i løpet av skoleåret var hun og klassen ute i praksis på ulike båter. Mange av elever tok praksisen, eller yrkesfaglig fordypning som det egentlig heter, på større fiskebåter eller trålere. Helene forteller hun var heldig og fikk ha praksis om bord på M/T Gadus Njord. Her jobbet hun i hovedsak i fabrikken og fryseriet. Oppgavene gikk fra å sløye, rense og fryse inn fisk til å prøve seg som lossevakt når de lå ved kai. Hun beskriver arbeidet som både variert og fysisk.

Men på grunn av covid19-situasjonen ble praksisturen kortet ned til kun på tre uker. Ikke fem uker som normalt.

- Jeg lærte mye på de tre ukene, og det tar jeg med meg videre. Jeg anbefaler absolutt rederiet til de som vil prøve seg ute på tråler. Fantastiske folk og båter, og jeg var veldig glad for å ha vært utplassert i Lerøy Havfisk, forteller Helene.

Flere jenter

Av i alt 13 elever i fiske og fangstklassen var de kun to jenter. Helene forteller at venninnene syntes det var ganske stilig at hun valgte å bli fisker.

- De er glade på mine vegne for at jeg har funnet ut hva jeg vil bli. Men jeg synes det er for få jenter som vil bli fiskere. Flere burde ta sjansen, mener Helene.

Hun synes det er artig å være jente i et mannsdominert yrke, og føler at de jentene som er

TØFFE TAK: Mange tøffe tak ombord på trål. Foto privat

fiskere blir løftet opp og frem av næringen.

- Det er et tøft yrke, men flere jenter velger fiskeriutdanning. Personlig vil jeg anbefale alle jenter som er praktisk anlagt om å søke seg til naturbruk og fiske og fangst, sier hun.

Gode søkertall

Aldri før har det vært flere søkere til VG1 naturbruk og VG2 fiske og fangst i Vesterålen som i år. Antall søkere til Sortland vg. skole avd Kleiva har de siste årene vært jevnt økende. Foran dette skoleåret var det hele 48 søkere til VG1 naturbruk, noe som betyr at de har tre klasser dette året. Også til VG2-tilbudene fiske og fangst og akvakultur var det gode søkertall.

- Vi hadde 22 søkere til 12 elevplasser på fiske og fangst, noe som er veldig bra. Vi ba derfor om å få ta inn halvannen klasse, slik at alle får plass. På akvakultur var det 14 søkere til 15 plasser, samt seks søkere

FINE DAGER: Det var også mange fine dager langt til havs om vinteren. Foto privat

uten ungdomsrett, kunne avdelingsleder Caroline Jensen ved Sortland vg. skole avd Kleiva, fortelle til magasinet En gullkantet fremtid.

KJERNEPRØVER: Nussir skal utvinne kobber, sølv og gull. I tillegg er det påvist platina, palladium, og enkelte andre metaller som tellurium i fjellene rundt Repparfjorden.

Nussir et steg nærmere oppstart

Med over 80 millioner i tilført kapital fra en rettet emisjon kan Nussir starte de forberedende arbeidene for elektrisk gruvedrift i Kvalsund i Finnmark.

Av - *Jonas Ellingsen*

- Kapitalen vil benyttes til opparbeiding av industriområde, adkomsttunnelen til kobberforekomsten og til å styrke organisasjonen. Kapitalinnhenting vil kunne være sentral i å utløse støtte til elektrifisering fra ENOVA på inntil 165 millioner kroner, sier administrerende direktør Øystein Rushfeldt.

I starten av november godkjente generalforsamlingen emisjonen rettet mot nordnorske industrielle investorer.

- Dette er en historisk milepæl for Nussir. Kapitalen sikrer oppstart av innledende arbeid for utbygging. Det er også 100% lokal kapital som dermed gir økt eierskap fra Nord-Norge i Nussir ASA, sier Rushfeldt. Han beskriver selskapene fra Hammerfest, Alta, Kirkenes og Risøyhamn som samfunnsbyggere og partnere, som også tilfører verdifull kunnskap til gruveprosjektet.

- Nå får vi betydelig større løfteevne og ser fram til å starte etableringen av en

ny hjørnesteinsbedrift i Hammerfest kommune. Vi håper også at tiden nå er moden for å komme til en positiv enighet med reindriften i området, sier administrerende direktør Øystein Rushfeldt.

Langt løp

Kobberforekomsten ved Nussir og Ulveryggen i Kvalsund ble oppdaget på 1970-tallet. Follidal Verk drev utvinning av kobber fra Ulveryggen i perioden 1972–1978. Nussir ASA har 100% eierandel i de to prosjektene, med rettighetene til undersøkelser og utvinning. Uavhengige ressursanslag estimerer at det ligger rundt 80 millioner tonn kobbermalm i området rundt Repparfjorden. Noe som tilsier gruvedrift i minst 25–30 år.

Øystein Rushfeldt startet i jobben hos Nussir for tolv år siden - og har hatt en lang vei mot målet om å gjenopprette gruvedriften. Først i februar i fjor ga Nærings- og fiskeridepartementet Nussir ASA driftskonsesjon for gruvedrift og deponering av gruveavfall.

Brikker på plass

I løpet av 2020 har ytterligere to viktige brikker kommet på plass for gruveselskapet.

I august meldte selskapet at det var inngått en avtale verdt ti milliarder kroner med det tyske kobberkonsernet Aurubis om salg av all kobberkonsentrat fra Nussir-gruven i ti år fremover.

Les mer på neste side -->

REPPARFJORDEN: Uavhengige ressursanslag estimerer at det ligger rundt 80 millioner tonn kobbermalm i området rundt Repparfjorden. Det gir grunnlag for gruvedrift i minst 25–30 år.

ELEKTRISK GRUVEDRIFT: Nussir har ambisjoner om å etablere verdens første helelektriske gruve. Det forutsetter at ENOVA bidrar med støtte til å dekke halvparten av merkostnadene. Foto: Nussir ASA

Forts. fra side 33

Samme måned ble det også kunngjort inngått kontrakt til en verdi av fire milliarder kroner med entreprenørselskapet LNS AS om utbygging og drift av den underjordiske gruve. LNS AS som har erfaring fra gruvedrift både på Svalbard, Grønland og flere prosjekter i Nord-Norge, skal bygge til sammen 130 kilometer med gruveganger. Gruvekontrakten er en av de største i Norge noensinne.

Kapitalbehov

Utbyggingen av gruveprosjektet har en total kostnad på rundt en milliard kroner. Rushfeldt sier til Nordnorsk Rapport at det arbeides kontinuerlig mot kapitalmarkedet for å få finansieringen på plass.

- Hvor lang tid dette vil ta, avhenger av når kapitalmarkedene normaliseres. Korona har skapt en spesiell situasjon som står utenfor vår kontroll, sier han.

Parallelt har det vært jobbet med del-emisjonen mot utvalgte partnere, som nå er gjennomført. Kapitalen finansierer de tidligste aktivitetene, som blant annet omfatter en en kilometer lang adkomsttunnel.

Helelektrisk gruve

Med finansiering for oppstart på plass er det også forventet at ENOVA bidrar. Det er åtte

år siden Nussir lanserte ideen om elektrisk gruvedrift, men teknologien har brukt noen år på å innhente ambisjonene. Ifølge Rushfeldt var det først for halvannet år siden at dette ble en realistisk mulighet, der leverandører nå bekrefter at alle nødvendige maskiner kan leveres i elektrisk form.

- Elektrifisering medfører 300 millioner i økte investeringer. Vi har søkt ENOVA om støtte til halvparten, noe vi har fått positive signaler om. Betingelsen har vært at kapitalinnhenting kommer i gang. Nå forventer vi en avklaring, sier direktøren.

Dobbelt så dyre

Han forteller at støtten er avgjørende for å kunne ta det elektriske løftet fra start, siden de nye maskinene som for kort tid siden var prototyper, generelt er dobbelt så dyre som dieseldrevne maskiner.

- Uten støtte blir alternativet å starte konvensjonelt og ta trinnvise utskiftninger over kanskje tyve år.

- Vi håper naturligvis at vi får støtte til en drift med lavest mulig miljøavtrykk fra starten av. At LNS deler våre ambisjoner om elektrifisering og påtar seg den praktiske gjennomføringen, var et viktig moment ved valget av leverandør, sier Øystein Rushfeldt.

GRUVEKONTRAKT: Øystein Rushfeldt, adm dir i Nussir ASA, Terje Wikstrøm (Ap) varaordfører i Hammerfest og Frode Nilsen, adm dir i LNS AS feiret at kontrakt for tunnelbygging og drift var på plass i august.

Tror på arbeidsplasser og ringvirkninger

Et lokalpolitisk flertall ønsker gruvedrift og arbeidsplasser velkommen.

Av - Jonas Ellingsen

Nussir har selv anslått at gruvedriften isolert sett vil skape mellom 150 og 200 arbeidsplasser. Lokalt håper man i tillegg på et stort antall indirekte arbeidsplasser.

- Det vil være behov for mange støtte- og servicefunksjoner. Den store jobben nå handler om hvordan vi kan skape størst mulig ringvirkninger. Det sa daværende Kvalsund-ordfører Terje Wikstrøm (Ap) til High north news, etter at departementet vendte tommelen opp for konsesjon i 2019.

- Et ønsket prosjekt

Wikstrøm, som etter kommunesammenslåing er varaordfører i Hammerfest og i tillegg nest-

leder i Vestfinnmark Regionråd, medgir at synet på gruvedrift er delt i lokalmiljøet. Men flertallet av politikere og innbyggere er positive og ønsker gruveprosjektet velkommen, mener han.

- Mange er opptatt av at det skal stilles krav til samfunnskontrakten for Nussir. Et av kravene kan f.eks være at selskapet legger hovedkontoret sitt til nettopp Kvalsund, sier politikeren.

NHO Arktis og LO Troms Finnmark sendte sine gratulasjoner da kontrakten med den tyske kjøperen Aurubis AG var på plass i august.

- Vi håper dette utløser finansiering av gruveprosjektet i Kvalsund. Vi trenger arbeidsplasser hele året, vi trenger sterke lokalsamfunn og vekst, var budskapet fra organisasjonene.

Pam REFRIGERATION

Pam Refrigeration leverer nøkkelløsninger til ditt behov. Oppgradering, utvidelse, nyanlegg eller komponenter. Vi har mer enn 30 års erfaring innen bruk av naturlig kuldemedie.

Pam Refrigeration AS

Postboks 327
1753 Halden
Tlf: 69 19 05 55
Mobil: 977 48 550
E-post: pam@pamref.no

SOLID - DURABLE - FLEXIBLE

Se våre produkter på www.nisjemetall.no

- ⚙ Gitterrister i aluminium kompositt og stål
- ⚙ Perforerte plater 304, 316, Almg3
- ⚙ Leidertrinn (TP350W)
- ⚙ Utstyr til fiskeindustri, røkvogner, rister
- ⚙ Spaltesikter til sikring av smoltanlegg
- ⚙ Trådgitter, vevet duk og strekkmetall

NISJE METALL

Steile fronter mot gruvedrift

Naturvernere frykter at giftig gruveavfall vil ødelegge den fiskerike Repparfjorden. Samiske interesser mener reindriften vil lide.

Av - Jonas Ellingsen

Ifølge en rapport bestilt av Sametinget, vil drifta av kobbergruva Nussir få store konsekvenser for reindriften. Konklusjonen i rapporten som ble lagt frem i september er at antallet rein i området vil halveres, flokkes flyttevei vil bli sperret, og i verste fall må over halvparten av reindriften utøverne avvike drifta.

Miljøvernere raser på sin side over tillatelsen til å deponere gruveavfall i den fiskerike Repparfjorden.

Gruvedriften vil produsere opp til 6500 tonn finmalte avgangsmasser i døgnet, som skal deponeres i et sjødeponi på et avgrenset område i Repparfjorden.

Tungmetaller

Avgangsmassene vil for det meste bestå av mineralene kvarts, feltspat, glimmer, kalkmineraler og små mengder kobber- og nikkelsulfid. Men også tungmetaller som kobber og nikkel vil være en del av avgangsmassene. Bekymring knytter seg også til rester av kjemikaliet SIPX, som Nussir har søkt om å bruke i utvinningsprosessen.

Naturvernforbundet og Natur og ungdom har stått i spissen for kritikken. Bellona har derimot forsvart gruvedriften i Kvalsund. Begrunnelsen er at det grønne skiftet gir stort behov for kobber.

Lave konsentrasjoner

I 2012 skrev Havforskningsinstituttet i sin høringsuttalelse til Klima- og forurensningsdirektoratet (Klif) at konse-

ULVERYGGEN: Inspeksjon av Ulveryggen som i følge driftskonsesjonen skal ha stans i utvinning under reinkalving. Øystein Rushfeldt, adm dir i Nussir ASA og Frode Nilsen, adm dir i LNS AS står som nr 2 og 3 fra venstre. Foto: Nussir ASA

kvensutredningen tydelig viser at sjødeponi vil representere en alvorlig kjemisk og fysisk forurensning av fjorden.

Miljødirektoratet har derimot vurdert at konsentrasjonene av kobber og nikkel i vannsøylen blir svært lave fordi metallene er sterkt bundet til mineralene i avgangsmassene.

- For kobber ventes det en liten økning i bakgrunnskonsentrasjonen i fjorden, men konsentrasjonene i vannmassene er vurdert til å være under det som kan gi skadelig effekt på fisk, uttalte seniorrådgiver Kari Kjøningsten i Miljødirektoratets industriseksjon da Nussir fikk sin driftskonsesjonen i fjor.

Direktoratet mener kjemikalene som er tenkt brukt trolig vil ha liten miljømessig betydning. Unntaket er SIPX, der både nedbrytning av SIPX og eventuell frigjøring fra avgangsmassene er usikre.

- Vi har derfor ikke gitt tillatelse til bruk av SIPX. Bedriften kan imidlertid søke om tillatelse til bruk av dette kjemikaliet dersom de innhenter mer kunnskap om

► **Nussir møter kritikken og nyanserer de faktiske forhold på sine hjemmesider.**

effekten av SIPX på miljøet, skriver Miljødirektoratet.

Bidrar med fakta

På selskapets hjemmesider bruker Nussir mye plass på å vise frem debatten, møte kritikken og nyansere de faktiske forhold. Her slås det blant annet fast at 96 prosent av Kvalsund kommunes areal er reinbeite for fire distrikter. Det berørte Reindistrikt 22 utgjør nesten halvparten av arealet i kommunen med sine 992 kvadratkilometer. Nussirs regulerte industriområde utgjør 0,2 kvadratkilometer og berører ikke reindriften. Driftskonsesjonen har tatt hensyn til krav fra næringen. Blant flere begrensninger vil det bli stans i utvinning på Ulveryggen under kalvingsperioden.

I forbindelse med sjødeponiet viser Nussir til tester som tilsier at 30-40 kg kobber vil

MOTSTRIDENDE INTERESSER: Oversikt over Repparfjorden og området rundt. Oppstart av gruvedrift i området er gjenstand for het miljødebatt.

avgis fra deponi til sjø hvert år. Samtidig tilføres fjorden 600 kg kobber årlig fra Repparfjordelva. Ifølge selskapet anser Havforskningsinstituttet kjemikalene som følger med avgangsmassene som akseptable for miljøet.

Viktig dialog

Øystein Rushfeldt sier det er viktig å ha dialog med reindriften og miljøorganisasjonene.

- Vi respekterer den innsatsen de gjør og ønsker ikke å legge

lokk på debatten. I stedet møter vi argumentene med faktabasert informasjon og inviterer til innspill for å påvirke prosjektet videre.

Vi tror også det er fullt mulig å komme til enighet med reindriften. Sametinget svartmaler gruvedriften men vi tror ikke dette synet er representativt for reindriftnæringen som helhet. Vi tror aktørene i næringen ønsker å bidra til å finne gode løsninger, sier direktøren.

Innovasjon Norge

Positive tilsagn i perioden august - november.

Nordland				
Kommune	Selskap	Beløp	Type	*
Bodø	NYHAV AS	600000	GFL-flåte	L
Meløy	ROAR WALLMANN AS	9000000	GFL-flåte	L
Narvik	NOR MARITIME SERVICE AS	3000000	Garantier, landsdekkende	G
Brønnøy	JOSTEIN SKILLE	1760000	Fylkesvise BU-midler	T
Bodø	LØVOLD HAVPARK AS	775000	Kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift - RDA	T
Rana	LISE-KATHRIN SVARTVATN	150000	Landsdekkende etablerertilskudd	T
Vågan	NORWEGIAN ADVENTURE COMPANY AS	356824	Landsdekkende pakke-reiseordning, låneramme	T
Vågan	NORWEGIAN ADVENTURE COMPANY AS	118941	Landsdekkende pakke-reiseordning, tilskuddsramme	T
Vågan	KARRIERE.NO AS	2140000	Utviklingstilskudd	T
Sortland	NETTRAKETT AS	1125000	Garantier, landsdekkende	T
Vågan	HAAKSTAD SYSTEMS	150000	Landsdekkende etablerertilskudd	T
Rana	MOMEK SERVICES AS	2050000	Utviklingstilskudd	T
Rana	MOMEK INVEST AS	150000	Landsdekkende etablerertilskudd	T
Lurøy	KVARØY SALMON AS	500000	Utviklingstilskudd	T
Bodø	360 WORLD TRAVEL AS	400000	Landsdekkende risikolån	T
Rana	MILJØTEKNIKK TERRATEAM AS	1750000	Utviklingstilskudd	T
Bodø	AKVATEKNIKK, ØYVIND KVIG	31500	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	T
Vågan	BETONG & ENTREPRENØR AS	1900000	Utviklingstilskudd	T
Vefsn	NANOWEB AS	150000	Landsdekkende etablerertilskudd	T
Meløy	TOCIRCLE POWER SYSTEMS AS	6000000	Miljøteknologi	T
Bodø	ØSTBØ AS	500000	Utviklingstilskudd	T
Flakstad	BR. SOLHAUG AS	4000000	GFL-flåte	L
Bodø	FYLKESMANNEN I NORDLAND	1500000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	T
Leirfjord	ARTAN CENGA	75000	Pelsdyrhold	T
Brønnøy	TOR INGE LARSEN	6000000	GFL-flåte	L
Rødøy	PURSEA AS	750000	Landsdekkende etablerertilskudd	T
Narvik	FRANK ARNTSEN	3200000	Lavrisikolån	L
Bodø	SJØSET FISHING	2630000	GFL-flåte	L
Rana	KUNNSKAPSPARKEN HELGELAND AS	750000	EU-stimuleringsmidler-KD	T
Røst	COD SEAFRESH AS	1500000	Nasjonale tiltak for klynger og innovasjonsmiljøer	T
Meløy	MORO KYSTFISKE AS	5500000	GFL-flåte	L
Brønnøy	HILDURS URTERARIUM AS	650000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	T
Bodø	KARIANNE AS	15000000	GFL-flåte	L
Beiarn	BEIARMAT AS	750000	Nasjonale tiltak for klynger og innovasjonsmiljøer	T
Bodø	SEACIRC AS	650000	Landsdekkende etablerertilskudd	T
Gildeskål	THOMAS BUSCH FALLMYR	335000	Fylkesvise BU-midler	T
Leirfjord	BENGT ANDRE PEDERSEN	390000	Pelsdyrhold	T
Bindal	BINDAL UTVIKLING AS	49400	Omstilling og nyskaping	T
Rana	MEYERSHIP AS	500000	Utviklingstilskudd	T
Gildeskål	SALTEN N950 AS	2130000	Utviklingstilskudd	T
Gildeskål	SALTEN N950 AS	10000000	Landsdekkende risikolån	L
Dønna	LETSEA INNOVATION AS	10000000	Landsdekkende risikolån	L
Vestvågøy	LOFOTENMAT SA	150000	Utviklingsprogram for lokalmat og grønt reiseliv	T
Dønna	LETSEA INNOVATION AS	11000000	Lavrisikolån	L
Bodø	SEACIRC AS	31500	Landsdekkende utviklingstilskudd	T
Vefsn	NORWEGIAN WATER POWER SOLUTIONS AS	150000	Landsdekkende etablerertilskudd	T
Brønnøy	BEVERLYS HILL AS	30000	Landsdekkende utviklingstilskudd	T
Bodø	NORSKIN MATERIALS AS	1400000	Landsdekkende etablerertilskudd	T

Meløy	GLOMFJORD HYDROGEN AS	250000	Bedriftsutviklingstilskudd	T
Narvik	SQT AS	150000	Landsdekkende etablerertilskudd	T
Rana	URBAN GARTNEREN AS	150000	FK-Arktis 2020	T
Meløy	SØRHEIM HOLDING AS	30000000	Landsdekkende risikolån	L
Bodø	ONLINE REHAB AS	148500	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	T
Hadsel	SMV HYDRAULIC AS	1200000	Utviklingstilskudd	T
Hamarøy	PRO PACK CONTAINER AS	1400000	Landsdekkende etablerertilskudd	T
Hamarøy	PRO PACK CONTAINER AS	2400000	Landsdekkende risikolån	L
Vågan	SVINØYA RORBUER AS	2124000	Landsdekkende utviklingstilskudd	T
Andøy	HVALSAFARI AS	1400000	Landsdekkende utviklingstilskudd	T
Andøy	ANDØY FRILUFTSSENTER AS	188000	Landsdekkende utviklingstilskudd	T
Alstahaug	HELGELAND TRANSPORT SERVICE AS	424000	Landsdekkende utviklingstilskudd	T
Bø	HUSET PÅ YTTERSIDEN AS	113500	Landsdekkende utviklingstilskudd	T
Vestvågøy	KRÆMMERVIKA HAVN AS	300000	Landsdekkende utviklingstilskudd	T
Vågan	KALLE AS	1442220	Landsdekkende utviklingstilskudd	T
Andøy	EXPERIENCE ANDØY AS	96000	Landsdekkende utviklingstilskudd	T
Bodø	SALTSTRAUMEN HISTORISKE OPPLEVELSER AS	212800	Landsdekkende utviklingstilskudd	T
Andøy	SEPPOLA KULTUR OG AKTIVITET	950000	Landsdekkende utviklingstilskudd	T
Hadsel	MELBU HOTELL AS	960000	Landsdekkende utviklingstilskudd	T
Brønnøy	TROMSØ BUSSCHARTER AS	92000	Landsdekkende utviklingstilskudd	T
Meløy	JAKOBSEN FISK AS	1500000	GFL-flåte	L
Bodø	STELLA POLARIS AS	1044500	Landsdekkende utviklingstilskudd	T
Bodø	MAGIC NORTH AS	2650000	Landsdekkende utviklingstilskudd	T
Meløy	NORTHERN ECO CONCEPTS AS	150000	Landsdekkende etablerertilskudd	T
Narvik	BREIDABLIKK GJESTEHUS AS	288000	Landsdekkende utviklingstilskudd	T
Vestvågøy	LIVE LOFOTEN AS	2135980	Landsdekkende utviklingstilskudd	T
Meløy	SVARTISEN AS	1291500	Landsdekkende utviklingstilskudd	T
Vågan	NORTHERN PARTNER AS	960000	Landsdekkende utviklingstilskudd	T
Sørfold	HEGES MATOPPLEVELSER AS	625000	Landsdekkende utviklingstilskudd	T
Vågan	A B ARCTIC AS	2000000	Landsdekkende utviklingstilskudd	T
Bodø	TUVSJYEN AS	1608500	Landsdekkende utviklingstilskudd	T
Lødingen	OFFERSØY FERIESENTER DRIFT AS	94000	Landsdekkende utviklingstilskudd	T
Narvik	NARVIKFJELLET AS	1207173	Diverse tilskudd	T
Bodø	MARIUS RÅNES	4200000	GFL-flåte	L
Andøy	ANDFJORD SALMON AS	15000000	Landsdekkende risikolån	L
Gildeskål	AREARTARENA AS	1000000	Kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift - RDA	T
Andøy	ANDØY KOMMUNE	118000	Omstilling og nyskaping	T
Saltidal	67 NORTH DISTILLERY AS	150000	Landsdekkende etablerertilskudd	T
Vestvågøy	HEMMINGODDEN LOFOTEN FISHING LODGE AS	31500	Landsdekkende utviklingstilskudd	T
Vågan	NÆRINGSUTVIKLING AS	132000	Reiseliv, profilering og kompetanse	T
Bodø	IN Nordland	11100000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	T
Rana	MARIE STEINFJELL	150000	Landsdekkende etablerertilskudd	T
Bodø	AKROSSNORGE LIUBOVI DUBENCO	110500	Landsdekkende etablerertilskudd	T
Nordland	RANA UTVIKLING AS	250000	Reiseliv, profilering og kompetanse	T
Lurøy	SJY SEAWEEED AS	2400000	Landsdekkende risikolån	L
Vestvågøy	HATTVIKA LODGE AS	2650000	Lavrisikolån	L
Bø	NYE SKARHOLMEN AS	45000000	GFL-flåte	L

*T/L/G = Tilskudd, lån eller garanti

Troms og Finnmark				
Kommune	Selskap	Beløp	Type	*
Vadsø	LILLE ELVA GÅRD SINDRE STOREGRAVEN	200000	Lavrisikolån	L
Hammerfest	BARENTS SEA ADVENTURE TOMI DAHL	150000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	T
Nordkapp	OFS NORDKAPP AS	1000000	Utviklingstilskudd	T
Skjervøy	EXPLORE 70 DEGREES AS	140000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	T
Tromsø	LYFSTONE AS	935000	Utviklingstilskudd	T
Sør-Varanger	ARCTIC OUTLAWS ESBERN JOHAM BUDOLFSEN	150000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	T
Harstad	MERETE LYNGEN	2050000	Lavrisikolån	L
Tromsø	IN Arktis	530000	Tilskudd distrikt	T
Kvæfjord	OLAÅSEN GÅRD DA	2740000	Lavrisikolån	L
Berlevåg	LATE FISKERIER AS	300000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	L
Kvæfjord	OLAÅSEN GÅRD DA	1480500	Fylkesvise BU-midler	T
Tromsø	DIGITAL TOUR AS	150000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	T
Alta	VISIT ALTA AS	430000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	T
Nordreisa	JON VIDAR PERSEN	87000	Fylkesvise BU-midler	T
Sør-Varanger	REIN FILM FINNMARK AS	325000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	T
Sør-Varanger	REIN FILM FINNMARK AS	500000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	L
Tana	KATHINKA MIA WIGELIUS	1050000	Fylkesvise BU-midler	T
Målselv	JAN GUNNAR BERGUM	21000	Fylkesvise BU-midler	T
Karasjok	MIHKKAL N SOMBY	150000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	T
Målselv	DAG IDAR NILSEN	42000	Fylkesvise BU-midler	T
Tromsø	LEXPLORIA AS	600000	Landsdekkende etablerertilskudd	T
Tromsø	ORIGINAL FILM AS	30000	Tilskudd distrikt	T
Hasvik	KORSFJORD KYSTFISKE AS	2900000	GFL-flåte	L
Hasvik	KORSFJORD KYSTFISKE AS	600000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	L
Lavangen	FJELLYSTEN AS	525000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	T
Senja	NORWEGIAN WILD AS	36500	Landsdekkende utviklingstilskudd	T
Tromsø	ARCTIC RESORTS AS	750000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	T
Tromsø	EL GRUPPEN AS	150000	Landsdekkende etablerertilskudd	T
Tromsø	LITERATE AS	1870000	Utviklingstilskudd	T
Alta	LILLELI'S SMYKKER LILL-ELI JØRGENSEN-DAHL	31500	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	T
Harstad	UNNI KRISTINE STORHAUG	4725000	Lavrisikolån	L
Tromsø	RAPPY MOBILITY AS	150000	Landsdekkende etablerertilskudd	T
Balsfjord	ANITA STENSLAND	150000	Lavrisikolån	L
Tromsø	AMICOAT AS	5000000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	L
Tromsø	ARCTIC SEA EXPEDITION AS	750000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	T
Vadsø	UTLEIEAPPEN AS	800000	Landsdekkende risikolån	L
Dyrøy	TRE EIENDOM AS	2000000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	T
Senja	MH FISK AS	2000000	GFL-flåte	L
Alta	ROGER JAKOBSEN LARSSON	330000	Fylkesvise BU-midler	T
Tromsø	EDINSIGHTS AS	2400000	Landsdekkende risikolån	L
Alta	ROGER JAKOBSEN LARSSON	310000	Lavrisikolån	L
Kautokeino	ANDERS LANGO AS	46500	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	T
Hammerfest	NORWEGIAN EYE AS	900000	Landsdekkende risikolån	L
Balsfjord	STORBAKK DA	170000	Fylkesvise BU-midler	T
Porsanger	SÅPMI NÆRINGSKAGE AS	800000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	T
Harstad	ARCTIC RACE OF NORWAY AS	245000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	T
Tjeldsund	ODD-ARNE JOHNSEN	43000	Fylkesvise BU-midler	T
Kautokeino	ARCTIC LAVVO AS	1840000	Landsdekkende risikolån	L
Målselv	TORGEIR FRIHETSLI	1360000	Fylkesvise BU-midler	T
Målselv	TORGEIR FRIHETSLI	1600000	Lavrisikolån	L
Tromsø	TECHY AS	750000	Landsdekkende etablerertilskudd	T

Nordkapp	BJARNE HOLST GALLERI NORDKAPP	100000	Tilskudd distrikt	T
Alta	ESTIMER AS	150000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	T
Måsøy	RYGGEFJORD FISKEBÅTREDERI AS	6000000	GFL-flåte	L
Nordreisa	NORDREISA KOMMUNE	100000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	T
Balsfjord	ANE SOFIE GOUT LUNDBERG	500000	Lavrisikolån	L
Skjervøy	OLSENS VERFT AS	620000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	T
Tromsø	NORDIC PHARMA INC AS	500000	Utviklingstilskudd	T
Balsfjord	SOBIO ENERGI AS	140000	Bioenergiprogrammet	T
Lyngen	BONDENS MARKED TROMS SA	100000	Utviklingsprogram for lokalmat og grønt reiseliv	T
Tromsø	BRIM TECH AS	500000	Utviklingstilskudd	T
Tromsø	WAI GENETICS AS	150000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	T
Kautokeino	SAAMI COUNCIL HEADQUARTERS	300000	Tilskudd distrikt	T
Kvæfjord	SANDVIK GÅRD Liss-Karin Sandvik	175000	Bioenergiprogrammet	T
Loppa	POLARFEED AS	14500000	Lavrisikolån	L
Loppa	POLARFEED AS	5000000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	L
Tromsø	HENTEP AS	425000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	T
Målselv	OLAV GRUNDNES	349000	Fylkesvise BU-midler	T
Måsøy	HAVØYSUND BUNKER AS	2000000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	L
Alta	SARVESALTA ALPINSENTER AS	29660	Diverse tilskudd	T
Nordkapp	SHARA AS	400000	GFL-flåte	L
Nordkapp	ARCTIC STORIES AS	750000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	T
Lyngen	ECOFANG AS	750000	Landsdekkende etablerertilskudd	T
Dyrøy	DJUPVIK GÅRD BERTHEUSSEN	125000	Fylkesvise BU-midler	T
Gratangen	TOVE HANSSEN	650000	Lavrisikolån	L
Tromsø	RASMUS RAMSTAD	150000	Landsdekkende etablerertilskudd	T
Kautokeino	KAUTOKEINO REIN AS	31500	Verdiskapingsprogram reindrift	T
Tromsø	BRATTFJELL AS	30700000	GFL-flåte	L
Tromsø	AKVAPLAN NIVA AS	1160000	Utviklingstilskudd	T
Balsfjord	MARIA KRISTOFFERSEN	378000	Fylkesvise BU-midler	T
Tromsø	BRATTFJELL AS	3600000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	L
Vadsø	LILLE ELVA GÅRD SINDRE STOREGRAVEN	65000	Fylkesvise BU-midler	T
Lavangen	TOR ERIK LIND	330000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	T
Tromsø	TROMSØ ALPINPARK AS	373191	Diverse tilskudd	T
Tromsø	ØYVÆRING AS	17400000	GFL-flåte	L
Tromsø	ØYVÆRING AS	2100000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	L
Tromsø	DUALOG AS	5700000	Utviklingstilskudd	T
Tromsø	CALANUS AS	7500000	Utviklingstilskudd	T
Vardø	JAN EDVARD BENONISEN	5000000	GFL-flåte	L
Alta	MK EVOL AS	750000	Landsdekkende etablerertilskudd	T
Ibestad	IBESTAD SKIPSHUGGING & SANERING AS	2178000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	T
Ibestad	IBESTAD SKIPSHUGGING & SANERING AS	2000000	Lavrisikolån	L
Ibestad	IBESTAD SKIPSHUGGING & SANERING AS	2000000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	L
Loppa	FINNMARK MOODS AS	650000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	T
Hammerfest	TM FISK AS	100000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	T
Målselv	MONICA ROSTAD	97000	Fylkesvise BU-midler	T
Målselv	KARL ARNE LYGÅS	2650000	Fylkesvise BU-midler	T
Tana	VESTERELV MUSHING Ragne Kristine Smuk	31500	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	T
Målselv	MONICA ROSTAD	168000	Lavrisikolån	L
Målselv	KARL ARNE LYGÅS	4920000	Lavrisikolån	L
Nordkapp	BIRDSAFARI AS	31500	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	T
Senja	MAREALIS INNOVATION AS	200000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	T

Nesseby	KATE JOHANNE UTSI	379500	Bedriftsutviklingstilskudd	T	Senja	BRØDRENE KARLSEN AS	500000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	T
Alta	GLØD EXPLORER AS	83000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	T	Tromsø	THE ARCTIC TRAVEL COMPANY AS	3000000	Landsdekkende utviklingstilskudd	T
Storfjord	ELVEVOLL SETTEFISK AS	600000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	T	Sør-Varanger	SNOWHOTEL KIRKENES AS	1900000	Landsdekkende utviklingstilskudd	T
Harstad	STENE AS	350000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	T	Tana	DAVVI SIIDA AS	1014000	Landsdekkende utviklingstilskudd	T
Alta	VISIT ALTA AS	800000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	T	Alta	BOREAL TRAVEL AS	1000000	Landsdekkende utviklingstilskudd	T
Gamvik	PER-NORMANN TORSTEINSEN	300000	GFL-flåte	L	Karlsøy	TORSVÅG HAVFISKE DA	568000	Landsdekkende utviklingstilskudd	T
Vadsø	VARANGERTUNET AS	375000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	L	Porsanger	FINNMARK TURBUSS AS	165000	Landsdekkende utviklingstilskudd	T
Vadsø	VARANGERTUNET AS	525000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	T	Loppa	SANDLAND BRYGGE AS	1000000	Landsdekkende utviklingstilskudd	T
Alta	STIFTELSEN FINNMARKS-KOLLEKTIVET	300000	Bedriftsutviklingstilskudd	T	Nordkapp	ARTICO ICE BAR AS	220000	Landsdekkende utviklingstilskudd	T
Tromsø	ARGE O SURVEY AS	350000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	T	Tromsø	WILDSCAPE SKILLS AS	645000	Landsdekkende etablerertilskudd	T
Tromsø	ARGE O SURVEY AS	6000000	Landsdekkende risikolån	L	Hammerfest	TRAVEL TRADERS AS	490000	Landsdekkende utviklingstilskudd	T
Tromsø	NORTHERN SUBSEA AND DIVING AGENCY AS	985000	Utviklingstilskudd	T	Skjervøy	ARCTIC PANORAMA LODGE AS	262000	Landsdekkende utviklingstilskudd	T
Tromsø	BLADET NORDLYS AS	200000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	T	Tromsø	STIFTELSEN POLARIA	3560000	Landsdekkende utviklingstilskudd	T
Lyngen	ECOFANG AS	2400000	Landsdekkende risikolån	L	Alta	HOLMEN HUSKY AS	137000	Landsdekkende utviklingstilskudd	T
Alta	ALTA SKIFERBRUDD SA	196000	Bedriftsutviklingstilskudd	T	Bardu	HUSKYFARM INNSET AS	100000	Landsdekkende utviklingstilskudd	T
Senja	NORD-NORSK ALUMINIUM AS	350000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	T	Hammerfest	SEILAND EXPLORE! Marilou P Larssen	400000	Landsdekkende utviklingstilskudd	T
Senja	NORD-NORSK ALUMINIUM AS	900000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	L	Nordkapp	NORTH CAPE TOURS AS	332000	Landsdekkende utviklingstilskudd	T
Storfjord	OLDERELV CAMPING Geir Johnsen	1000000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	T	Nordkapp	DESTINASJON 71 GRADER NORD AS	320000	Landsdekkende utviklingstilskudd	T
Hammerfest	MORTEN INGEBRIGTSEN	9600000	GFL-flåte	L	Storfjord	NORTH EXPERIENCE AS	400000	Landsdekkende utviklingstilskudd	T
Tromsø	HANNE LISE BERG LORENTSEN	194000	Fylkesvise BU-midler	T	Tromsø	EXPLORE THE ARCTIC AS	300000	Landsdekkende utviklingstilskudd	T
Måsøy	CODFISK AS	900000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	L	Tromsø	SELSEBANE EIENDOM AS	10000000	Lavrisikolån	L
Måsøy	CODFISK AS	4200000	GFL-flåte	L	Målselv	MÅLSELV FJELLANDSBY AS	15704	Diverse tilskudd	T
Hammerfest	PROSJEKT OG DRIFT AS	280000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	T	Alta	ROX MASKIN AS	150000	Landsdekkende etablerertilskudd	T
Sørreisa	NORWAY NATURALS AS	750000	Landsdekkende etablerertilskudd	T	Alta	MORTEN RØED JOHANSON	3850000	Lavrisikolån	L
Hammerfest	PROSJEKT OG DRIFT AS	1000000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	L	Målselv	BARDUFOSSTUN AS	67000	Landsdekkende utviklingstilskudd	T
Ibestad	POLAR ENERGI AS	645000	Miljøteknologi	T	Tromsø	ARCTIC NORWAY CONVENTION BUREAU SA	685000	Nasjonale tiltak for klynger og innovasjonsmiljøer	T
Porsanger	ARCTIC PIRATE HUSKY AS	436000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	T	Tromsø	JOAKIM NILSEN	1400507	GFL-flåte	L
Kautokeino	DUOTTAR STUDIO AS	700000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	T	Senja	SENJA ROASTERS AS	150000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	T
Kautokeino	DUOTTAR STUDIO AS	2100000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	L	Alta	MORTEN RØED JOHANSON	2845000	Fylkesvise BU-midler	T
Tromsø	GREEN FUTURE TECH OCEAN AS	150000	Landsdekkende etablerertilskudd	T	Tromsø	MS ULVEN HÅVARD HAUGLANN	1700000	GFL-flåte	L
Kvæfjord	GÅRA NÆRINGSPARK AS	150000	Bedriftsutviklingstilskudd	T	Båtsfjord	MIKAL SOLHAUG AS	7000000	GFL-flåte	L
Harstad	FRI ENERGI AS	800000	FK-Arktis 2020	T	Alta	LANGNES LAKS AS	412500	Landsdekkende etablerertilskudd	T
Måsøy	TOBØ FISK AS	545000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	T	Alta	SORRISNIVA AS	1960000	Utviklingstilskudd	T
Harstad	RESIGHT AS	667000	Utviklingstilskudd	T	Båtsfjord	TOPAS AS	5500000	GFL-flåte	L
Målselv	BARDUFOSS HOTELLDRIFT AS	85000	Bedriftsutviklingstilskudd	T	Tromsø	CHONDRO ENGINEERING AS	2100000	Utviklingstilskudd	T
Tromsø	SALMOTRACE AS	2400000	Landsdekkende risikolån	L	Alta	GEIR KRISTENSEN	1115000	Lavrisikolån	L
Troms og Finnmark	IN Arktis	250000	Bedriftsutviklingstilskudd	T	Kautokeino	JUHLS SILVER GALLERY AS	389000	Bedriftsutviklingstilskudd	T
Alta	GLØD EXPLORER AS	140000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	T	Senja	GEIGA AS	750000	Landsdekkende etablerertilskudd	T
Porsanger	BANAK LEIR AS	31500	Landsdekkende utviklingstilskudd	T	Alta	GEIR KRISTENSEN	600700	Fylkesvise BU-midler	T
Måsøy	NORTH AID AS	150000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	T	Troms og Finnmark	IN Arktis	3000000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	T
Karasjok	MIN NJUOVAHAT AS	105000	Verdiskapingsprogram reindrift	T	Kautokeino	NILS ANDREAS EIRA TORNENSIS	628800	Fylkesvise BU-midler	T
Lebesby	LERØY AURORA AS	10000000	Lavrisikolån	L	Kautokeino	NILS ANDREAS EIRA TORNENSIS	585000	Lavrisikolån	L
Lavangen	TOR ERIK LIND	350000	Landsdekkende utviklingstilskudd	T	Karlsøy	NORDFISKEREN AS	600000	GFL-flåte	L
Tromsø	BUSSRING AS	1932000	Landsdekkende utviklingstilskudd	T	Tromsø	SELJEVOLD TRADISJONS-MAT OG URTEGÅRD	62000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	T
Tromsø	TROMSØ SAFARI AS	1250000	Landsdekkende utviklingstilskudd	T	Ibestad	HAIHUSET AS	3250000	Utviklingstilskudd	T
Tromsø	SKAIDI HOTEL AS	2476000	Landsdekkende utviklingstilskudd	T	Målselv	HEGE KRISTIN DAHLBÄCK	311500	Fylkesvise BU-midler	T
Tromsø	TROMSØ VILLMARKS-SENTER AS	3280000	Landsdekkende utviklingstilskudd	T	Nordkapp	ARTICO ICE BAR AS	31500	Landsdekkende utviklingstilskudd	T
Nordreisa	REISASTUA AS	236000	Landsdekkende utviklingstilskudd	T	Alta	VISIT ALTA AS	105000	Regionale utviklingsmidler - fylkesrammer	T

(*T/L/G = Tilskudd, lån eller garanti)

RISIKOLÅN: Fiskebåt-redere og aktører innen nærskipfart kan nå få låne inntil 50 millioner kroner til kjøp av ny båt eller ombygging av fartøy som medfører kutt i utslipp. Foto: Alf Fagerheim

Lån og tilskudd til grønnere skipsfart

Innovasjon Norge deler nå ut sine første lån og tilskudd til grønn omstilling i skipsfarten. Det skjer gjennom en kondemneringsordning og en ordning med risikolån.

Regjeringen ønsker å redusere utslippene fra skipsfarten, samtidig som rederiene og verftene etterspør nye tiltak for å få opp aktiviteten.

Den senere tid har regjeringen kommet med flere tiltak som skal bidra til økt utskiftning av gamle og forurensende skip.

To støtteordninger

Pengene fra Innovasjon Norge tildeles gjennom to støtteordninger som ble etablert i august, etter regjeringens tiltakspakke fra i sommer:

- En kondemneringsordning for skip i nærskipfart, med maksimalt tilskudd på åtte millioner kroner per fartøy og total ramme på 75 millioner kroner. Tilskuddet kan også bevilges i henhold til regelverket for bagatellmessig støtte. Da vil maksimalt støttebeløp være inntil ca. 2 millioner kroner.

- En risikolåneordning for redere innen nærskipfart og fiskeri, med maksimalt lånebeløp på 50 millioner kroner per kunde, og en total utlånsramme på 600 millioner kroner

Nybygg eller ombygging

Gjennom den første ordningen kan Innovasjon Norge gi tilskudd til selskaper som kjøper nye fartøy med lave eller ingen utslipp, eller nyere fartøy som bygges om for å kutte utslipp.

En forutsetning for å få et slikt tilskudd er at et eldre fartøy kondemneres som følge

av tilskuddet. Tilskuddene fra denne ordningen skal gå til norsk-registrerte foretak med lasteskip i nærskipflåten som går mellom norske havner og mellom norske og europeiske havner.

Den andre ordningen er forbeholdt nærskipfarten og fiskefartøy. Gjennom denne ordningen kan Innovasjon Norge låne ut penger til rederier som vil kjøpe nye skip eller bygge om brukte fartøy for å kutte utslipp.

Blant prosjektene som nylig har fått støtte finner vi Sørheim Holding i Halså som får 30 millioner i lån til bygging av en ringnotbåt som skal drives med flytende naturgass (LNG) og batteripakke.

Bio Feeder AS i Austevoll får 18 millioner i lån og seks millioner i tilskudd for ombygging av et brukt förfartøy som vil få batteripakke og landstrøm.

Design by: maritimcolour.no / Foto: Corey Arnold

HORDAFOR

Håndtering av biprodukter fra oppdretts- og fiskerinæringen.

www.hordafor.no

BREIVIK

FISH PROCESSING MACHINERY

BREIVIK 290
Filemaskin i rustfritt stål

BREIVIK 424SS
Kappemaskin filetkutt

- Salg av nye og brukte fiskeforedlingsmaskiner
- Utvikling og produksjon egne maskiner
- Oppgradering av brukte maskiner for fiskeindustrien
- Leverer reservedeler, kniver og verktøy til maskinene
- Yte service og igangkjøring av leverte maskiner

BREIVIK 415
Kappemaskin saltfisk-kutt

www.breivik-as.no • post@breivik-as.no • tlf. 7018 8970

Siste nytt om sjømat- spisere i mange land

Foto: Studio
Dreyer Hensley

SCI-undersøkelsen til Norges Sjømat- råd er unik i global sammenheng.

Verdens største sjømatundersøkelse, eller SCI (Seafood Consumer Index), tar for seg folks holdninger, preferanser og trender når det gjelder fisk og sjømat. Hvert år gjennomføres undersøkelsen blant 25 000 respondenter i rundt 20 land, på flere kontinenter.

- Undersøkelsen gir norske sjømateksportører en unik innsikt i forbrukeradferd, om hva som er viktig for valget av sjømat, hvilke sjømatarter de foretrekker og siste nytt innen trender. I Sjømatrådet bruker vi innsikten som grunnlag for å ta gode strategiske valg ute i markedene, sier Tom Jørgen Gangsø, som er direktør for markedsinnsikt og markedsadgang i Sjømatrådet.

Undersøkelsen ser på forbrukertrender både på tvers av markedene og for hvert enkelt marked. En så omfattende rapport er det ingen andre land som tilbyr, noe som gir de norske eksportørene et fortrinn i den harde konkurransen på det globale sjømatmarkedet. Av den grunn er resultatene forbeholdt norske aktører og ligger bak pålogging. Tom Jørgen Gangsø kan likevel røpe noen av funnene fra årets SCI.

I gjennomsnitt sier 6 av 10 av de som har deltatt i den globale undersøkelsen at de gjør endringer i kostholdet for å spise mer bærekraftig mat, og nesten 8 av 10 sier de ønsker å spise mer sjømat.

Bærekraft og mattrygghet får stadig større betydning i forbrukernes valg av sjømat. Dessuten er folk generelt i økende grad opptatt av å spise sunn mat.

Norge er det mest foretrukne opphavslandet for laks i de aller fleste av de viktigste lakse-markedene.

6 av 10 svensker sier de er villige til å betale mer for bærekraftig mat.

Fler enn 8 av 10 kinesere er opptatt av hvor sjømaten de kjøper kommer fra, omtrent like mange sier de er villige til å betale mer for sjømat som er tydelig merket med opprinnelsesland.

Pris og kvalitet på sjømaten er de to viktigste faktorer for britene i valget av hvor de handler fisk og skaldyr.

Italienerne velger aller helst en butikk med ferskfisk-disk når de skal kjøpe sjømat, og over halvparten av dem sier de i stor grad foretrekker sjømat som er merket med «Seafood from Norway»-logoen.

SCI-UNDERSØKELSEN: Den omfattende rapporten om trender og spisevaner i 20 land gir norske sjømateksportører unik innsikt. Foto: Norsk Sjømatråd

Foto: Johan Wildhagen

Gangsø legger til at undersøkelsen ble gjennomført i mars/april i år. Dermed kan noen av svarene ha blitt påvirket av koronasituasjonen.

❄️ Sentralt beliggende i Tromsøysundet
❄️ Kvalitet i alle ledd
❄️ Til tjeneste hele døgnet – hele året

Telefon: 912 47 250
Daglig leder: 913 47 251
Formann: 476 80 424

Epost: post@troms-fryseterminal.no • www.troms-fryseterminal.no